

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

52. aastakäik

26. märts 2009

<u>Teatis nr</u>	Sisukord	Lehekülg
II <i>Teatised</i>		
EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE JA ORGANITE TEATISED		
Komisjon		
2009/C 72/01	Komisjoni teatis langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris	1
2009/C 72/02	Teatatud koondumise aktsepteering (Toimik nr COMP/M.5364 — Iberia/Vueling/Clickair) ⁽¹⁾	23
IV <i>Teave</i>		
TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT JA ORGANITELT		
Komisjon		
2009/C 72/03	Euro vahetuskurss	24
TEAVE LIIKMESRIIKIDELT		
2009/C 72/04	Nimekiri määruse (EMÜ) nr 2092/91 artiklis 15 ette nähtud kontrolli eest vastutavatest eraõiguslikest või riiklikest asutustest	25

EUROOPA MAJANDUSPIIRKONDA KÄSITLEV TEAVE

EFTA järelevalveamet

2009/C 72/05	Kutse märkuste esitamiseks vastavalt järelevalveameti ja kohtu asutamise kohta sõlmitud EFTA riikide lepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikele 2 riigiabi andmise kohta seoses allutatud kindlustusandjate maksustamisega Liechtensteinis	50
--------------	--	----

V Teated

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

Komisjon

2009/C 72/06	Otsus nr 842, 23. detsember 2008, millega avatakse vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 2 lõike 1 punktidele 3 lubade andmise pakkumismenetlus seoses nafta ja maagaasi (maapõuevarade) geoloogilise luure ja uurimisega maatükil 1-5 „Devetaki”, mis asub Loveni, Pleveni ja Gabrovo piirkonnas ning millega teatatakse kavandatud pakkumismenetlusest lubade andmiseks	52
2009/C 72/07	Otsus nr 843, 23. detsember 2008, millega avatakse vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 2 lõike 1 punktidele 3 lubade andmise pakkumismenetlus seoses nafta ja maagaasi (maapõuevarade) geoloogilise luure ja uurimisega maatükil 1-9 „Miziya”, mis asub Vratsa piirkonnas ning millega teatatakse kavandatud pakkumismenetlusest lubade andmiseks	54
2009/C 72/08	Otsus nr 844, 23. detsember 2008, millega avatakse vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 2 lõike 1 punktidele 3 lubade andmise pakkumismenetlus seoses nafta ja maagaasi (maapõuevarade) geoloogilise luure ja uurimisega maatükil 1-10 „Botevo”, mis asub Vratsa ja Montana piirkonnas ning millega teatatakse kavandatud pakkumismenetlusest lubade andmiseks	56

MUUD AKTID

Komisjon

2009/C 72/09	Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine	58
2009/C 72/10	Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine	62

2009/C 72/11

Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine 67

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE JA ORGANITE TEATISED

KOMISJON

Komisjoni teatis langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris

(2009/C 72/01)

1. SISSEJUHATUS

1. Hulgilaenuurgude toimimine on 2007. aasta keskpaigast alates olnud tugevalt häiritud. Selle tulemuks on olnud pangandussektori likviidsuse kokkukuivamine ja pankade soovimatus üksteisele ja ettevõtjatele laiemalt laenu anda. Laenuuru olukorra halvenemine viimase 18 kuu jooksul on süvendanud finantskriisi ning maailmamajandust on tabanud ränk langus.
2. Finantskriisi lahendust ja maailmamajanduse taastumist on raske ette kujutada ilma pangandussektori ja laiema finantssüsteemi stabiilsuse tagamiseta. Ainult siis taastub investorite usaldus ning pangad alustavad taas laenuandmist. Seetõttu on liikmesriigid võtnud meetmeid oma pangandussektori stabiilsuse ning laenuandmise toetamiseks. Meetmed hõlmavad riiklikest vahenditest uue kapitali kaasamist ning valitsuse tagatise pankade võetud laenudele. Kõnealused meetmed kuulutati välja 2008. aasta oktoobris ning neid on viimastel kuudel järk-järgult rakendatud.
3. Hiljuti teatasid mitu liikmesriiki oma kavatsusest täiendada oma olemasolevaid toetusmeetmeid, andes pankadele seoses väärtust kaotanud varadega teatavas vormis abi. Kõnealused teated koos Ameerika Ühendriikide sarnase algatusega on käivitanud ühenduses laiema debati selle üle, kas taoliste valitsuse toetusmeetmete vormis abi andmine pankadele on põhjendatud. Seoses kõnealuse debatiga on komisjon koostöös Euroopa Keskpannaga koostanud käesoleva teatise, mis põhineb eurosüsteemi 5. veebruaril 2009 esitatud soovitusel (vt I lisa).
4. Teatise keskendutakse küsimustele, mida liikmesriigid peavad langenud väärtusega varade suhtes võetavate toetusmeetmete kaalumisel, kavandamisel ja rakendamisel arvestama. Üldises plaanis hõlmavad kõnealused küsimused finantsstabiilsuse kindlustamist ja laenuandmise toetamist käsitlevate meetmete põhimõtteid; pangandussektori elujõulisust käsitlevaid pikaajalisemaid kaalutlusi ja eelarve jätkusuutlikkust, mida tuleb arvestada toetusmeetmete võtmisel; ning vajadust ühtse ja kooskõlastatud ühenduse lähenemisviisi järele, et langenud väärtusega varade toetusmeetmete võtmisel oleksid tagatud võrdsed tingimused. Sellise ühenduse lähenemisviisi raames antakse käesolevas teatise ka konkreetsemad juhi-seid riigiabieskirjade kohaldamise kohta toetusmeetmete võtmisel langenud väärtusega varade suhtes, keskendudes sellistele küsimustele nagu i) läbipaistvus ja avalikustamistingimused; ii) vastutuse jagamine riigi, sidusrühmade ja võlausaldajate vahel; iii) toetusesaajatele tehtavate soodustuste ühtlustamine avaliku poliitika eesmärkidega; iv) toetusmeetmete kavandamisel kohaldatavad põhimõtted, mis käsitlevad langenud väärtusega varade sobivust, hindamist ja haldamist ning v) varade suhtes kohaldatavate toetusmeetmete, muude riigi toetusmeetmete ja pankade ümberkorraldamise vaheline seos.

2. VARADE SUHTES KOHALDATAVAD TOETUSMEETMED KUI FINANTSSTABIILSUSE KINDLUSTAMIST JA LAENUANDMISE TOETAMIST KÄSITLEVAD MEETMED

5. 2008. aasta oktoobris liikmesriikide välja kuulutatud päästepakettide esmane eesmärk on tagada finantsstabiilsus ja toetada laenuandmist reaalmajandusele. Praegu on liiga vara teha lõplikke järeldusi nimetatud pakettide tõhususe kohta, kuid on selge, et tänu nendele on suudetud vältida finantssektori täielikku kokkuvarisemist ning on toetatud oluliste pankadevaheliste turgude toimimist. Teisalt on reaalmajandusele suunatud laenamise areng toetuspakettide välja kuulutamise järel olnud ebasoodus, kuna värskeimate andmete kohaselt on laenuandmine teravalt vähenenud ⁽¹⁾. Paljudes liikmesriikides teatakse massiliselt juhtumitest, kus ettevõtjad ei saa pangast laenu, ning tundub, et laenusaamise karmistumist ei ole võimalik enam seletada ainult tsükliliste muutustega.
6. Kõige olulisem ebapiisava krediidivoo põhjus on ebakindlus langenud väärtusega vara väärtuse ja asukoha suhtes, mis on tekitanud pangandussektoris probleeme finantskriisi algusest peale. Varade väärtusega seotud ebakindlus on lisaks pangandussektori usaldusvääruse jätkuvalle õõnestamisele nõrgestanud ka 2008. aasta oktoobris kokkulepitud valitsuse toetusmeetmete mõju. Näiteks pankade rekapiitaliseerimine on pehmenanud varade väärtuse langust, kuid suurem osa kapitalipuhvrst on pankadel kulunud selleks, et luua reservid varade tulevase väärtuselanguse puhuks. Pangad on juba võtnud samme langenud väärtusega varade küsimuse lahendamiseks. Nad on varade väärtust märkimisväärselt alla hinnanud ⁽²⁾, võtnud meetmeid kahjumite piiramiseks varade ümberlügitamise kaudu oma bilansis ning pannud järk-järgult kõrvale täiendavat kapitali oma maksevõime tugevdamiseks. Probleemi ei ole siiski suudetud piisavalt lahendada ning majanduse ootamatult suure langusega kaasneb arvatavasti jätkuv ja ulatuslikum pangavarade krediidikvaliteedi halvenemine.
7. Varade suhtes kohaldatavad toetusmeetmed aitaksid otseselt lahendada pankade bilansi kvaliteediga seotud ebakindluse probleemi ning toetaksid seega usalduse taastumist kõnealuses sektoris. See aitaks ka vältida olukorda, kus panku tuleb korduvalt rekapiitaliseerida, kuna reaalmajanduse halvenedes varade väärtuse languse ulatus laieneb. Seetõttu on mitu liikmesriiki aktiivselt kaalumas langenud väärtusega pangavaradega seotud abi andmist, mis täiendaks muid meetmeid, millega rakendatakse riigi- ja valitsusjuhtide koostöös 2008. aasta oktoobris kokkulepitud strateegiat.

3. PIKEMAAJALISED KAALUTLUSED: PANGANDUSSEKTORI ELUJÕULISUSE JA RIIGI RAHANDUSE JÄTKUSUUTLIKKUSE TAASTAMINE

8. Toetusmeetmeid tuleb kavandada ja rakendada viisil, mis on finantsstabiilsuse tagamiseks ja laenuandmise toetamiseks esmajärjekorras kõige tõhusam. Kõnealuses kontekstis on oluliseks küsimuseks toetusmeetmete võtmisel piisava osaluse tagamine, määrates kindlaks asjaomase hinnakujunduse ja tingimused. Vajadusel toimub see kohustusliku osalemise kaudu. Toetusmeetmete kavandamisel ja rakendamisel ei tuleks siiski piirduda ainult kõnealuste esmaste eesmärkidega. On oluline, et arvesse võetaks ka pikemaajalisi kaalutlusi.
9. Kui toetusmeetmeid ei teostata viisil, mis pakub vastavalt EÜ asutamislepingu riigiabi eeskirjadele kaitset pankadevahelise suure konkurentsimoontuse ohu eest (nii liikmesriikides kui ka piiriülel alusel), sealhulgas vajadusel abisaajate ümberstruktureerimise kaudu, on tulemuseks struktuuriliselt nõrgem ühenduse pangandussektor, mis hakkab negatiivselt mõjutama majanduse tootmispotentsiaali. Lisaks sellele võib meetmete väärakendamine viia selleni, et valitsus peab korduvalt sekkuma sektoris toimuvasse, mille tagajärjena koormus riigirahandusele aina kasvab. Arvestades oletatavat riigi kohustuste ulatust on nimetatud ohud märkimisväärsed. Kõnealuse pikaajalise ohu piiramiseks peaks valitsuse

⁽¹⁾ Kuigi euroala ametlike andmete kohaselt püsib pankade laenuandmine ettevõtjatele siiani kõrgel tasemel, see suundumus siiski nõrgeneb. Kuupõhised kasvumäärad on 2008. aasta lõpupoolel selgelt langenud. 2008. aasta detsembris langes erettevõtjatele antud laenude (laenuid mitterahaloomesustutele, välja arvatud valitsused) arv langes novembriga võrreldes 0,4 %.

⁽²⁾ 2007. aasta keskpaigast alates alla hinnatud varade väärtus on kokku 1 063 miljardit USD, sellest Ameerika Ühendriikides tegutsevate pankade osa on 737,6 miljardit EUR ja Euroopas tegutsevate pankade osa 293,7 miljardit EUR. Viimasena nimetatud summast on 68 miljardit EUR seotud Šveitsiga. Vaatamata juba teatatud allahindamiste ulatusele prognoosib IMF, et pankade kogukahjum seoses varade langenud väärtusega ulatub tõenäoliselt 2 200 miljardi USD. Nimetatud prognoosi aluseks on Ameerika Ühendriikidest pärinevate väärtpaperistatud hüpoteek-, tarbija- ja äri-laenuid ja seda on kriisi algusest peale pidevalt tõstetud. Mõned turusajatundjad on arvanud, et kahjumid võivad olla oluliselt suuremad. Näiteks Nouriel Roubini, kes on pidevalt väitnud, et ametlikud prognoosid on liiga optimistlikud, on arvamisel, et ainiuks Ameerika Ühendriikide kahjum võib ulatuda 3 600 miljardi USD.

sekkumine pangandussektorisse olema asjakohaselt suunatud ning sellega peaksid kaasnema sektori tegevust reguleerivad kaitsemeetmed, millega pankade stiimulid viiakse vastavusse riigi eesmärkidega. Toetusmeetmed peaksid moodustama ühtse meetmetepaketi, millega taastatakse vajaliku ümberkorraldamise alusel pangandusektori elujõulisus. Vajadust pangandusektori ümberkorraldamise järele vastutatuks valitsuse toetuse eest on üksikasjalikumalt arutatud riigiabi eeskirjade kontekstis allpool 5. ja 6. osas.

10. Toetusmeetmete kavandamise ja rakendamise kaalumisel on samuti oluline, et liikmesriigid arvestaksid eelarveraamistikku. Varade väärtuse allahindamise prognoositav kogusumma näitab, et varade suhtes kohaldatavate toetusmeetmete eelarvekulud (tegelikud, tingimuslikud või mõlemad) võivad olla suured nii absoluutarvudes kui ka suhtes liikmesriikide sisemajanduse koguprodukti (SKP). Varade suhtes kohaldatavate toetusmeetmete (ja muude meetmete) kaudu antav valitsuse abi ei peaks saavutama taset, mis sunniks tundma muret riigi rahanduse jätkusuutlikkuse, näiteks ülelaenamise või rahastamisprobleemide pärast. Nimetatud kaalutlused on eriti olulised praeguses olukorras, kus eelarvepuudujääk ja riigivõlg suureneb ning võlakirjadega väljastamisega seoses on palju lahendamata väljakutseid.
11. Liikmesriikide eelarveseisundit tuleb lisaks arvesse võtta eriti siis, kui otsustatakse toetusmeetmete alla kuuluvate varade haldamiskorra üle: varade ostmise, kindlustamise, vahetamise või nende võimaluste kombineerimise üle ⁽¹⁾. Eri lähenemisviisidel põhinevate toetusmeetmete mõju eelarve usaldusväärsusele ei pruugi märkimisväärselt erineda, kuna finantsturud hindavad võimalikke kahjumeid alla tõenäoliselt samadel alustel ⁽²⁾. Sellisel lähenemisviisil, mis nõuaks kohe langenud väärtusega vara ostmist, oleks siiski vahetu mõju eelarveseisundile ja rahastamisele. Kuigi iga liikmesriik valib ise viisi, kuidas langenud väärtusega vara hallata, võiks kaaluda ka kombineeritud meetmete võtmist, kus langenud väärtusega varad paigutatakse pankade bilansist ümber eraldi üksustesse (kas pankade sees või väljaspool neid), millele antakse mingis vormis riigi tagatis. Selline lähenemisviis on atraktiivne, kuna kätkeb endas vara ostmisega kaasnevaid eeliseid, taastades pangandussüsteemis usalduse, kuid piirates samal ajal vahetut mõju eelarvele.
12. Nappide eelarvevahendite kontekstis võib olla sobilik keskenduda toetusmeetmetele piiratud arvul pankades, mis on finantssüsteemi jaoks eriti tähtsad. Mõne liikmesriigi puhul võivad pankade vara suhtes kohaldatavate toetusmeetmete võtmise võimalusi oluliselt kitsendada riigi eelarvepiirangud ja/või pankade bilansi suurus võrreldes SKPga.

4. VAJADUS ÜHISE JA KOOSKÕLASTATUD ÜHENDUSE LÄHENEMISVIISI JÄRELE

13. Toetusmeetmete vormi kaaludes tuleb finantsstabiilsust ja laenuandmist käsitlevad vahetud eesmärgid ühitada vajadusega vältida pikaajalist kahju ühenduse pangandussektorile, ühisturule ja majandusele laiemalt. Seda on võimalik kõige tõhusamalt saavutada ühise ja kooskõlastatud ühenduse lähenemisviisi kaudu järgmistele laiematele eesmärkidele kaudu:
 - a) suurendada turul usaldust, ilmutades suutlikkust reageerida ühenduse tasandil tõhusalt finantskriisile ning luues võimaluse positiivse kõrvalmõju tekkeks teistes liikmesriikides ja finantsturgudel laiemalt;
 - b) piirates negatiivse kõrvalmõju teket liikmesriikides, keda esimesena toetusmeetmed kasutusele võtnud liikmesriigi tegutsemine survestab käituma samal viisil, võides esile kutsuda liikmesriikide omavahelise võistlemise toetuste andmisel;

⁽¹⁾ Kõnealust korda selgitatakse üksikasjalikumalt II lisas.

⁽²⁾ Vara ostmise valitsuse poolt ei pea pikemas perspektiivis tähendama suuri eelarvekuluseid, kui piisav osa omandatud varast on võimalik hiljem kasumlikult maha müüa (vt USA ja Rootsi näiteid II lisas). See tähendaks siiski eelnevat eelarvekulu, mis suurendaks riigivõlga ja valitsussektori bruto rahastamisvajadust. Emissiooni teostamisega seotud probleemide lahendamiseks võib kasutada lähenemisviisi, mis põhineb riigivõla vahetamisel langenud väärtusega vara vastu, kuid see ei võimaldaks vältida mõju eelarve suhtarvudele ega riigivõla pakkumise suurenemist turul.

- c) kaitstes finantsteenuste ühisturгу liikmesriikide võetud toetusmeetmete järjepidevuse tagamise ja finantsproteksionismile vastu seismise kaudu;
- d) tagades riigiabi kontrollinõuete ja muude õigusnõuete järgimise toetusmeetmete järjepidevuse tagamise ning konkurentsimoонutuste ja moraalise ohu minimeerimise kaudu.
14. Kooskõlastamine liikmesriikide vahel oleks vajalik ainult üldisel tasandil ja samal ajal võiks säilida piisav paindlikkus, et võtta meetmeid, mis on koostatud erinevate pankade olukorda täpselt arvestades. Piisava eelkooskõlastamise puudumisel saavutatakse paljud nimetatud eesmärgid ainult täiendavate riigiabi kontrollinõuete kaudu tagantjärele. Toetusmeetmete peamisi omadusi käsitlevad ühtsed suunised aitaksid seetõttu minimeerida riigiabi eeskirjade alusel tehtavatest hindamistest tulenevate paranduste ja kohanduste tegemise vajadust. Nimetatud suuniseid antakse järgmistes osades.

5. SUUNISED, MIS KÄSITLEVAD RIIGIABI EESKIRJADE KOHALDAMIST VARADE SUHTES KOHALDATAVATE TOETUSMEETMETE SUHTES

15. Pankadel on alati kohustus hinnata omandatud varadega seotud ohte ja tagada, et nad suudavad katta võimalikud kahjud ⁽¹⁾. Langenud väärtusega varade suhtes kohaldatavaid toetusmeetmeid võib siiski pidada finantsstabiilsust tagavateks meetmeteks. Riigi võetud toetusmeetmed kujutavad endast riigiabi niivõrd, kui need vabastavad abi saava panga kohustusest kajastada langenu d väärtusega varadest tulenev kahjum või võimaliku kahjumiga seotud reservid (või hüvitavad need) ja/või vabastada normkapitali muudeks otstarveteks. See kehtib näiteks siis, kui langenu d väärtusega varasid ostetakse või kindlustatakse turuhinnast kõrgema hinnaga või kui tagatise hind ei ole piisavalt suur, et hüvitada võimalik maksimaalne kohustus, mida riik peab tagatise raames täitma ⁽²⁾.
16. Toetusmeetmete raames antav abi peaks siiski vastama üldpõhimõtetele, mis käsitlevad abi vajalikkust, proportsionaalsust ja konkurentsimoонutuste minimeerimist. Selline abi võib märkimisväärselt moonutada konkurentsi abi saavate pankade ja muude pankade vahel ning abi saavate pankade vahel, kellel on erinevad vajadused. Pangad, kes abi ei saa, sest neil ei ole probleeme, võivad jõuda järeldusele, et nad peavad turul konkrentsis püsimiseks riigilt abi paluma. Samalaadset konkurentsimoонutust võib esineda ka liikmesriikide vahel: oht seisneb selles, et riigid hakkavad toetuste andmisel omavahel võistleva (soovitakse päästa enda panku, arvestamata selle mõju teiste liikmesriikide pankadele) ning toimub pööre finantsproteksionismi ja siseturgude killunemise suunas. Seetõttu tuleks toetusmeetmete kohaldamiseks kehtestada selgelt määratletud objektiivsed kriteeriumid, et üksikud pangad ei saaks põhjendamatu t eelist.
17. Komisjoni teatisega (*Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras*) ⁽³⁾ kehtestati põhimõtted riigiabi eeskirjade ja eelkõige EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti b kohaldamisele pankadele ülemaailmse finantskriisi olukorras suunatud toetusmeetmete võtmisel. Komisjoni teatises (*Finantsasutuste rekapitalizeerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatu t konkurentsimoонutuste vastu*) ⁽⁴⁾ anti seeläbi üksikasjalikumaid suuniseid kõnealuste põhimõtete kohaldamise kohta rekapitalizeerimise suhtes. Alljärgnevates suunistes, mis toetuvad samadele põhimõtetele, esitatakse langeva väärtusega varade suhtes kohaldatavate toetusmeetmete või -kavade olulisemad omadused, millest olenevad nende tõhusus ja mõju konkrentsile. Kõnealuseid suuniseid kohaldatakse võrdselt kõigile pankadele, kellele antakse toetust, sõltumata nende individuaalsest olukorrast. Suuniste kohaldamine

⁽¹⁾ Pankadel on tavaliselt erinevaid varasid: sularaha, finantsvarad (riigivõlakirjad, võlatagatised, kapitaliväärtpaberid, kaubeldavad laenu d ja toorained), tuletisinstrumendid (vahetuslepingud ja optioonid), laenu d finantsinvesteeringud, immateriaalne põhivara ja materiaalne põhivara. Kahju võib tekkida siis, kui vara müüakse alla arvestusliku väärtuse, kui vara väärtus langeb ja on vaja luua reservid võimalike kahjumite jaoks või tagantjärele, kui tuluvood on tähtaja möödudes väiksemad kui arvestuslik väärtus.

⁽²⁾ Eeldatakse, et tagatis kujutab endast riigiabi, kui abi saav pank ei suuda turult leida sõltumatut ettevõtjat, kes oleks nõus andma samaväärse tagatise. Riigiabi suurus on riigile määratud netokohustuse ülemmäär.

⁽³⁾ ELT C 270, 25.10.2008, lk 8.

⁽⁴⁾ ELT C 10, 15.1.2009, lk 2.

võib praktikas siiski erineda sõltuvalt abisaaja riskiprofilist ja elujõulisusest. Suuniste põhimõtteid kohaldatakse *mutatis mutandis* juhul, kui vähemalt kaks liikmesriiki kooskõlastavad omavahel meetmeid, et anda abi piiriülesele tegutsevatele pankadele.

18. Teatisega soovitakse kehtestada kooskõlastatud põhimõtted ja tingimused, millega tagatakse toetusmeetmete maksimaalne tõhusus siseturul, võttes arvesse pikaajalist eesmärki naasta normaalsete turutingimuste juurde. Samal ajal peavad suunised olema piisavalt paindlikud, et arvestada üksikjuhtudel või liikmesriigiti teatavaid erijooni või näha ette täiendavaid meetmeid või algatada menetlusi finantsstabiilsuse tagamiseks. Tõhusate toetusmeetmetega peaks olema võimalik tagada laenamise jätkumine reaalmajandusele.

5.1. Probleemi ja lahenduste asjakohane tuvastamine: väärtuse langust käsitlev täielik läbipaistvus ja eelnev avalikustamine ning abikõlblike pankade eelhindamine

19. Enne toetusmeetmete võtmist peab olema selgelt kindlaks tehtud panga varadega seotud probleemide ulatus, panga tegelik maksevõime enne toetuse saamist ning tema võimalused elujõulisuse taastamiseks. Seejuures tuleb nõuetekohaselt arvestada ka kõiki muid valikuvõimalusi, et lihtsustada vajalikku ümberkorraldusprotsessi, ennetada kõigile osalejatele pakutavate stiimulite moonutamist ning vältida riigi vahendite raiskamist, tagades, et nendega edendatakse naasmist tavaolukorda, kus reaalmajandusele antakse jälle laenu.
20. Vältimaks ohtu, et samad abisaajad vajavad korduvalt riigiabi, peaks langeva väärtusega vara suhtes antavat abi taotleval pankal täitma eelnevalt järgmised tingimused:
 - a) abikõlblikud pangad peaksid abitaotlusi tehes esitama eelnevalt täielikult läbipaistvad ja täielikud andmed langenud väärtusega varade kohta, mille tarbeks toetusmeetmeid taotletakse, kasutades selleks sõltumatute ja tunnustatud ekspertide tõendatud ja asjaomaste järelevalveasutuste kinnitatud asjakohast hindamismenetlust vastavalt osas 5.5 esitatud hindamispõhimõtetele ⁽¹⁾. Selline vara väärtuse langust käsitlevate andmete avalikustamine peaks toimuma enne valitsuse sekkumist. Selle alusel tuleks kindlaks määrata abisumma suurus ning pangale varade üleandmisest tulenev kahjum ⁽²⁾;
 - b) üksikpanga abitaotluse esitamise järel tuleks kontrollida kõnealuse panga tegevust ja bilanssi ning hinnata panga kapitali adekvaatsust ja tema edasisi elujõulisuse väljavaateid (elujõulisuse kontroll). Kontroll peab toimuma samaaegselt abikavaga hõlmatud langenud väärtusega varade tõendamise, kuid kuna tegemist on ulatusliku protsessiga, võib selle lõpule viia ka pärast seda, kui pank on abikavaga liitunud; elujõulisuse kontrolli tulemused esitatakse komisjonile ning neid arvestatakse vajalike järelemeetmete hindamisel (vt 6. osa).

5.2. Langeva väärtusega varadega seotud kulude jagamine riigi, aktsionäride ja võlausaldajate vahel

21. Põhimõtteliselt peaksid pangad kandma võimalikult suures osas langeva väärtusega varadega seotud kahjumist. See eeldab esiteks langeva väärtusega varade kohta läbipaistvate ja täielike andmete eelnevat avalikustamist, varade väärtuse korrektset hindamist enne valitsuse meetmeid ning valitsusele mingis vormis toetusmeetmete eest makstavat asjakohast hüvitist, millega tagatakse aktsionäride võrdväärne vastutus ja kulude jagamine sõltumata sellest, milline mudel valiti. Kõik nimetatud tegurid kokku

⁽¹⁾ „Täieliku läbipaistvuse” ja „täielike andmete” all mõeldakse läbipaistvust riiklike ametiasutuste, sõltumatute ekspertide ja Euroopa Komisjoni suhtes, ilma et see piiraks kohustust avalikustada asjakohast koormuse jagamist hõlmavate toetusmeetmete mõju pankade bilansile.

⁽²⁾ Abisumma võrdub varade üleandmise väärtuse (vastab tavaliselt nende tegelikule majanduslikule väärtusele) ja turuhinna vahega. Käesolevas teatises tähendab kahjum varade üleandmise väärtuse ja varade arvestusliku väärtuse vahet. Tegelik kahjum saadakse tavaliselt teada alles hiljem.

peaksid tagama vastutuse jagamise sidususe erinevas vormis riigiabi meetmete puhul, võttes arvesse abimeetmete eripära ⁽¹⁾.

22. Kui pärast langenud väärtusega varade väärtuse nõuetekohast hindamist ja kahjumi kindlaks määramist ⁽²⁾ selgub, et pank oleks ilma riigi sekkumiseta tehniliselt maksevõimetu, tuleks määrata pangale pankrotihaldur või pank likvideerida vastavalt ühenduse ja siseriiklikele õigusaktidele. Sellises olukorras võib olla asjakohane pakkuda võlakirjade omanikele kaitset või garantiisid, et tagada finantsstabiilsus ja usaldusväärsus ⁽³⁾.
23. Kui pangale pankrotihalduri määramine või likvideerimine ei ole finantsstabiilsuse ⁽⁴⁾ seisukohast hea lahendus, võiks pankadele abi anda üksnes vajaliku miinimumiga piirduva tagatise või varade ostmise vormis, et nad oleksid võimelised oma tegevust jätkama, kuni on võimalik koostada kava, mis hõlmaks panga ümberkorraldamist või likvideerimist. Sellistes olukordades peaksid ka aktsionärid kahjumit kandma vähemalt seni, kui panga kapitali adekvaatsus jõuab seadusega ettenähtud tasemele. Kaaluda võib ka riigistamise võimalust.
24. Kui kulude täielikku jaotamist ei ole võimalik eelnevalt saavutada, tuleks pangalt nõuda, et ta osaleks hiljem kahjumi või riskide katmisel näiteks tagastusklausli kaudu. Kindlustuskava puhul võiks kasutada „esmakahjumi” klauslit, mis käsitleb panga kanda jäävat osa (tavaliselt vähemalt 10 %) ning ülejäänud kahjumi jagamise klausli abil, mille kaudu pank osaleb teatava protsendi ulatuses (tavaliselt vähemalt 10 %) võimalikes muudes kahjudes ⁽⁵⁾.
25. Üldiselt on nii, et mida vähem pank eelnevalt kuludes osaleb, seda suurem on aktsionäride panus hiljem, kusjuures hüvitamine peab toimuma valitsuse kahjumi panga aktsiateks muutmise kaudu ja/või võttes muid täiendavaid hüvitusmeetmeid, millega piiratakse konkurentsimoonutusi võimalike ümberkorralduste hindamisel.

5.3. Toetusmeetmetes osalemiseks pankadele pakutavate stiimulite ühtlustamine avalike eesmärkidega

26. Langenud väärtusega varade suhtes kohaldatavate abikavadega liitumiseks peaks üldiselt kehtestama kuuekuulise tähtaja alates abikava väljakuulutamisest riigi poolt. Nii on võimalik piirata pankade võimalusi viivitada kohustuslike andmete esitamisega lootuses, et hiljem antaks veelgi suuremat toetust. Samal ajal tagatakse pankade probleemide kiire lahendamine enne, kui majanduslangus jõuab olukorda veelgi halvendada. Kuuekuulise tähtaja jooksul oleks pankadel võimalus esitada andmed abikõlblike varade kohta, mille suhtes toetusmeetmeid taotletakse, võimalusega toetusmeetmeid pikendada ⁽⁶⁾.
27. Vajadusel tuleb luua asjaomased mehhanismid tagamaks, et valitsuse meetmetes osalevad pangad, kes vajavad abi kõige rohkem. Nimetatud mehhanismid võiksid hõlmata kohustuslikku osalemist abikavas ning peaksid vähemalt nägema ette kohustuse avalikustada andmeid järelevalveametile. Kõiki pankasid siduv kohustus teatada oma varadega seotud probleemide ulatusest aitab liikmesriikide tasandil kaasa abikava vajalikkuse ja ulatuse kindlaks määramisele.

⁽¹⁾ Langeva väärtusega varade suhtes kohaldatavaid toetusmeetmeid võib mingil määral võrrelda kapitalisüsteid, kuivõrd nende abil on võimalik katta kahjumit ja mõjutada normkapitali. Toetusmeetmete puhul on riigi risk siiski suurem ja see on seotud langeva väärtusega vara hõlmava portfelliga, mis ei saa mingisugust otsest kasu panga muudest vahenditest ja kasumit tootvast tegevusest. Lisaks sellele on risk suurem kui riigi võimaliku osaluse puhul pangas. Kuna langeva väärtusega varadega seotud riskid on suuremad ja nendest potentsiaalselt saadav kasum on piiratud, peaks selle eest saama suuremat hüvitist kui kapitalisüsteid eest.

⁽²⁾ Varade arvestuslikku väärtust võrreldakse üleandmise väärtusega (nende tegeliku majandusliku väärtusega).

⁽³⁾ Aktsionäridele tavaliselt siiski kaitset osutama ei peaks. Vt otsused NN 39/08 (Taani likvideerimisabi Roskilde pangale) ja NN 41/08 (Ühendkuningriigi päästmisabi Bradford & Bingleyle).

⁽⁴⁾ Kui panka ei ole tema suuruse või tegevusala tõttu võimalik juhtida haldus- või kohtumenetluse vahendusel või likvideerimise kaudu ilma, et sellel oleks ohtlikke süsteemseid tagajärgi teistele finantsasutustele või reaalmajandusele laenuandmisele. Sellisel juhul on vajalikud rahapoliitika eest vastutava ja/või järelevalveasutuse põhjendused.

⁽⁵⁾ Asjaomast taset võivad mõjutada ka muud tegurid nagu näiteks suurem hüvitis. Peale selle tuleb märkida, et tagantjärele makstavad hüvitised tasutakse alles mitu aastat pärast seda, kui meetmed on võetud, ja need võivad seetõttu pikendada langenud väärtusega vara hindamisega seotud ebakindlust. Eelhindamisel põhinevate tagastusklauslite puhul sellist probleemi ei ole.

⁽⁶⁾ Juhul kui toetusmeetmetega hõlmatud vara maksetähtaeg saabub hiljem.

28. Kui osalemine ei ole kohustuslik, võib kavasse lisada asjakohaseid stiimuleid (näiteks tagatiste või õiguste andmine praegustele aktsionäridele, et neil oleks tulevikus võimalus osaleda erakapitali osaluse suurendamises soodsamatel tingimustel), millega lihtsustatakse pankade osalemist, kahjustamata läbi- paistvust ja avalikustamist, õiglast väärtuse hindamist ja vastutuse jagamist käsitlevate põhimõtete järgi- mist.
29. Pärast kuuekuulise tähtaja möödumist on kavaga ühinemine võimalik ainult erandjuhtudel ja pangast mittesõltuvatel ettenägematutel asjaoludel⁽¹⁾. Sellisel juhul kohaldatakse rangemaid tingimusi nagu näiteks suurem hüvitis riigile ja/või suuremad kompensatsioonimeetmed.
30. Juurdepääs toetusmeetmetele peaks alati sõltuma pankade tegevust reguleerivate piirangute järgimisest. Abi saavate pankade suhtes tuleks kohaldada kaitsemeetmeid, millega tagatakse, et abi kapitalimõjusid kasutatakse laenude andmiseks, mis vastataavad äriliste kriteeriumite alusel ja ilma diskrimineerimiseta asjakohaselt nõudlusele ning millega ei rahastata kasvustrateegiat (eelkõige korralikult toimivate pankade ostuks), mis kahjustaks teisi konkurente.
31. Kaaluda tuleks ka dividendipoliitikal e piirangute seadmist ja juhtkonna palkadele ülempiiri määramist. Pankade tegevust reguleerivate piirangute kindlaks määramisel tuleks lähtuda nende proportsionaalsuse hindamisest, võttes arvesse erinevaid tegureid, mis võivad mõjutada ümberkorralduste vajadust (vt 6. osa).

5.4. Varade abikõlblikkus

32. Toetust vajavate abikõlblike varade ulatust kindlaks määrates tuleb leida tasakaal järgmiste eesmärkide vahel: vahetu finantsstabiilsuse tagamine ja turu normaalse toimimise taastamise tagamine keskpikas perspektiivis. Tundub, et väärtusetu vara (nt Ameerika Ühendriikide hüpoteegiga tagatud väärtpaberid, nendega seotud riskifondid ja tuletisinstrumendid), mis on käivitanud praeguse finantskriisi ning suures osas muutunud ebalikviidseteks või mille väärtust on tulnud märkimisväärselt alla hinnata, on suurim põhjus, miks pankade elujõulisusse suhtutakse ebakindluse ja skepsisega. Kui abikõlblike varade hulka kuuluksid ainult sellised varad, siis piiraks see riigi võimalike kahjusid ja aitaks kaasa konkurentsimoonu- nutuste ennetamisele⁽²⁾. Kui toetusmeetmete kohaldamisala on liiga kitsas, siis on aga olemas oht, et pangandussektori usaldusväärsust ei suudeta taastada, kuna liikmesriikidel ja pankadel on erinevad probleemid ning väärtuse langus on nüüdseks ulatuslikult tabanud ka muid varasid. Seetõttu on vaja pragmaatilist ja paindlikku lähenemisviisi, mis tagaks, et muude varade suhtes oleks samuti võimalik kohaldada asjakohasel määral toetusmeetmeid, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud.
33. Ühtset ja kooskõlastatud ühenduse lähenemisviisi toetusmeetmete kohaldamiseks sobivate langenud väärtusega varade kindlaks määramiseks on vajalik selleks, et ennetada liikmesriikide vahelisi ja ühen- duse pangandussektori siseseid konkurentsimoonusi, ning selleks, et anda mitmes riigis tegutsevatele pankadele vähem põhjust kasutada liikmesriikide pakutavaid toetusmeetmeid spekulatsiooniks. Et tagada kõigis liikmesriikides abikõlblike varade määratlemisel järjepidevus, tuleks välja töötada vara- rühmad, mis peegeldavad olemasoleva vara väärtuse languse ulatust. Üksikasjalikumad suunised kõne- aluste kategooriate kohta on esitatud III lisas. Nimetatud vararühmade kasutamine lihtsustaks pankade ning nende riskiprofilide võrdlemist üle kogu ühenduse. Liikmesriikide otsustada jääks sel juhul, millised varakategooriad kuuluvad abikava kohaldamisalasse ja mis ulatuses, samal ajal kui komisjon vaatab läbi valitud varade väärtuse languse ulatuse.
34. Välja tuleb töötada proportsionaalne lähenemisviis, mis võimaldaks liikmesriigil, kelle pangandussek- torit mõjutavad ka muud tegurid, mis ohustavad kogu finantsstabiilsust (näiteks kinnisvaramulli lõhke- mine), ilma koguseliste piiranguteta laiendada abikõlblikkust teatavate selgelt kindlaks määratud ja kõnealusele süsteemsele ohule vastavatele vararühmadele, esitades nõuetekohased põhjendused.

⁽¹⁾ „Ettenägematud asjaolud” on asjaolud, mida ettevõtja juhtkond ei saanud mingil juhul ette näha, kui ta tegi otsuse mitte osaleda abikavas tähtaja jooksul. Ettenägematu asjaolu ei ole ettevõtja juhtkonna hooletuse või eksimuse või ettevõtja kont- serni otsuse tagajärg. See on olukord, mis on erakorraline ka praeguse kriisi tingimustes. Liikmesriigid, kes soovivad nime- tatud asjaoludele toetuda, peavad edastama komisjonile kogu vajaliku teabe.

⁽²⁾ Tundub, et sellise lähenemisviisi valis USA Citigroupi ja Bank of America puhul.

35. Võimalik on kaaluda ka veelgi paindlikumat lähenemisviisi, mis annaks pankadele võimaluse vabaneda põhjendustes 32, 33 ja 34 kehtestatud meetmetest välja jäävatest langenud väärtusega varadest, ilma et oleks vaja esitada täiendavaid põhjendusi. See hõlmaks 10–20 % toetusmehhanismis osaleva panga koguvaredest ning arvesse võetaks eri liikmesriikide ja pankade olukorra eripära. Toetusmeetmed ei tohiks siiski hõlmata varasid, mille väärtust ei saa praegu pidada langenuks. Toetusmeetmete eesmärk ei ole pakkuda piiramatut kindlustust majanduslanguse võimalike tulevaste tagajärgede vastu.
36. Üldiselt tuleks lähtuda põhimõttest, et mida laiemad abikõlblikkuse kriteeriumid kehtestatakse ja mida suurem on kõnealuste varade osa panga portfelist, seda põhjalikumad peavad olema ümberkorraldus- ja parandusmeetmed põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimiseks. Igal juhul ei kaalu komisjon toetusmeetmete võtmist selliste varade suhtes, mis on kantud abi saava panga bilanssi pärast abikava väljakuulutamisele eelnenud konkreetset tähtaega ⁽¹⁾. Vastasel korral võib tulemuseks olla varade enda huvides kasutamine ja vastuvõetamatu moraalse ohu suurenemine, kuna pankadel on suurem ahvatlus jätta laenuandmise ja muude investeringutega seotud ohud tulevikus asjakohaselt hindamata ning seega korrata samu vigu, mis on põhjustanud praeguse kriisi ⁽²⁾.

5.5. Abikõbllike varade väärtuse hindamine ja hinnakujundus

37. Konkurentsi põhjendamatute moonutamise vältimiseks ja liikmesriikide vahelise võistluse ennetamiseks toetuste andmisel on oluline töötada välja sobiv ja järjepidev lähenemisviis, mille abil oleks võimalik hinnata varade väärtust, sealhulgas keerukate ja vähelikviidsete varade väärtust. Väärtuse hindamisel tuleks järgida ühenduse tasandil kehtestatud üldist meetodit ning komisjon peaks seda eelnevalt liikmesriikide seas igati kooskõlastama, tagamaks toetusmeetme maksimaalse tõhususe ning vähendamaks moonutuste ohtu ja spekulatsioonide kahjustavat mõju eelkõige mitmes riigis tegutsevate pankade puhul. Lisaks võib vaja minna alternatiivseid meetodeid, et arvesse võtta erilisi asjaolusid, mis on seotud näiteks asjaomase teabe kättesaadavusega, tingimusega, et tagatakse samavõrd suur läbipaistvus. Igal juhul peaksid abikõblilikud pangad hindama oma portfelle igapäevaselt ning edastama korrapäraste ja lühikeste ajavahemike tagant teavet riiklikele ametiasutustele ja järelevalveametitele.
38. Kui varade väärtuse hindamine osutub eriti keerukaks, võib kaaluda selliste alternatiivsete lähenemisviiside kasutamist nagu näiteks nn „hea panga” loomist, mille raames riik ostab langenud väärtusega varade asemel ära säilinud väärtusega varad. Alternatiivseks lahenduseks võib olla panga riigi omandisse võtmine (ka riigistamine), mille puhul varade väärtuse hindamine toimuks aja jooksul ümberkorraldamise või nõuetekohase likvideerimise käigus, kõrvaldades nii igasuguse ebaselguse kõnealuste varade tegeliku väärtuse suhtes ⁽³⁾.
39. Esimese sammuna tuleks varad hinnata võimalusel nende praeguse turuhinna alusel. Üldiselt kujutavad endast riigiabi kõik juhtumid, kus abikava alla kuuluvate varade üleandmisel on kasutatud kõrgemat hinda kui turuhinda. Praegune turuväärtus võib käesolevas olukorras siiski olla üpris erinev kõnealuste varade arvestuslikust väärtusest või turu puudumisel võib turuhinna määramine olla võimatu (mõnede varade puhul võib väärtus olla isegi null).
40. Teises etapis langenud väärtusega varadele abikava raames määratav väärtus („üleandmise väärtus”) on toetava mõju saavutamiseks paratamatult kõrgem kui praegused turuhinnad. Et abi kokkusobivuse hindamine oleks järjepidev, lähtub komisjon üleandmise väärtusest kui sobivast võrdluspunktist, mis peegeldab varade pikaajalist majanduslikku väärtust („tegelikku majanduslikku väärtust”) rahavoogude ja pikemate ajavahemike alusel ning näitab, et abisumma langeb kokku vajatava miinimumiga. Teatavate varakategooriate suhtes tuleks võimalusel kaaluda ühtse allahindamise kohaldamist, et ühtlustada selliste varade tegelikku majanduslikku väärtust, mis on nii keerukad, et nende tulevast arengut on võimatu täpselt prognoosida.

⁽¹⁾ Üldiselt on komisjon arvamusel, et määrates ühtse ja objektiivse tähtaja nagu 2008. aasta lõpp, tagatakse pankadele ja liikmesriikidele võrdsed tingimused.

⁽²⁾ Tulevaste varadega seotud ohtude suhtes antavat riigiabi on võimalik vajadusel käsitleda garantiisid käsitleva teatise ja ajutise raamistiku alusel.

⁽³⁾ Nii juhtuks näiteks siis, kui riik vahetaks varad riigi võlakirjade vastu nende nominaalväärtuse ulatuses, kuid saaks vastu tingimuslikud tagatised panga omakapitali kohta, mille väärtus oleneb langenud väärtusega varade lõplikust müügihinnast.

41. Sellest tulenevalt peaks varade ostu või varade kindlustamist ⁽¹⁾ käsitlevate meetmete üleandmise väärtuse aluseks olema nende tegelik majanduslik väärtus. Lisaks sellele tagatakse riigile piisav hüvitis. Kui liikmesriigid peavad tehnilise maksevõimetuse vältimiseks vajalikuks kasutada varade üleandmise väärtust, mis ületab nende tegelikku majanduslikku väärtust, on abi osakaal meetmes vastavalt suurem. See on lubatud ainult siis, kui sellega kaasneb ulatuslik ümberkorraldamine ja tingimuste kehtestamine, mis võimaldavad nimetatud täiendava abi hilisemat tagasinõudmist näiteks tagastusmehhanismi kaudu.
42. Hindamismenetlus peaks nii turuväärtuse, tegeliku majandusliku väärtuse kui ka riigile makstava hüvitise puhul järgima IV lisas loetletud juhtpõhimõtteid ja menetlusi.
43. Hinnates liikmesriikide esitatud toetusmeetmete hindamismeetodeid ja nende rakendamist üksikjuhtumitel, konsulteerib komisjon hindamiskspertide komisjoniga ⁽²⁾. Komisjon võtab hindamismeetodite järjepidevuse tagamiseks arvesse ka olemasolevate ELi tasandi asutuste erialateadmisi.

5.6. Toetusmeetmetega toetatavate varade haldamine

44. Kõige asjakohasema mudeli pankade vabastamiseks langenud väärtusega varadest peavad valima liikmesriigid, tehes valiku 3. osas ja II lisas esitatud võimaluste vahel, pidades sealjuures silmas varade väärtuse langemise probleemi ulatust, iga asjaomase panga olukorda ja eelarvelisi kaalutlusi. Riigiabi kontrolli eesmärk on tagada, et valitud mudeli omadused oleksid välja töötatud selliselt, et tagatud oleks võrdne kohtlemine ja välditaks konkurentsi põhjendamatut moonutamist.
45. Kuigi abimeetmete täpsem hinnakujunduse kord võib olla erinev, ei tohiks selle erijooned avaldada tuntavat mõju asjakohasele koormuse jagamisele riigi ja abi saavate pankade vahel. Korrektselt hindamisele tuginedes peaks varahaldusettevõtja, kindlustusseltsi või „segalahenduse” rahastusmehhanism tervikuna tagama, et pank peab võtma enda kanda sama osakaalu kahjumist. Selles kontekstis võib kaaluda tagastusklauslite kasutamist. Üldiselt peavad kõik kavad tagama, et abi saavad pangad kannavad varade üleandmisel kantud kahjumi (vt ka punkt 50 ja joonealune märkus 10).
46. Milline mudel ka ei valitaks, tuleb selleks, et pangal oleks lihtsam keskenduda oma elujõulisuse taastamisele, ja võimalike huvide konfliktide vältimiseks tagada abi saava panga ja tema langenud väärtusega varade selge funktsionaalne ja organisatsiooniline eraldamine üksteisest; sealjuures tuleks eraldada nii nende juhtimine, personal kui ka kliendid.

5.7. Menetluslikud aspektid

47. Üksikasjalikud juhised käesolevate suuniste mõju kohta riigiabi menetlusele nii esialgse abist teatamise kui ka vajadusel ümberkorralduskavade hindamise seisukohast on esitatud V lisas.

6. JÄRELMEETMED — ÜMBERKORRALDUS JA ELUJÕULISUSE TAASTAMINE

48. 5. osas toodud põhimõtted ja tingimused moodustavad raamistiku varade toetusmeetmete väljatöötamiseks kooskõlas riigiabi eeskirjadega. Käesolevas teatises seatakse riigiabi meetmete eesmärgiks tagada miinimumiga piirduv ja vähimal määral konkurentsi moonutava mõjuga toetus eraldi kategooriasse kuuluvate varadega seonduvate riskide kõrvaldamiseks abi saavates pankades, et valmistada ette tugev kandepind ilma riigi toetuseta pikaajalise elujõulisuse taastamisele. Kuigi langenud väärtusega varade käsitlemine eespool kirjeldatud põhimõtete kohaselt on pankade elujõulisuse taastamiseks vajalik samm, ei piisa ainult sellest nimetatud eesmärgi saavutamiseks. Olenevalt oma konkreetsest olukorrast ja majanduslikest näitajatest peavad pangad võtma ka ise asjakohaseid meetmeid, et vältida sarnaste probleemide kordumist ja tagada jätkusuutlik kasumlikkus.

⁽¹⁾ Kindlustusmeetme korral on üleandmise väärtuseks kindlustatud summa.

⁽²⁾ Komisjon kasutab nimetatud hindamiskspertide komisjoni arvamust sarnaselt muudele riigiabi menetlustele, mille raames tal on õigus kasutama välisekspertide abi.

49. Eelkõige päästmise ja ümberkorraldamisega seotud riigiabi eeskirjade kohaselt on selline varade toetamine käsitletav struktuurimeetmena ning nõuab kolme tingimuse hoolikat hindamist: i) abisaaja piisav panus langenud väärtusega varade programmi kuludesse; ii) asjakohane tegevus, mis tagab elujõulisuse taastamise ja iii) konkurentsimoонutuste heastamiseks vajatavad meetmed.
50. Esimese tingimuse täitmine peaks üldjuhul saavutatama 5. osas esitatud nõuete täitmisega, eelkõige avalikustamise, väärtuse hindamise, hinnakujunduse ja koormuse jagamisega. See peaks tagama, et abisaaja panus katab vähemalt kogu varade riigile üleandmisega seoses tekkiva kahjumi. Kui see ei ole praktikas võimalik, võib erandkorras abi siiski lubada, kui ülejäänud kahele tingimusele seatakse rangemad nõuded.
51. Elujõulisuse taastamisele esitatavad nõuded ja konkurentsimoонutuste heastamiseks võetavate meetmete vajadus määratakse kindlaks iga juhtumi puhul eraldi. Tuleks tähele panna, et varade toetamine võib aidata kaasa eesmärgi saavutamisele, mis tuleneb teisest tingimusest, st vajadusest taastada pikaajaline elujõulisus. Elujõulisuse kontroll peaks pärast igakülgset hindamist ja võimalike riskitegurite arvesse võtmist tõendama, milline on panga tegelik ja prognoositav kapitali adekvaatsus ⁽¹⁾.
52. Hinnates varade toetusmeetmete esialgse lubamise järel vajaliku ümberkorralduse ulatust, tugineb komisjon järgmistele kriteeriumidele: Komisjoni teatises (*Finantsasutuste rekapiitaliseerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimoонutuste vastu*) sätestatud kriteeriumid; panga nende varade osakaal, mille jaoks toetust antakse; selliste varade üleandmishind võrreldes turuhinnaga; langenud väärtusega varadele antava toetuse erijooned; riigi riskipositsiooni kogusuurus panga riskiga kaalutud varade puhul; abi saava panga probleemide laad ja tekkepõhjused; ning panga ärimudeli ja investeerimisstrateegia usaldusväärsus. Arvesse võetakse ka mis tahes täiendavat riigitagatise andmist või riigipoolset rekapiitaliseerimist, et saada abi saava panga olukorrast täielik ülevaade ⁽²⁾.
53. Pikaajaline elujõulisus tähendab, et pank on võimeline ellu jääma ilma riigi toetuseta, mis eeldab selget kava selle kohta, kuidas kogu riigilt saadud kapital välja osta ja riigitagatistest loobuda. Olenevalt kõnealuse hinnangu tulemustest tuleb ümberkorralduse raames põhjalikult läbi vaadata panga strateegia ja tegevus, sealhulgas näiteks keskendumine põhitegevusele, ärimudelite ümberorienteerimine, allüksuste või tütarettevõtete sulgemine või nende loovutamine, muutused varade ja kohustuste haldamises ja muud muutused.
54. Eeldatakse, et põhjalikku ümberkorraldust on vaja juhul, kui osas 5.5 ja IV lisan sätestatud põhimõtete kohaselt teostatud langenud väärtusega varade asjakohase hindamise tulemusel leitakse, et ilma riigi sekkumiseta on omakapital negatiivne või ettevõtja tehniliselt maksejõuetu. Sellisele põhjaliku ümberkorralduse vajadusele osutavad üldjuhul korduvad abitaotlused ja 5. osas kirjeldatud üldpõhimõtetest kõrvalekaldumine.
55. Põhjalik ümberkorraldus on nõutav ka juhul, kui pank on eelnevalt saanud juba mis tahes vormis riigiabi, mis kas aitab kaasa kahjumi katmisele või vältimisele või mis ületab kokku 2 % panga riskiga kaalutud koguvaradest, võttes nõuetekohaselt arvesse iga abisaaja olukorra eripära ⁽³⁾.
56. Elujõulisuse taastamiseks nõutavate mis tahes meetmete ajastamisel võetakse arvesse asjaomase panga konkreetset olukorda, samuti pangandussektori olukorda tervikuna, ning vajalike kohandustega ei viivitata põhjendamatult.
57. Kolmandaks tuleb kaaluda vajalike kompensatsioonimeetmete ulatust, võttes arvesse abist tulenevaid konkurentsimoонutusi. See võib hõlmata ettevõtja kasumlike üksuste või tütarettevõtjate suuruse vähendamist või nende loovutamist või äritegevuse laiendamist piiravate kohustuste võtmist.

⁽¹⁾ Tagada tuleb ka pankade rekapiitaliseerimist käsitleva komisjoni teatise punktis 40 esitatud kriteeriumide täitmine niivõrd, kui võrd need on kohaldatavad.

⁽²⁾ Nende pankade puhul, mis on varasema riigiabi tulemusena juba kohustatud koostama ümberkorralduskava, tuleb sellises kavas nõuetekohaselt arvesse võtta uut abi ja kirjeldada kõiki valikuid alates ümberkorraldamisest kuni nõuetekohase likvideerimiseni.

⁽³⁾ Käesoleva punkti kohaldamisel ei võeta arvesse osalemist heakskiidetud laenuatagatisskeemis, mille puhul ei ole tagatist olnud tarvis kahjumi katteks realiseerida.

58. Eeldatakse, et kompensatsioonimeetmed on vajalikud, kui abi saav pank ei täida 5. osas sätestatud, eelkõige avalikustamisele, väärtuse hindamisele, hinnakujundusele ja koormuse jagamisele esitatavaid tingimusi.
59. Komisjon hindab nõutavate kompensatsioonimeetmete ulatust, tuginedes hinnangule, mille ta on andnud abist tulenevatele konkurentsimoonutustele, ja eelkõige järgmistele teguritele: abi (sealhulgas tagatis- ja rekapitaliseerimismeetmetest saadud abi) kogusumma; meetmest kasu saavate langenud väärtusega varade maht; varast tuleneva kahjumi osakaal; panga üldine usaldusväärsus; toetusmeetmetega hõlmatud varade riskiprofiil; panga riskijuhtimise kvaliteet; maksevõime suhtarvude tase abi puudumisel; abi saava panga turupositsioon ja panga turul tegutsemise jätkumisest tulenevad konkurentsimoonutused; ning abi mõju pangandussektori struktuurile.

7. LÕPPSÄTE

60. Komisjon kohaldab teatist alates 25. veebruarist 2009, st kuupäevast, mil komisjon selle sisus põhimõtteliselt kokku leppis, võttes arvesse kohest tegutsemist nõudnud finants- ja majandusolukorda.
-

I LISA

Eurosüsteemi suunised panga varade toetusmeetmete kohta

Eurosüsteem on kindlaks määranud seitse peamist põhimõtet, millest lähtuda panga varade toetamiseks meetmete võtmisel:

- 1) *finantsasutuste abikõlblikkus*, mis peaks olema vabatahtlik; vahendite piiratuse korral võivad prioriteediks olla finantsasutused, mille langenud väärtusega varade osakaal on suur;
- 2) suhteliselt lai toetuskõlblike varade määratlus;
- 3) *abikõlblike varade väärtuse hindamine*, mis on läbipaistev, lähtub soovitatavalt teatavatest lähenemisviisidest ja ühistest kriteeriumidest, mille võtavad vastu kõik liikmesriigid, ning põhineb järgneval: sõltumatute kolmandate isikute ekspertarvamused; selliste mikrotasandi sisendeid kasutavate mudelite rakendamine, millega prognoositakse oodatava kahjumi majanduslikku väärtust ja tõenäosust; varade arvestusliku väärtuse ühtne allahindamine, kui turuväärtuse hinnang on eriti raskendatud või kui olukord nõuab kiiret reageerimist;
- 4) *riskide jagamise* piisav tase kui mis tahes abikava vajalik koostisosa, mille eesmärk on piirata kulusid valitsuse jaoks, anda osalevatele finantsasutustele õigeid stiimuleid ja säilitada nimetatud finantsasutuste jaoks võrdsed võimalused;
- 5) varade toetusmeetmete piisavalt pikk *kestus*, mis võib ühtida abikõlblike varade tähtjastruktuuriga;
- 6) *finantsasutuste juhtimine*, mis peaks jätkuma äripõhimõtete kohaselt ning soodustaks kavasad, millega nähakse ette hästi määratletud väljumisstrateegiad ning
- 7) riiklike toetuskavade *sõltuvusse seadmine* mõõdetavatest näitajatest, nagu kohustuse võtmine jätkata laenuandmist, mis vastab äriliste kriteeriumide alusel asjakohaselt nõudlusele.

II LISA

Erinevad lähenemisviisid varade toetamiseks ja kogemused nn rämpspanga lahenduste kasutamisega Ameerika Ühendriikides, Rootsis, Prantsusmaal, Itaalias, Saksamaal Šveitsis ja Tšehhi Vabariigis**I. Võimalikud lähenemisviisid**

Põhimõtteliselt võib toetusmeetmetega toetatavate varade haldamisel kaaluda kahte laiemat lähenemisviisi:

- 1) mõju, mis oleks panga kvaliteetsete varade selgel eraldamisel rämpsvaradest. a) Langenud väärtusega varade eraldamine kvaliteetsetest varadest kas asjaomases pangas või pangandussektoris tervikuna. Kaaluda võib selle lähenemisviisi erinevaid variante. Iga panga jaoks võib luua varahaldusettevõtja (nn rämpspank või riskikaitse), andes langenuid väärtusega varad üle eraldiseisvale juriidilisele isikule, kusjuures varade haldamist jätkaks kas raskustes olev pank ise või eraldi-seisev üksus ning võimalik kahjum jagatakse panga toimiva osa ja riigi vahel. Teine võimalus on, et riik loob iseseisva asutuse (sageli nimetatakse seda „koondpangaks” (*aggregator bank*)), mis ostab langenuid väärtusega varad kas ühelt pangalt või kogu pangandussektorilt tervikuna, võimaldades seega pankadel pöörduda tagasi tavapärase laenude andmise juurde, ilma et neid enam koormaks varade allahindluse risk. See lähenemisviis võib hõlmata ka eelnevat riigistamist, kus riik võtab oma kontrolli alla kas mõned või kõik pangad sektoris ja seejärel eraldab nende kvaliteetsed varad nn rämpsvaradest;
- 2) varade kindlustusskeem, mille puhul pangad jätvad langenuid väärtusega varad oma bilanssi, kuid riik annab neile kahjumite katteks hüvitist. Varade kindlustamise puhul jäävad langenuid väärtusega varad panga bilanssi ning riik hüvitab pankadele kahjumi kas osaliselt või täielikult. Varade kindlustamise puhul on spetsiifiliseks küsimuseks see, kuidas määrata väga erinevate ja keeruliste varade puhul kindlaks asjakohane kindlustuspreemia, mille aluseks peaks põhimõtteliselt olema kindlustatud varade väärtuse hindamise ja riski väljendavate näitajate teatav kombinatsioon. Teine probleem on see, et olukorras, kus kindlustatud varad on pigem jaotunud arvukate pankade vahel kui koondu-nud mõnesse suuremasse pankas, on kindlustusskeeme tehniliselt raske hallata. Viimaks tuleb märkida, et kindlustatud varade jäämine pankade bilanssi teeb võimalikuks võimaliku huvide konflikti ja ei anna seda olulist psühholoogi-list.

II. Kogemused rämpspankadega

Ameerika Ühendriikides loodi 1989. aastal riigi omandis oleva varahaldusettevõtjana Resolution Trust Corporation (RTC). RTC ülesandeks tehti selliste varade (peamiselt kinnisvaraga seotud varad, sealhulgas hüpoteeklaenuid) likvideerimine, mis kuulusid hoiuste ja laenude kriisi (1989–1992) tagajärjel järelevalveameti (*Office of Thrift Supervision*) poolt maksevõime-tuks kuulutatud hoiu-laenuühistutele („S&Ls”). RTC võttis üle ka endise föderaalne eluasemelaenu pangandusnõukogu (*Federal Home Loan Bank Board*) kindlustusfunktsioonid. Ajavahemikus 1989. aastast kuni 1995. aasta keskpaigani lahendas Resolution Trust Corporation kas sulgemise teel või muul viisil 747 hoiuasutuse probleeme, kelle varade kogumaksumus ulatus 394 miljardi USDni. 1995. aastal anti selle ülesanded üle föderaalne hoiuste kindlustamise korporatsiooni (*Federal Deposit Insurance Corporation*) hoiustamisasutuste kindlustusfondile (*Savings Association Insurance Fund*). Kulud maksumaks-jale moodustasid hinnanguliselt kokku 124 miljardit USD 1995. aasta hindades.

RTC tegutses nn omakapitali partnerlusprogrammide kaudu. Igasse omakapitali partnerlusse kuulus erasektori partner, kes omandas osaluse varakogumis. Osalus varade portfelliges võimaldas RTC-l saada kasu portfelliinvestorite saavutatud äärmiselt heast tootlusest. Lisaks võimaldasid omakapitalipartnerlused saada RTC-l kasu oma erasektori partnerite juhtimis- ja likvideerimisalastest jõupingutustest ning struktuur aitas tagada meetmete parema kooskõlastamise, kui see on tellija ja töövõtja suhetes tavapärane. Omakapitalipartnerluste erinevad vormid on järgmised: koordineerimisfond (*Multiple Investment Fund*) (piiratud ja valikulise osalejate ringiga ning määratlemata varade portfelliga), N-seeria ja S-seeria hüpoteegi usaldusühingud (*Mortgage Trusts*) (korraldab kindlaksmääratud varade portfelli enampakkumisi), maafond (*Land fund*) (teenib kasumit pikaajaliste sissenõudumiste ja maa arenduse pealt) ja JDC partnerlus (*JDC Partnership*) (mille puhul peamise partneri valik toimub konkursi vormis, milles lähtutakse kindlustamata või küsitava väärtusega nõuetest).

Rootsis asutati 1992.–1993. aasta finantskriisi lahendamise poliitika raames finantsasutuste halbade laenude haldamiseks kaks pangavarade haldamise korporatsiooni (AMC), *Securum* ja *Retriiva*. Raskustes oleva panga varad jaotati kvaliteetseteks varadeks ja rämpsvaradeks ning rämpsvarad anti seejärel üle ühele varade haldamise korporatsioonidest, peamiselt *Securu-m*’ile. Rootsi programmi üks oluline tunnusjoon oli sundida pankasid oodatavaid laenukahjumeid täielikult avalikustama ning kinnisvarale ja muudele varadele realistlikke väärtusi määrama. Sel eesmärgil karmistas finantsjärelevalveamet oma eeskirjasid tõenäoliste laenukahjumite määratlemise ja kinnisvara väärtuse hindamise kohta. Toetust taotlevatele pankadele kuuluva kinnisvara ühtse hindamise saavutamiseks moodustas finantsjärelevalveamet hindamisinõukogu, kuhu kuulusid kinnisvaraekspertid. Nõuetekohasuse kontrollimise käigus varadele omistatud madal turuväärtus aitas tõhusalt kaasa varade väärtuse ühtlustamisele. Kuna turuosalisel ei arvanud, et hinnad võiksid sellest tasemest allapoole langeda, siis

kauplemist jätkati (¹). Mõlemad pangavarde haldamise korporatsioonid osutusid pikas perspektiivis edukaks selles mõttes, et finantssüsteemi toetamise eelarvelise kulu tasakaalustas laias laastus tulu, mida pangavarde haldamise korporatsioonid said oma valduses olevate varade likvideerimise eest.

Prantsusmaal loodi 1990-ndatel piiramatu riigitagatise avalik-õiguslik asutus, et see võtaks üle ja aja jooksul likvideeriks *Crédit Lyonnais'* rämpsvardad. Rämpspank finantseeris varade soetamist *Crédit Lyonnais'*lt võetud laenuga. Seetõttu sai kõnealune pank vältida varadega seotud kahjumi kajastamist ja vabastada riskiga kaalutud varade ulatuses kapitali, sest tänu riigi tagatisele oli rämpspangal võimalik kasutada 0 % riskikaalu. Komisjon kiitis rämpspanga heaks kui ümberkorraldamisabi. Selle mudeli üks eripära oli toimiva ja rämpspanga selge eraldamine, et vältida huvide konflikti, ja kasumlikkuse taastamise (*retour à meilleure fortune*) klausel, mille rakendamise kaudu riik sai kasu toimiva panga kasumist. Mõne aasta möödudes pank erastati edukalt. Varade arvestuslikus väärtuses rämpspangale üleandmine kaitses siiski aktsionäre kahjumi kandmise vastutuse eest ja tõi aja jooksul riigi jaoks kaasa suured kulud.

Mõni aasta hiljem jagati Itaalias *Banco di Napoli* toimivaks ja rämpspangaks pärast seda, kui olemasolevad aktsionärid olid kahjumi enda kanda võtnud ja riigikassa oli panga vajalikus ulatuses rekapiitalseerinud, et varustada ta käibevahenditega. *Banco di Napoli* rahastas juba allahinnatud, kuid ikka veel langeva väärtusega varade omandamist rämpspanga poolt keskpangalt saadud ja subsideeritud laenuga, millele riigikassa oli andnud vastugarantii. Rämpsvaradest vabastatud pank erastati aasta hiljem. Nii *Credit Lyonnais'* kui ka *Banco di Napoli* juhtumi puhul ei kandnud riigikassa rämpsvarade omandamisega otseselt eelarvelist kulu, mis oleks ületanud pankadele antud kapitali.

Saksamaal on hiljuti kasutatud rämpspanga leebemat vormi saksa Landesbankeni rämpsvarade käsitlemiseks. *SachsenLB* juhtumi korral müüdi abisaaja tegutseva ettevõtjana pärast seda, kui varade tähtjani hoidmise eesmärgil oli umbes 17,5 miljardi EUR väärtuses rämpsvarasid kantud eriotstarbelisse varakogumisse. Endine omanik (Saksimaa liidumaa) andis kahjumile tagatise, mis moodustas umbes 17 % nimiväärtusest, mida stressitesti kohaselt peeti võimaliku kahjumi absoluutseks maksimumiks (baasjuhtumi puhul hinnati kahjumit ainult 2 %-le). Uus omanik võttis enda kanda suurema osa refinantseerimisest ja kattis ülejäänud osa riskist. Eeldati, et abisumma suureneb vähemalt 4 %-ni, st määran, mida prognoositi halvimas stsenaariumis. *WestLB* juhtumi puhul suunati 23 miljardi EUR suurune varade portfell eriotstarbelisse varakogumisse ja sellele anti 5 miljardi EUR suurune riigi tagatis, et katta võimalik kahjum ja kaitsta bilansi IFRSi standardite kohase varade väärtuse korrigeerimise eest. See võimaldas *WestLB*-l kõrvaldada oma bilansist volatilsel turu mõju varadele. Riigile maksti tagatise eest 0,5 % tasu. Riskikaitse on endiselt jõus ja seda käsitletakse riigiabina.

Šveitsis on valitsus loonud uue fondi, millesse UBS on kandnud rämpsvarade portfelli, mille väärtusele andis enne üleandmist hinnangu kolmas isik. Fondi rahastamise tagamiseks tegi Šveits kõigepealt UBSi kapitalisüsti (UBSi aktsiate vastu vahetatavate võlakirjade vormis), mille UBS koha maha kandis ja fondile üle andis. Fondi rahastamise ülejäänud osa tagati Šveitsi Riigipangalt saadud laenuga.

1990ndatel olid Tšehhi pankade laenuitingimused ettevõtjatele väga vähesiduvad. See kahjustas tšehhi pankasid tõsiselt ja 1990ndate lõpus pidi valitsus nende päästmiseks sekkuma. Pangandussektori elujõulisuse taastamiseks võeti ulatuslikke meetmeid pankade bilansside puhastamiseks.

1991. aasta veebruaris asutas Tšehhi valitsus konsolideerimispanga (*Konsolidační banka, KOB*) et võtta pangandussektorilt üle enne 1991. aastat kogunenud rämpslaenuid, näiteks plaanimajanduselt päritud võlad, eriti võlad, mis olid tekkinud kaubavahetusest Nõukogude blokiga. 2001. aasta septembris muudeti eriotstarbeline pank agentuuriks, mis pidi katma ka „uute innovatiivsete“ laenudega (eriti nn erastamislaenude, maksetähtaja ületanud laenude ja pettuse teel võetud laenudega) seotud rämpslaenuid.

Alates 1991. aastast vabastati rämpslaenudest suuremad pangad ja alates 1994. aastast liikus rõhuasetus väikematele pankadele. Eelkõige põhjustasid Tšehhi pangandussüsteemis teatavaid pingeid *Kreditní banka* kokkuvarisemine 1996. aasta augustis ja sellele järgnenud osaline pangapaanika *Agrobanka*s. Asjaomaste programmide tulemusel suurenes riigi osalus panganduses vaid ajutiselt 1995. aastal ja uuesti 1998. aastal *Agrobanka* tegevusloa tühistamise tõttu. Kokkuvõttes suurenes valitsuse osa panganduses 1994. aasta 29 %-lt 1995. aasta lõpuks 32 %-le.

Lisaks kiideti väikeste pankade toetamiseks 1997. aastal heaks veel üks programm — stabilisatsiooniprogramm. Programmi põhimõtteks oli ebakvaliteetsete varade asendamine likviidsete vahenditega kuni 110 % ulatuses iga osaleva panga kapitalist. Selleks ostis spetsiaalne äriühing nimega *Česká finanční* kõigepealt ebakvaliteetsed varad pangalt ära ja seejärel toimus 5–7 aasta jooksul varade jääkväärtuse tagasiost. Programmiga ühinesid kuus pank, kuid viis neist arvati kriteeriumidele mittevastamise tõttu programmist välja ja lõpetasid seejärel oma äritegevuse. Seega ei olnud stabilisatsiooniprogramm edukas ja see peatati.

(¹) See on teravas kontrastis Jaapani poliitikaga, millega omistati nn rämpsvaradele liiga kõrged väärtused, mille tulemusel sisuliselt külmutati kinnisvaraturg umbes aastakümneks.

1998. aasta lõpuks oli välja antud 63 panga tegevusluba (60 neist enne 1994. aasta lõppu). 2000. aasta septembri lõpuks jätkas äritegevust 41 panka ja välispankade filiaali, 16 suhtes rakendati erikorda (8 olid likvideerimisel ja 8 suhtes oli käimas pankrotimenetlus), 4 olid ühinenud teiste pankadega ning ühe välispanga tegevusluba oli tühistatud, sest ta ei olnud oma tegevust alustanud. Allesjäänud 41 finantsasutusest (sh CKA) kuulusid 15 panka kodumaise kapitali kontrolli alla ja 27 välismaise kapitali kontrolli alla (sh välispankade tütarettevõtjad ja filiaalid).

2000. aasta mais jõustusid muudetud pankroti- ja võlausaldajatega kokkuleppele jõudmise seadus ning avalike oksjonite seadus, mille eesmärk oli kiirendada pankrotimenetlusi ning tasakaalustada võlausaldajate ja võlgnike õigusi, lubades spetsialiseerunud ettevõtjatel või juriidilistel isikutel tegutseda pankrotimenetluses usaldusisikutena ning nähes ette võimaluse kohtuväliste lahenditeni viivateks läbirääkimisteks.

III LISA

Abikõlblike vararühmade määratlus ning langenud väärtusega varade ja panga äritegevuse täielik avalikustamine**I. Abikõlblike vararühmade määratlus**

Pankade langenud väärtusega finantsvara rühmade määratlus peaks toimima ühise nimetajana ja põhinema kategooriatel, mida juba kasutatakse järgnevates valdkondades:

- 1) usaldatavusnormatiividele vastav aruandlus ja väärtuse hindamine (Baseli 3. sammas = kapitalinõude direktiivi XII lisa; finantsaruanne FINREP ja adekvaatsuse aruanne COREP);
- 2) finantsaruandlus ja väärtuse hindamine (eelkõige IAS 39 ja IFRS 7);
- 3) spetsiaalne erakorraline aruandlus krediidikriisi kohta: läbipaistvust käsitlev IMFi, FSFi, Roubini ja CEBSi töö.

Kehtivate aruandlus- ja väärtuse hindamise kategooriate kui ühise nimetaja kasutamine vararühmade määratlemisel:

- 1) väldib pankade mis tahes täiendavat aruandluskoormust;
- 2) võimaldab hinnata iga üksiku panga langenud väärtusega vararühmi ühenduse ja üleilmsete prognooside alusel (mis võivad olla asjakohased majandusliku väärtuse kindlaksmääramisel teataval ajahetkel) ja
- 3) annab objektiivse (tõendatud) lähtepunkti langenud väärtusega varade hindamiseks.

Eelnevat arvesse võttes soovib komisjon kasutada langenud väärtusega varadele antava toetuse majandusliku väärtuse kindlaksmääramisel lähtepunktina järgmisi finantsvarade rühmi:

Tabel 1

I. Struktureeritud finants/ja väärtpaperistatud tooted						
	Toote liik	Raamatu- pidamisarves- tuse liik	Kava väärtuse hindamise alus			Märkused
			Turuväärtus	Majan- duslik väärtus	Üleand- mis- väärtus	
1	Elamukinnisarvaga seotud hüpoteeklaenudega tagatud väärtpaperid (RMBS)	FVPL/AFS (*)				Täiendav jaotus järgneva põhjal: geograafiline piirkond, toote osade eelisõigus, reitingud, riskantsete või Alt-A laenudega seotud või muud alusvarad, tähtaeg/emissiooni kuupäev, hüvitised ja mahakandmised
2	Ärikinnisarvaga seotud hüpoteeklaenudega tagatud väärtpaperid (CMBS)	FVPL/AFS				
3	Hajutatud tagatisega võlaobligatsioonid (CDO)	FVPL/AFS				
4	Varadega tagatud väärtpaperid (ABS)	FVPL/AFS				
5	Ettevõtete võlad	FVPL/AFS				
6	Muud laenuid	FVPL/AFS				
Kokku						
II. Väärtpaperistamata laenuid						
	Toote liik	Raamatu- pidamisarves- tuse liik	Kava väärtuse hindamise alus			Märkused
			Kulud (**)	Majan- duslik väärtus	Üleand- mis- väärtus	
7	Äri-laenuid	HTM/L&R (*)	Kulud (**)			Täiendav jaotus järgneva põhjal: geograafiline piirkond, vastaspoole risk (PD), krediidiriski maandus (tagatis) ja tähtjastruktuurid; hüvitised ja mahakandmised
8	Eluasemelaenuid	HTM/L&R	Kulud			
9	Muud laenuid füüsilistele isikutele	HTM/L&R	Kulud			
Kokku						

(*) FVPL (Fair value through profit and loss) = õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad varad = kauplemisportfelli + õiglase väärtuse kasutamise võimalus; AFS (available for sale) = likviidsed, HTM (Held to Maturity) = tähtajani hoitavad, L&R (loans and receivables) = laenuid ja nõuded.

(**) Kulud tähendavad bilansilist maksumust, millest on lahutatud väärtuse langus.

II. Langenud väärtusega varade ja panga nendega seonduva äritegevuse täielik avalikustamine

1. tabelis esitatud vararühmade põhjal tuleks toetusmeetmega hõlmatud panga langenuid väärtusega varasid käsitlev teave esitada koos tabeli 1 märkuste veerus soovitatud täiendavate üksikasjadega.

Lähtudes headest tavadest, mida Euroopa Pangandusjärelevalve Komitee (CEBS) järgib turu ebastabiilsuse tõttu kannatanud tegevuse kohta avalikustava teabe puhul ⁽¹⁾, võiks andmed panga tegevuse kohta, mis seondub langenuid väärtusega varadega ja mida peaks arvesse võtma jaos 5.1 osutatud elujõulisuse kontrollimisel, struktureerida järgmiselt:

Tabel 2

CEBSi järgitavad head tavad	Kõrgemate järelevalveametnike rühm: Parimate tavade avalikustamine
<p>Ärimudel</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ärimudeli (tegevuse eesmärk ja panus väärtuse loomise protsessi) ning mis tahes võimalike (nt kriisi tulemusel) tehtud muutuste kirjeldus. — Strateegiate ja eesmärkide kirjeldus. — Eri liiki tegevuse olulisuse ja äritegevusse antava panuse kirjeldus (sh ülevaade arvudes). — Tegevuse liikide kirjeldus, sh instrumentid ja nende toimimine ning kriteeriumid, millele tooted/investeeringud peavad vastama. — Finantsasutuse rolli ja osalemise ulatuse, st võetud ja ettenähtud kohustuste kirjeldus. 	<ul style="list-style-type: none"> — Tegevus (SPE) (*). — Riskipositsiooni laad (sponsor, likviidsuse ja/või krediitkvaliteedi parandamise pakkuja) (SPE). — Kvaliteedi aspektist lähtuv ülevaade tegevuspõhimõtetest (LF).
<p>Riskid ja riskijuhtimine</p> <ul style="list-style-type: none"> — Tegevuse ja instrumentidega seoses kantava riski laadi ja ulatuse kirjeldus. — Tegevusega seonduvate riskijuhtimistavade ja nende suhtes võetud võimalikes parandusmeetmetes tuvastatud mis tahes puuduste kirjeldus. — Praeguses kriisis tuleks erilist tähelepanu pöörata likviidsusriskile. 	
<p>Kriisi mõju tulemustele</p> <ul style="list-style-type: none"> — Tulemuste kvaliteedi ja kvantiteedi aspektist lähtuv kirjeldus, milles keskendutakse kahjumile (juhul, kui on tekkinud kahjum) ja tulemusi mõjutavatele allahindlustele. — Allahindluste/kahjumi jagunemine kriisist mõjutatud toodete ja instrumentide liikide (CMBS, RMBS, CDO, ABS ja LBO; need on täiendavalt jaotatud erinevate kriteeriumide alusel) lõikes. — Mõju avaldumist võimaldanud põhjuste ja tegurite kirjeldus. — Järgnevate andmete võrdlus: i) mõju jaotumine (asjaomaste) ajavahemike lõikes; ja ii) kasumiaruande saldod enne ja pärast kriisi mõju. — Realiseeritud ja realiseerimata summade allahindluste eristus. — Ülevaade kriisi mõjust ettevõtja aktsia hinnale. — Maksimaalse kahjumi riski avalikustamine ja mõju kirjeldamine, mida finantsasutuse olukorrale avaldaks ühelt poolt majanduslanguse jätkumine ja teiselt poolt turu taastumine. — Ettevõtja enda kohustustega seonduva krediidiriski hinnavahe muutuste poolt tulemustele avalduva mõju ja selle suuruse kindlakstegemise meetodika avalikustamine. 	<ul style="list-style-type: none"> — Riskipositsiooni muutus võrreldes eelneva perioodiga, sh müük ja allahindlused (CMB/LF).

⁽¹⁾ Allikas: CEBSi (Euroopa Pangandusjärelevalve Komitee) aruanne, milles käsitletakse pankade läbipaistvust seoses finantsturgude hiljutise ebastabiilsuse poolt mõjutatud tegevuse ja toodetega, 18. juuni 2008.

CEBSi järgitavad head tavad	Kõrgemate järelevalveametnike rühm: Parimate tavade avalikustamine
<p>Riskitasemed ja -liigid</p> <ul style="list-style-type: none"> — Riskipositsioonide nominaalsumma (või amortiseeritud väärtus) ja õiglane väärtus. — Teave krediidiriski kaitse (nt krediidiriski ülekandetehingute kaudu) ja selle mõju kohta riskipositsioonidele. — Teave toodete arvu kohta. — Üksikasjalik riskipositsioonide avalikustamine koos nende jaotumisega järgnevate omaduste alusel: <ul style="list-style-type: none"> — osade eelisõiguse järk; — krediitkvaliteedi tase (nt reitingud, investeerimisjärk, emissiooni kuupäevad); — geograafilise päritolu; — kas riskipositsioone on loodud, hoitud, hoiule antud või ostenud; — muud omadused: nt reitingud; riskantsete hüpoteeklaenude osakaal; allahindluse määrad; piirmäär, mille juures võlakirja emitendil tekib kahjumi kandmise kohustus (<i>attachment points</i>); hinnavahed; rahastamine; — alusvarade omadused, nt emissiooni kuupäevad, laenusummade ja selle eest omandatud varade suhe; teave eelisõiguste kohta, alusvara kaalutud keskmine kasutusiga, eeldused ettemaksete kiiruse kohta, oodatav krediitkahjum. — Riskipositsioonide muutumise ajakava asjaomaste aruandeperioodide lõikes ja muutuste põhjused (müük, võõrandamine, ostud jne). — Ülevaade konsolideerimata (või pärast kriisi algust kajastama hakatud) riskipositsioonidest ja sellega seonduvad põhjendused. — Riskipositsioonid üheliigiliste kindlustusandjate suhtes ja kindlustatud varade kvaliteet: <ul style="list-style-type: none"> — kindlustatud riskipositsioonide nominaalsumma (või amortiseeritud väärtus) ja ostenud krediidiriski kaitse summa; — riskipositsioonide ja nendega seotud krediidiriski kaitse õiglasel väärtused; — allahindluste ja kahjumite summa, mis on jaotatud realiseeritud ja realiseerimata summadeks; — riskipositsioonide jaotumine vastaspoolte reitingute alusel. 	<ul style="list-style-type: none"> — Varakogumi suurus võrrelduna ettevõtja kogu riskipositsiooniga (SPE/CDO). — Tagatis: liik, osad, krediidireiting, geograafiline jaotumine, keskmine tähtaeg, emissiooni kuupäev (SPE/CDO/CMB/LF). — Riskimaandused, sh riskipositsioonid üheliigiliste kindlustusandjate suhtes, teised vastaspoolde (CDO). Riskimaanduste hingu vastaspoolte krediitvõime (CDO). — täielikud laenud, elamukinnisvaraga seotud hüpoteeklaenudega tagatud väärtpaberid (RMBS), tuletisinstrumentid, muud (O). — Üksikasjalik krediitkvaliteedi kohta (nt krediidireiting, laenusummade ja selle eest omandatud varade suhe, laenukohustuste täitmise tagamise meetmed) (O). — Riskipositsiooni muutus võrreldes eelneva ajavahemikuga, sh müük ja allahindlused (CMB/LF). — Konsolideeritud ja konsolideerimata varakogumite eristus. Konsolideerimise põhjus (kui on toimunud konsolideerimine) (SPE). — Rahastatud riskipositsioonid ja rahastamata kohustused (LF).
<p>Arvestuspõhimõtted ja väärtuse hindamise küsimused</p> <ul style="list-style-type: none"> — Tehingute ja struktureeritud toodete raamatupidamislik liigitus ja nende käsitlemine raamatupidamisarvestuses. — Eriotstarbelised majandusüksuste (SPE-d) ja muude varakogumite konsolideerimine ja nende vastavusse viimine riskantsete laenude kriisist mõjutatud struktureeritud toodetega. — Finantsinstrumentide õiglase väärtuse üksikasjalik avalikustamine: <ul style="list-style-type: none"> — finantsinstrumendid, mille puhul kohaldatakse õiglast väärtust; — õiglase väärtuse hierarhia (kõigi õiglasel väärtuses mõõdetud riskipositsioonide jaotumine õiglase väärtuse hierarhia eri tasemetel lõikes, jaotumine rahaks ja tuletisinstrumentideks ning eri tasemetel vahel toimunud liikumiste avalikustamine); — 1. päeva kasumite käsitlemine (sh arvandmed); — õiglase väärtuse kasutamise võimaluse rakendamine (sh rakendamise tingimused) ja sellega seonduvad summad (mis on asjakohaselt liigitatud). — Finantsinstrumentide väärtuse hindamiseks kasutatavate modelleerimismeetodite avalikustamine, sh ülevaade järgnevast: <ul style="list-style-type: none"> — modelleerimismeetodid ja instrumendid, mille puhul neid kohaldatakse; — väärtuse hindamise protsessi kirjeldus (sh eelkõige ülevaade eeldustest ja sisendteguritest, millel mudelid põhinevad); — modelleerimisest tuleneva riski kajastamiseks kasutatavate korrigeerimise liik ja muud väärtuse hindamisega kaasnevad ebamäärasused; — õiglast väärtust mõjutavad tegurid ja — stressistsenaariumid. 	<ul style="list-style-type: none"> — Metoodikale ja esmaste mõjuritule antud hinnang (CDO). — Krediidi väärtuse korrigeerimised konkreetsete vastaspoolte puhul (CDO). — Peamiste eelduste ja sisendite muutumise mõju väärtuse hindamisele (CDO).

CEBSi järgitavad head tavad	Kõrgemate järelevalveametnike rühm: Parimate tavade avalikustamine
<p>Muud avalikustamise aspektid</p> <p>— Avalikustamispoliitika ja avalikustamisel ja finantsaruandluses rakendatavate põhimõtete kirjeldus.</p>	
<p>Esitusviisi küsimused</p> <p>— Asjakohane teave, mis põhjendab finantsasutuse tegevust teatavas valdkonnas, tuleks võimalusel esitada ühe tervikuna.</p> <p>— Kui teave on esitatud aruande eri osades või allikates, tuleks lisada selged ristviited, et huvitatud lugejal oleks võimalik nende osade vahel orienteeruda.</p> <p>— Avalikustatava teabe selguse suurendamiseks tuleks tekstile lisada võimalikult palju näitlikke tabelleid ja ülevaateid.</p> <p>— Finantsasutused peaksid tagama, et keeruliste finantsinstrumentide ja tehingute kirjeldamiseks kasutatavale terminoloogiale oleksid lisatud selged ja asjakohased selgitused.</p>	
<p>(*) Kõrgemate järelevalveametnike rühma aruandes viitab iga tunnusjoon kas kindlat liiki eriotstarbelisele majandusüksusele või neile kõigile üldiselt; nimetatud üksuste liigid on SPE (Special Purpose Entities) — eriotstarbelised majandusüksused üldiselt, LF (Leveraged Finance) — võimendusega rahastamine, CMB (Commercial Mortgage-Backed Securities) — ärikinnisvaraga seotud hüpoteeklaenudega tagatud väärtpaberid, O — muud riskantsed või Alt-A laenude riskipositsioonid, CDO (Collateralised Debt Obligations) — hajutatud tagatisega võlaobligatsioonid.</p>	

IV LISA

Väärtuse hindamise ja hinnakujunduse põhimõtted ja menetlus**I. Väärtuse hindamise meetodika ja menetlus**

Toetusmeetmete võtmiseks tuleks varad liigitada vastavalt III lisas esitatud näitlikele tabelitele 1 ja 2.

Tegeliku majandusliku väärtuse kindlaksmääramine käesoleva teatise tähenduses (vt osa 5.5) peaks põhinema jälgitavatel turusisenditel ning tulevaste rahavoogude kohta tehtud realistlikel ja usaldatavusnormatiividele vastavatel eeldustel.

Abikõlblike varade suhtes kohaldatav väärtuse hindamise meetod tuleks ühenduse tasandil kokku leppida ja see võib erinevate asjaomaste varade või vararühmade puhul olla erinev. Kui vähegi võimalik, tuleks kõnealune väärtusele antud hinnang vara kasutusea jooksul regulaarsete ajavahemike järel turu arengut arvestades läbi vaadata.

Minevikus on väärtuse hindamiseks suhteliselt edukalt kohaldatud mitut meetodit. Lihtsad tagurpidi oksjoni menetlused osutusid otstarbekaks selliste vararühmade korral, mille turuväärtuses võib olla suhteliselt kindel. Ameerika Ühendriikides kukkus see lähenemisviis aga läbi keerulisemate varade väärtuse hindamisel. Keerulisemad oksjonimenetlused on asjakohasemad, kui turuväärtus on ebakindlam ja iga vara puhul on vaja täpsemat hinna kindlaksmääramise meetodit. Kahjuks ei ole need aga oma ülesehituselt kuigi selged. Keeruliste varade puhul on alternatiiv mudelitel põhinevad arvutused, mille puuduseks on aga asjaolu, et neid mõjutavad aluseks võetud eeldused ⁽¹⁾.

Võimalus kohaldada kõigi keeruliste varade suhtes ühtset allahindlust lihtsustab väärtuse hindamise protsessi tervikuna, kuigi selle tulemusel on üksikute varade hinnakujundus ebatäpsem. Keskpankadel on refinantseerimiseks panditud tagatiste võimalike kriteeriumide ja parameetritega suuri kogemusi, mida oleks mõttekas ära kasutada.

Olenemata valitavast mudelist, peaks väärtuse hindamise protsess ja eelkõige tulevase kahjumi tõenäosuse hindamine põhinema rangel stressitestimisel, võttes aluseks pikaajalise üleilmse majanduslanguse stsenaariumi.

Väärtuse hindamine peab põhinema rahvusvaheliselt tunnustatud standarditel ja võrdlusnäitajatel. Ühenduse tasandil kokkulepitud ja liikmesriikides järjepidevalt rakendatav ühine väärtuse hindamise meetodika aitaks suurel määral hajutada ebakindlust, mis tuleneb asjaolust, et erinevused väärtuse hindamise süsteemides võivad märkimisväärselt ohtu seada pankade võrdsed võimalused. Hinnangu andmisel väärtuse hindamise meetoditele, mis liikmesriigid esitavad varade toetusmeetmete raames, konsulteerib komisjon põhimõtteliselt väärtuse hindamise eksperdirühmadega ⁽²⁾.

II. Riigi toetuse hinnakujundus väärtuse hindamise põhjal

Varade väärtuse hindamist tuleb eristada toetusmeetme hinnakujundusest. Kindlustus või ost, mis põhineb kindlakstehtud jooksval turuväärtusel või „tegelikul majanduslikul väärtusel“, pidades silmas tulevase rahavoogude prognoose ja võttes aluseks tähtajani hoidmise, ületab praktikas sageli abi saavate pankade praeguse suutlikkuse jagada koormust ⁽³⁾. Hinnakujunduse eesmärk peab põhinema kindlakstehtud tegelikule majanduslikule väärtusele võimalikult lähedasel üleandmisväärtusel. Kuigi tegelik majanduslikul väärtusel põhinev hinnakujundus kujutab endast eelist võrreldes jooksva turuväärtusega ja seega riigiabi, peaks see tasakaalustama jooksva turuväärtuse äärmusi, mida veelgi võimendavad praeguse kriisi tingimused, mis on viinud mõnede turgude madalseisu või isegi kokkuvarisemiseni. Mida suurem on üleandmisväärtuse erinevus tegelikust majanduslikust väärtusest ja seega abisumma, seda enam vajatakse parandusmeetmeid, et tagada läbi aja täpne hinnakujundus (näiteks kasumlikkusklauslite abil), ja seda põhjalikumad peavad olema ümberkorraldused. Selliste varade korral, mille väärtuse saab kindlaks määrata usaldusväärsete turusisendite alusel, peaks erinevus väärtuse hindamise tulemustest olema väiksem kui selliste varade korral, mille korral turu ei ole likviidne. Nimetatud põhimõtetest kõrvalekaldumist tuleb tõlgendada kui mõjuvat põhjust põhjalikuks ümberkorraldamiseks ja kompensatsioonimeetmete võtmiseks või isegi panga nõuetekohaseks likvideerimiseks.

Igal juhul peab igasugune varadele antava toetuse hinnakujundus hõlmama sellist hüvitist riigile, milles võetakse nõuetekohaselt arvesse riski, et tulevane kahjum ületab tegeliku majandusliku väärtuse kindlaksmääramisel prognoositud tulevase kahjumi, ja mis tahes täiendavat riski, mis tuleneb sellest, et üleandmisväärtus ületab tegelikku majanduslikku väärtust.

Sellise hüvitise võib ette näha kas seades üleandmishinna tegelikust majanduslikust väärtusest nii palju madalamale, et riskile vastaks võimaliku kasu vormis hüvitis, või korrigeerides vastavalt riskil tagatise eest makstavat tasu.

⁽¹⁾ Oksjon on siiski võimalik ainult ühesuguste vara liikide puhul ja kui potentsiaalsete ostjate hulk on piisavalt suur. Lisaks tuleks kehtestada baashind, et tagada riigi huvide kaitse, ja tagastusmehhanism juhuks, kui lõplik kahjum ületab baashinna, et tagada abi saava panga piisav panus. Selliste mehhanismide hindamiseks tuleb esitada võrdlusstsenaariumid koos erinevate tagatis- ja/või ostuskeemidega, sealhulgas stressitestid, et tagada nende mehhanismide üldine rahaline võrreldavus.

⁽²⁾ Komisjon kasutab nimetatud hindamiskspertide komisjoni arvamust sarnaselt muudele riigiabi menetlustele, mille raames tal on õigus kasutada välisekspertide abi.

⁽³⁾ Vt osa 5.2.

Vajaliku soovitud kasumi kindlaksmääramine võib tugineda tasule, mida nõutaks rekapitalizeerimismeetmete eest, mille mõju omakapitalile oleks sama kui kavandataval varadele antaval toetusel. See peaks toimuma kooskõlas komisjoni teatisega — finantsasutuste rekapitalizeerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimoonutuste vastu, võttes arvesse varade toetusmeetmete erijooni ja eelkõige asjaolu, et nendega võib kaasneda suurem risk kui kapitalisüstidega (!).

Hinnakujundussüsteem võib hõlmata ka varadega võrdses väärtuses ostutähti panga aktsiatele (mis tähendab, et kõrgema tasutud hinna korral on ka potentsiaalne aktsiaomand suurem). Üks sellise hinnakujunduse süsteemi mudel võib olla varade ost, mille puhul kõnealused ostutähed tagastatakse pangale pärast seda, kui rämpspank on varad maha müünud ja need on teeninud vajaliku soovitud kasumi. Kui varadelt sellist kasumit ei teenita, peaks pank soovitud kasumini jõudmiseks erinevuse kinni maksuma. Kui pank erinevust kinni ei maksa, siis soovitud kasumini jõudmiseks müüb liikmesriik ostutähed.

Varade tagamise korral võib tagatise eest tasu maksta aktsiate vormis ning sel juhul on soovitud kasumiks fikseeritud kumulatiivne intress. Kui tekib vajadus tagatis realiseerida, siis võib liikmesriik kasutada ostutähti, et omandada aktsiaid, mis vastavad summadele, mis tuli tagatisest katta.

Igasugune hinnakujunduse süsteem peab tagama, et abi saavate pankade kogupanus vähendab riigi sekkumise netoutlust minimaalse vajalikuni.

(!) Varade tagamise stsenaariumi korral tuleb arvesse võtta ka seda, et vastupidiselt rekapitalizeerimismeetetele ei ole likviidsus tagatud.

V LISA

Riigiabi menetlus

Varade toetusmeetmetest teatavad liikmesriigid esitavad komisjonile põhjaliku ja üksikasjaliku teabe kõigi elementide kohta, mis on asjakohased riiklike toetusmeetmete hindamisel kooskõlas käesolevas teatises esitatud riigiabi eeskirjadega ⁽¹⁾. See hõlmab eelkõige väärtuse hindamise metoodika ja selle kavandatava rakendamise üksikasjalikku kirjeldust, sealhulgas sõltumatuid kolmandate isikute eksperthinnanguid ⁽²⁾. Komisjon annab oma heakskiidu kuueks kuuks ja selle saamiseks tuleb võtta kohustus esitada kas ümberkorralduskava või elujõulisuse kontrolli tulemused iga abi saava finantsasutuse kohta kolme kuu jooksul alates finantsasutuse kaasamisest varade toetamise programmi.

Kui pangale antakse abi kas üksikmeetme vormis või heakskiidetud varade toetuskava raames, esitab liikmesriik komisjonile hiljemalt ümberkorralduskava või elujõulisuse kontrolli käsitlevas eraldi teatises üksikasjaliku teabe hõlmatud varade kohta ja oma hinnangu selle kohta, milline on nende väärtus kõnealuse ükskabi andmise ajal, samuti toetusmeetmega hõlmatud varade kohta avalikustatud väärtuse langemise tulemused, mis on kinnitatud ja heakskiidetud ⁽³⁾. Niipea kui võimalik tuleks esitada täielik ülevaade panga tegevusest ja bilansist, et arutelusid ümberkorralduse asjakohase laadi ja ulatuse üle saaks alustada piisavalt vara enne ametlikku ümberkorralduskava esitamist, eesmärgiga seda protsessi kiirendada ja tuua võimalikult kiiresti juhtumisse selgust ja tagada õiguskindlus.

Pankade puhul, kellele on juba antud riigiabi muus vormis, olgu see siis heakskiidetud tagatis, varade vahetuslepingud, rekapiitalseerimiskavad või üksikmeetmed, tuleb varade toetuskava raames antavast mis tahes abist teatada kõigepealt kehtivate teatamiskohustuste kohaselt, et komisjonil oleks täielik ülevaade eri riigiabi meetmetest, mida on ükskabi saaja kasuks rakendatud, ja et ta saaks üldises hinnangus paremini arvesse võtta varasemate meetmete tõhusust ja panust, mida liikmesriik kavatseb rakendada.

Komisjon hindab ajutise heakskiidu alusel antud abi uuesti, võttes arvesse kavandatavate ümberkorraldus- ja parandusmeetmete asjakohasust ⁽⁴⁾, ning teeb otsuse selle kohta, kas abi sobib kokku ühisturuga juhul, kui selle kestus ületab kuus kuud.

Samuti esitavad liikmesriigid komisjonile iga kuue kuu järel aruande varade toetusprogrammide toimimise ja pankade ümberkorralduskavade arengu kohta. Kui liikmesriik on juba kohustatud esitama aruande riigis tegutsevatele pankadele antud muud liiki abi kohta, siis täiendatakse seda aruannet varade toetusmeetmeid käsitleva vajaliku teabe ja pankade ümberkorralduskavadega.

⁽¹⁾ Teretulnud on ka teatise esitamise eelsed kontaktid.

⁽²⁾ Vt osa 5.5 ja 4. lisa.

⁽³⁾ Esitada tuleb järelevalveasutuse juhi kiri, milles kinnitatakse üksikasjalikke tulemusi.

⁽⁴⁾ Liikmesriikide ja komisjoni töö hõlbustamiseks on komisjon valmis sarnaste ümberkorraldus- või likvideerimisjuhtumite teatiseid läbi vaatama rühmitatult. Kui kava seisneb üksnes finantsasutuse likvideerimises või kui tegemist on väga väikese finantsasutusega, võib komisjon asuda seisukohale, et kava ei tule talle esitada.

Teatatud koondumise aktsepteering
(Toimik nr COMP/M.5364 — Iberia/Vueling/Clickair)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/C 72/02)

9. jaanuaril 2009 otsustas komisjon mitte vastu seista ülalmainitud koondumisele ning kuulutada see vastavaks ühisturu nõuetega. Käesolev otsus on tehtud nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 6 lõige 1 koostoimes sama määruse artikli 6 lõikega 2. Täielik otsuse tekst on kättesaadav vaid hispaania keeles ning avaldatakse peale seda, kui dokumendist on kustutatud kõik võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsipoliitika koduleheküljel (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). See kodulehekülg aitab leida ühinemisotsuseid, sealhulgas ärinime, toimiku numbrit, kuupäeva ja tööstusharu indeksid;
 - elektroonilises formaadis EUR-Lex koduleheküljel, dokumendinumber 32009M5364 alt. EUR-Lex pakub on-line juurdepääsu Euroopa õigusele (<http://eur-lex.europa.eu>).
-

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT JA
ORGANITELT

KOMISJON

Euro vahetuskurss (¹)

25. märts 2009

(2009/C 72/03)

1 euro =

Valuuta	Kurss	Valuuta	Kurss		
USD	USA dollar	1,3494	AUD	Austraalia dollar	1,9310
JPY	Jaapani jeen	132,24	CAD	Kanada dollar	1,6598
DKK	Taani kroon	7,4486	HKD	Hong Kongi dollar	10,4580
GBP	Inglise nael	0,92425	NZD	Uus-Meremaa dollar	2,3847
SEK	Rootsi kroon	10,9565	SGD	Singapuri dollar	2,0376
CHF	Šveitsi frank	1,5230	KRW	Korea won	1 837,68
ISK	Islandi kroon		ZAR	Lõuna-Aafrika rand	12,8317
NOK	Norra kroon	8,7275	CNY	Hiina jüaan	9,2176
BGN	Bulgaaria lev	1,9558	HRK	Horvaatia kuna	7,4750
CZK	Tšehhi kroon	27,290	IDR	Indoneesia rupia	15 754,25
EEK	Eesti kroon	15,6466	MYR	Malaisia ringit	4,8956
HUF	Ungari forint	300,22	PHP	Filipiini peeso	64,880
LTL	Leedu litt	3,4528	RUB	Vene rubla	45,4110
LVL	Läti lant	0,7095	THB	Tai baht	47,890
PLN	Poola zlott	4,5600	BRL	Brasilia reaal	3,0442
RON	Rumeenia leu	4,2811	MXN	Mehhiko peeso	19,3909
TRY	Türgi liir	2,2433	INR	India rupia	68,3740

⁽¹⁾ Allikas: EKP avaldatud viitekurss.

TEAVE LIIKMESRIIKIDELT

NIMEKIRI MÄÄRUSE (EMÜ) nr 2092/91 ARTIKLIS 15 ETTE NÄHTUD KONTROLLI EEST VASTUTAVATEST ERAÕIGUSLIKEST VÕI RIIKLIKEST ASUTUSTEST

(2009/C 72/04)

Nõukogu 24. juuni 1991. aasta määruse (EMÜ) nr 2092/91 (põllumajandustoodete mahepõllundustootmise ning põllumajandustoodete ja toiduainete puhul sellele viitavate märgiste kohta) artiklis 9 nõutakse, et liikmesriigid loovad kontrollisüsteemi, mida juhiks üks või enam määratud kontrollivat ametiasutust ja/või tegevusloaga eraõiguslikku kontrollasutust.

Vastavalt nimetatud määruse artikli 15 viimases lõigus sätestatule loetletakse käesolevas teatises liikmesriikidelt saadud 2008. aastal ajakohastatud informatsiooni põhjal, süsteeme, mida iga liikmesriik ja kontrolli läbiviimiseks tegevusloaga eraõiguslikud asutused ja/või pädevad ametiasutused kasutavad.

Liikmesriikide kasutatavatele süsteemidele osutatakse lahtris „Märkused” järgmiselt:

A: tegevusloaga eraõiguslike kontrollasutuste süsteem;

B: määratud riiklike kontrollivate ametiasutuste süsteem;

C: määratud riiklike kontrollivate ametiasutuste ja tegevusloaga eraõiguslike kontrollasutuste süsteem.

Alates 1998. aasta jaanuarist peavad tegevusloaga Euroopa Liidu kontrollasutused vastama standardi EN 45011 tingimustele. (Määruse nr 2092/91 artikli 9 lõige 10).

Käesolev nimekiri sisaldab ka eraõiguslikke asutusi ja/või pädevaid ametiasutusi, kelle on EMPga liitunud kolmandad riigid kontrolli läbiviimiseks heaks kiitnud.

Austria ja Hispaania

Austrias ja Hispaanias on ametiasutuste tegevus piiratud teatavate kindlaksmääratud liidumaade/autonoomsete piirkondadega.

Veerus „Märkused” on esitatud eri liidumaade/autonoomsete piirkondade puhul kasutatud koodid.

Austria		Baleaarid	BA
Kärnten	K	Kanaari saared	CA
Alam-Austria	N	Kantaabria	CN
Ülem-Austria	O	Castilla-La Mancha	CM
Salzburg	S	Castilla-León	CL
Steiermark	ST	Kataloonia	CT
Tirol	T	Extremadura	EX
Viin	W	Galicia	GA
Burgenland	B	La Rioja	RI
Vorarlberg	V	Madrid	MA
Hispaania		Murcia	MU
Andalusia	AN	Navarra	NA
Aragón	AR	Baskimaa	VAS
Astuuria	AS	Valencia	VA

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
AUSTRIA		Süsteem A
AT-N-01-BIO	Austria Bio Garantie Königsbrunnerstrasse 8 A-2202 Enzersfeld Tel: +43 2262 67 22 12 Fax: +43 22 62 67 41 43 E-mail: nw@abg.at Website: www.abg.at	N, B, K, O, S, ST, T, V, W
AT-0-01-BIO	BIOS — Biokontrollservice Österreich Feyregg 39 A-4552 Wartberg Tel: +43 7587 7178 Fax: +43 7587 71 78-11 E-mail: office@bios-kontrolle.at Website: www.bios-kontrolle.at	O, B, K, N, S, ST, T, V, W
AT-O-02-BIO	LACON GmbH Linzerstrasse 2 A-4150 Rohrbach Tel: +43 7289 40977 Fax: +43 7289 40977-4 E-mail: office@lacon-institut.at Website: www.lacon-institut.at	O, B, K, N, S, ST, T, V, W
AT-O-04-BIO	GfRS Gesellschaft für Ressourcenschutz mbH Prinzenstraße 4 D-37073 Göttingen Tel: +49 551 58657 Fax: +49 551 58774 E-mail: postmaster@gfrs.de Website: www.gfrs.de	O, B, K, S, ST, T
AT-S-01-BIO	SLK GesmbH Maria-Cebotari-Strasse 3 A-5020 Salzburg Tel: +43 (0)662 649483 14 or +43 (0)662 649483 11 Fax: +43 662 649 483 19 E-mail: office@slk.at Website: www.slk.at	S, B, K, N, O, ST, T, V, W
AT-T-01-BIO	Kontrollservice BIKO Tirol Wilhelm — Greil — Straße 9 A-6020 Innsbruck Tel: +43 (0)59292-3100 or +43 (0)59292 3101 Fax: +43 059292-3199 E-mail: office@biko.at Website: www.biko.at	T, K, N, O, S, V, W
AT-W-01-BIO	LVA Blaasstrasse 29 A-1190 Wien Tel: +43 (0)1 3688555 541 or +43 (0)1 3688555 12 Fax: +43 1 368 85 55-20 E-mail: cs@lva.co.at or bio@lva.at Website: www.lva.co.at	W, B, K, N, O, S, ST, T, V
AT-W-02-BIO	SGS Austria Controll — Co. GesmbH Diefenbachgasse 35 A-1150 Wien Tel: +43 (0)1 5122567 154 or +43 (0)1 5122567 0 Fax: +43 (0)1 5122567 9 E-mail: sgs.austria@sgs.com Website: www.at.sgs.com	W, B, K, N, O, S, ST, T, V

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
BELGIA		Süsteem A
BE-BIO-01	CERTISYS Av. de l'Escrime 85 Schermlaan B-1150 Bruxelles — Brussel Bureaux: Chemin de la Haute Baudecet 1 B-1457 Walhain Tel: +32 (0) 81 60 03 77 Fax: +32 (0) 81 60 03 13 E-mail: info@certisys.eu Website: www.certisys.eu	
BE-BIO-02	INTEGRA bvba, afdeling BLIK Statiestraat 164 B-2600 Berchem Tel: +32 (0)3 287 37 60 Fax: +32 (0)3 287 37 61 E-mail: info@integra-bvba.be Website: www.integra-bvba.be	
BULGAARIA		Süsteem A
BG-02	BALKAN BIOCERT Ltd 13, Christo G. Danov Str. BG-4000 Plovdiv Tel: +359 32 625 888 Fax: +359 32 625 818 E-mail: gm@balkanbiocert.com Website: www.balkanbiocert.com	
BG-03	QC I INTERNATIONAL SERVICES S.P.A. 23, Vasil Aprilov Blvd., floor 3 BG-4000 Plovdiv Tel/Fax: +359 32 649 228 E-mail: office@qci.bg Website: qci.bg	
BG-04	CERES — Certification of Environmental Standards Ltd. 15, Ivan Gechov Blvd. BG-1431 Sofia Tel/Fax: +359 29530264 E-mail: bioxm_bg@yahoo.com Website: www.ceres-cert.com	
BG-05	LACON Ltd 17, Prolet Str. BG-5140 Lyaskovetz Tel/Fax: +359 619/231 87 E-mail: laconbg@gmail.com E-mail: b_cert@yahoo.co.uk Website: www.b-cert.com	
BG-06	BCS Öko-Garantie Ltd 15, Ivailo Str. BG-1606 Sofia Tel: + 359 29880276 Fax: +359 29880259 E-mail: bulgaria@bcs-oeko.com Website: www.bcs-oeko.com	
BG-07	Control Union Certifications Ltd 40, Graf Ignatiev Str. BG-9000 Varna Tel: + 359 52/66 55 903 Fax: + 359 52/600 453 E-mail: sales@fidelitas.bg Website: www.controlunion.com	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
KÜPROS		Süsteem A
CY-BIO-001	LACON LTD Archbishop Kyprianos 53 2059 Strovolos Cyprus Tel: +35 722499640 Fax: +35 722499643 E-mail: laconcy@cytanet.com.cy	
CY-BIO-002	BIOCERT (CYPRUS) LTD Olympias 12 1070 Lefkosia Cyprus Tel: +35 722766446 Fax: +35 722375069	
TŠEHHI VABARIIK		Süsteem A
CZ-BIO-KEZ-01	KEZ o.p.s. Poděbradova 909 CZ-53701 Chrudim Tel: +420 469 622 249 Fax: +420 469 625 027 E-mail: kez@kez.cz Website: www.kez.cz	
CZ-BIO-ABCERT-02	ABCERT AG, organizační složka Lidická 40 CZ-602 00 Brno Tel: +420 545 215 899 Fax: +420 545 217 876 E-mail: info@abcert.cz Website: www.abcert.cz	
CZ-BIOKONT-03	BIOKONT CZ, s r.o. Měřčkova 34 CZ-62100 Brno Tel: +420 545 225 565 Fax: +420 547 225 565 E-mail: slavik@biokont.cz Website: www.biokont.cz	
TAANI		Süsteem B
DK-Ø-50	Plantedirektoratet Skovbrynet 20 DK-2800 Lyngby Tel: +45 45 26 36 00 Fax: +45 45 26 36 19 E-mail: pdir@pdir.dk	
DK-Ø-1	Fødevareregion Nord Kontrolafdeling Aalborg Sofiendalsvej 90 DK-9200 Aalborg SV. Tel: +45 7227 5000 Fax: +45 7227 5003 E-mail: kontr.aalborg.nord@fvst.dk	
DK-Ø-2	Fødevareregion Nord Kontrolafdeling Viborg Klostermarken 16 DK-8800 Viborg Tel: +45 7227 5000 Fax: +45 7227 5007 E-mail: kontr.viborg.nord@fvst.dk	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
DK-Ø-3	Fødevareregion Nord Kontrolafdeling Herning Rosenholmsvej 15, Tjørring DK-7400 Herning Tel: +45 7227 5000 Fax: +45 7227 5005 E-mail: kontr.herning.nord@fvst.dk	
DK-Ø-4	Fødevareregion Nord Kontrolafdeling Århus Sønderskovvej 5 DK-8520 Lystrup Tel: +45 7227 5000 Fax: +45 7227 5001 E-mail: kontr.aarhus.nord@fvst.dk	
DK-Ø-5	Fødevareregion Syd Kontrolafdeling Vejle Tysklandsvej 7 DK-7100 Vejle Tel: +45 7227 5500 Fax: +45 7227 5501 E-mail: kontr.vejle.syd@fvst.dk	
DK-Ø-6	Fødevareregion Syd Kontrolafdeling Esbjerg Høgevej 25 DK-6705 Esbjerg Ø. Tel: +45 7227 5500 Fax: +45 7227 5601 E-mail: kontr.esbjerg.syd@fvst.dk	
DK-Ø-7	Fødevareregion Syd Kontrolafdeling Haderslev Ole Rømersvej 30 DK-6100 Haderslev Tel: +45 7227 5500 Fax: +45 7227 5701 E-mail: kontr.haderslev.syd@fvst.dk	
DK-Ø-8	Fødevareregion Syd Kontrolafdeling Odense Lille Tornbjerg Vej 30 DK-5220 Odense SØ. Tel: +45 7227 5500 Fax: +45 7227 5801 E-mail: kontr.odense.syd@fvst.dk	
DK-Ø-9	Fødevareregion Øst Kontrolafdeling Ringsted Søndervang 4 DK-4100 Ringsted Tel: +45 7227 6000 Fax: +45 7227 6101 E-mail: kontr.ringsted.oest@fvst.dk	
DK-Ø-10	Fødevareregion Øst Kontrolafdeling Rødovre Fjeldhammervej 15 DK-2610 Rødovre Tel: +45 7227 6000 Fax: +45 7227 6399 E-mail: kontr.roedovre.oest@fvst.dk	
EESTI EE-VTA	Veterinary and Food Board Väike-Paala 3 EE-11415 Tallinn Tel: +372 605 1710 Fax: +372 621 1441 E-mail: vet@vet.agri.ee Website: www.vet.agri.ee	Süsteem B VTA on kontrolliv ametiasutus, kes vastutab impordilubade ja ettevalmistuste eest

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
EE-TTI	Plant Production Inspectorate Teaduse 2, Saku 75501 Harjumaa Tel: +372 6712 602 Fax: +372 6712 604 E-mail: plant@plant.agri.ee Website: www.plant.agri.ee	TTI on kontrolliv ametiasutus, kes vastutab tootmise eest
SOOME		Süsteem B
FI-A-001	Uudenman työvoima- ja elinkeinokeskus Elintarviketurvallisuusvirasto Evira (The Finnish Food Safety Authority Evira) Mustialankatu 3 FIN-00790 Helsinki Tel: +358 20 772 003 Fax: +358 20 772 4350 E-mail: kirjaamo@evira.fi Website: www.evira.fi	
FI-A-002	Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-003	Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-004	Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-005	Pirkanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-006	Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-007	Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-008	Pohjois-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-009	Pohjois-Karjalan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-010	Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-011	Etelä-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-012	Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-013	Pohjois-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-014	Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-015	Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-B	Elintarviketurvallisuusvirasto Evira As above	
FI-C	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto P.O. Box 210 FIN-00531 Helsinki Tel: +358-9-772 920 Fax: +358-9-7729 2498 E-mail: kirjaamo@valvira.fi Website: www.valvira.fi	
FI-D	Ålands landskapsregering PB 1060 FIN-22111 Mariehamn, Åland Tel: +358 18 250 00 Fax: +358-18-192 40 E-mail: registrator@regeringen.ax Website: www.regeringen.ax	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
PRANTSUSMAA		Süsteem A
FR-BIO 01	ECOCERT S.A.S. B.P. 47 F-32600 L'Isle Jourdain Tel: +33 (0)5 62 07 34 24 Fax: +33 (0)5 62 07 11 67 E-mail: info@ecocert.com Website: www.ecocert.fr	
FR-AB 06	ULASE SAS B.P. 68 F-26270 Lorient sur Drôme Tel: +33 (0)4 75 61 13 05 Fax: +33 (0)4 75 85 62 12 E-mail: info@ulase.fr Website: www.ulase.fr	
FR-BIO 07	AGROCERT 4, rue Albert Gary F-47200 Marmande Tel: +33 (0)5 53 20 93 04 Fax: +33 (0)5 53 20 92 41 E-mail: agrocert@agrocert.fr	
FR-BIO 09	ACLAVE 56, rue Roger Salengro F-85013 LA-ROCHE-SUR-YON CEDEX Tel: +33(0)2 51 05 14 92 Fax: +33 (0)2 51 36 84 63 E-mail: accueil@aclave.asso.fr Website: www.aclave.asso.fr	
FR-BIO 10	QUALITÉ FRANCE S.A.S. * Immeuble le Guillaumet 60, av. du G ^l de Gaulle F-92046 PARIS la DÉFENSE CEDEX Tel: +33 (0)1 41 97 00 74 Fax: +33 (0)1 41 97 08 32 E-mail: bio@fr.bureauveritas.com Website: www.qualite-france.com * ZAC ATALANTE CHAMPEAUX 1, rue Maillard de la Gournerie CS 63901 F-35039 RENNES CEDEX * ZA CHAMPGRAND B.P. 68 F-26270 LORIENT-SUR-DRÔME	
FR-BIO 11	SGS ICS S.A.S. 191, avenue Aristide Briand F-94237 CACHAN CEDEX Tel: +33(0)1 41 24 83 04 Fax: +33 (0)1 41 24 89 96 E-mail: fr.certification@sgs.com Website: www.fr.sgs.com	
SAKSAMAA		Süsteem A
DE-001-Öko-Kontrollstelle	BCS Öko-Garantie GmbH Control System Peter Grosch Cimbernstraße 21 D-90402 Nürnberg Tel: +49 (0)911 424390 Fax: +49 (0)911 492239 E-mail: info@bcs-oeko.de Website: www.bcs-oeko.de	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
DE-003-Öko-Kontrollstelle	<p>Lacon GmbH Privatinstitut für Qualitätssicherung und Zertifizierung ökologisch erzeugter Lebensmittel Brünnesweg 19 D-77654 Offenburg Tel: +49 (0)781 91937 30 Fax: +49 (0)781 91937 50 E-mail: lacon@lacon-institut.com Website: www.lacon-institut.com</p>	
DE-005-Öko-Kontrollstelle	<p>IMO GmbH Institut für Marktökologie GmbH Obere Laube 51-53 D-78462 Konstanz Tel: +49 (0)7531/81301-0 Fax: +49 (0)7531/81301-29 E-mail: imod@imo.ch Website: www.imo.ch</p>	
DE-006-Öko-Kontrollstelle	<p>ABCERT GmbH Kontrollstelle für ökologisch erzeugte Lebensmittel Martinstraße 42-44 D-73728 Esslingen Tel: +49 (0)711 351792-0 Fax: +49 (0)711 351792-200 E-mail: info@abcert.de Website: www.abcert.de</p>	
DE-007-Öko-Kontrollstelle	<p>Prüfverein Verarbeitung Ökologische Landbauprodukte e.V. Vorholzstraße 36 D-76137 Karlsruhe Tel: +49(0)721 35239-20 Fax: +49(0)721 35239-09 E-mail: kontakt@pruefverein.de Website: www.pruefverein.de</p>	
DE-009-Öko-Kontrollstelle	<p>LC Landwirtschafts-Consulting GmbH Am Kamp 15-17 D-24768 Rendsburg Tel: +49 (0)4331 33630 0 Fax: +49 (0)4331 33630 12 Website: www.lc-kiel.de</p>	
DE-012-Öko-Kontrollstelle	<p>AGRECO R.F. Göderz GmbH Mündener Straße 19 D-37218 Witzenhausen Tel: +49 (0)5542 4044 Fax: +49 (0)5542 6540 E-mail: info@agrecogmbh.de Website: www.agrecogmbh.de</p>	
DE-013-Öko-Kontrollstelle	<p>QC & I Gesellschaft für Kontrolle und Zertifizierung von Qualitätssicherungssystemen GmbH Geschäftsstelle: Tiergartenstraße 32 D-54595 Prüm/ Eifel Tel: +49 (0)6551 147641 Fax: +49 (0)6551 147645</p> <p>Sitz der Gesellschaft: Gleuelerstraße 286 D-50935 Köln E-mail: qci.koeln@qci.de Website: www.qci.de</p>	
DE-021-Öko-Kontrollstelle	<p>Grünstempel Ökoprüfstelle e.V. EU Kontrollstelle für ökologische Erzeugung und Verarbei- tung landwirtschaftlicher Produkte Windmühlenbreite 25d D-39164 Wanzleben Tel: +49 (0)39209 46696 Fax: +49 (0)39209 60596 E-mail: info@gruenstempel.de Website: www.gruenstempel.de</p>	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
DE-022-Öko-Kontrollstelle	Kontrollverein ökologischer Landbau e.V. Vorholzstraße 36 D-76137 Karlsruhe Tel: +49 (0)721 35239-10 Fax: +49 (0)721 35239-09 E-mail: kontakt@kontrollverein.de Website: www.kontrollverein.de	
DE-024-Öko-Kontrollstelle	Ecocert Deutschland GmbH Güterbahnhofstr.10 D-37154 Northeim Tel: +49 (0)5551 908430 Fax: +49 (0)5551 9084380 E-mail: info-deutschland@ecocert.com	
DE-026-Öko-Kontrollstelle	Certification Services International CSI GmbH Flughafendamm 9a D-28199 Bremen Tel: +49 (0)421 5977322 or (0)421 594770 Fax: +49 (0)421 594771 E-mail: info@csicert.com Website: www.csicert.com	
DE-032-Öko-Kontrollstelle	Kontrollstelle für ökologischen Landbau GmbH Dorfstraße 11 D-07646 Tissa Tel: +49 (0)36428 60934 (Office Stadtroda) Fax: +49 (0)36428 13852 Tel/Fax: +49 (0)36428 62743 (Office Tissa) E-mail: kontrollstelle@t-online.de	
DE-034-Öko-Kontrollstelle	Fachverein für Öko-Kontrolle e.V. Plauerhäger Straße16 D-19395 Karow Tel: +49 (0)38738 70755 Fax: +49 (0)38738 70756 E-mail: info@fachverein.de Website: www.fachverein.de	
DE-037-Öko-Kontrollstelle	ÖKOP Zertifizierungs GmbH Schlesische Straße 17 d D-94315 Straubing Tel: +49 (0)9421 703075 Fax: +49 (0)9421 703074 E-mail: biokontrollstelle@oekop.de Website: www.oekop.de	
DE-039-Öko-Kontrollstelle	GfRS Gesellschaft für Ressourcenschutz GmbH Prinzenstraße 4 D-37073 Göttingen Tel: +49 (0)551 5865 Fax: +49 (0)551 58774 E-mail: postmaster@gfrs.de Website: www.gfrs.de	
DE-043-Öko-Kontrollstelle	Agro-Öko-Consult Berlin GmbH Dorotheastraße 30 D-10318 Berlin Tel: +49 (0)30 54782352 Fax: +49 (0)30 54782309 E-mail: aoec@aoec.de Website: www.aoec.de	
DE-044-Öko-Kontrollstelle	Ars Probata GmbH Möllendorffstraße 49 D-10367 Berlin Tel: +49 (0)30/47004632 Fax: +49 (0)30/47004633 E-mail: ars-probata@ars-probata.de Website: www.ars-probata.de	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
DE-060-Öko-Kontrollstelle	<p>QAL Gesellschaft für Qualitätssicherung in der Agrar und Lebensmittelwirtschaft GmbH Am Branden 6b D-85256 Vierkirchen Tel: +49 (0)8139 8027-0 Fax: +49 (0)8139 8027-50 E-mail: info@qal-gmbh.de Website: www.qal-gmbh.de</p>	
DE-061-Öko-Kontrollstelle	<p>LAB — Landwirtschaftliche Beratung der Agrarverbände Brandenburg GmbH Chausseestraße 2 D-03058 Groß Gaglow Tel: +49 (0)355 541465 Fax: +49 (0)355 541466 E-mail: labgmbh.cottbus@t-online.de</p>	
DE-063-Öko-Kontrollstelle	<p>Öko-kontrollstelle der TÜV Nord Cert GmbH Langemarckstraße 20 D-45141 Essen Tel: +49 (0)2 01 825 3404 Fax: +49 (0)2 01 825 3290 E-mail: oeko-kontrollstelle@tuev-nord.de Website: www.tuev-nord.de</p>	
DE-064-Öko-Kontrollstelle	<p>ABC GmbH Agrar- Beratungs- und Controll GmbH An der Hessenhalle 1 D-36304 Alsfeld Tel: +49 (0)6631/78490 Fax: +49 (0)6631/78495 E-mail: zwick@abcg-alsfeld.de</p>	
KREEKA		Süsteem A
EL-01-BIO	<p>DIO 38, Aristotelous str. GR-10433 Athens Tel: +30 210 8224384 Fax: +30 210 8218117 E-mail: info@dionet.gr Website: www.dionet.gr</p>	
EL-02-BIO	<p>PHYSIOLOGIKI Ltd 24, N. Plastira str. GR-59300 Alexandria Imathias Tel: +30 23330 24440 Fax: +30 23330 24440 E-mail: fysicert@acn.gr</p>	
EL-03-BIO	<p>BIOELLAS S.A. 11 B, Kodringtonos str. GR-10434 Athens Tel: +30 210 8211940/8211707 Fax: +30 210 8211015 E-mail: info@bio-hellas.gr Website: www.bio-hellas.gr</p>	
EL-04-BIO	<p>QWAYS DIADROMES PIOTITAS A.E. 8, Demokratias str. GR-15127 Melissia Athens Tel: +30 210 6130070/6136326 Fax: +30 210 6136071 E-mail: info@qways.gr Website: www.qways.gr</p>	
EL-05-BIO	<p>A CERT European Organisation for Certification 2, Telou str. GR-54638 Thessaloniki Tel: +30 2310 210777/210417 Fax: +30 2310 219824/210417 E-mail: info@a-cert.org Website: www.a-cert.org</p>	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
EL-06-BIO	IRIS — A. HATZIDAKI & Co E.E. I. Marneli 13 & Zotou GR-71305 Heraklion, Crete Tel: +30 2810 360715-7 Fax: +30 2810 360718 E-mail: info@irisbio.gr	
EL-07-BIO	PRASINOS ELEGCHOS — GREEN CONTROL 10th km on the Veria-Skydra road Kopano-Stenimacho district P.O.Box 50 GR-59035 Tel: +30 23320 6438 Fax: +30 23320 43509 E-mail: greencontrol@hol.gr Website: www.greencontrol.gr	
EL-08-BIO	GEOTECHNIKO ERGASTIRIO SA Paleochori Administrative Department Plateos Municipality GR-59300 Imathia Tel: +30 23320 64387 Fax: +30 23320 43509 E-mail: info@bio-geolab.gr Website: www.bio-geolab.gr	
UNGARI		Süsteem A
HU-ÖKO-01	Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. Margit krt. 1. III/16-17. H-1027 Budapest Tel: +36 1 336 11 22 Fax: +36 1 315 11 23 E-mail: info@biokontroll.hu E-mail: biokontroll@biokontroll.hu Website: www.biokontroll.hu	
HU-ÖKO-02	Hungária Öko Garancia Kft. Miklós tér 1. H-1033 Budapest Tel: +36 1 336 0533 Fax: +36 1 336 0534 E-mail: info@okogarancia.hu Website: www.okogarancia.hu	
IIRIMAA		Süsteem A
IRL-OIB1	Demeter Standards Ltd Watergarden Thomastown Co. Kilkenny Ireland Tel: +353 56 7754214 Fax: +353 56 7754214 E-mail: bdaai@indigo.ie Website: www.demeter.net	
IRL-OIB2	Irish Organic Farmers and Growers Association Ltd Main Street Newtownforbes Co. Longford Ireland Tel: +353 43 42495 Fax: +353 43 42496 E-mail: iofga@eircom.net Website: www.irishorganic.ie	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
IRL-OIB3	Organic Trust Ltd 2 Vernon Avenue Clontarf Dublin 3 Ireland Tel: +353 1 8530271 Fax: +353 1 8530271 E-mail: organic@iol.ie Website: www.organic-trust.org	
ITAALIA		Süsteem A
IT-ASS	Suolo & Salute srl Via Paolo Borsellino, 12/B I-61032 Fano (PU) Tel: +39 0721 860543 Fax: +39 0721 860543 E-mail: info@suoloesalute.it Website: www.suoloesalute.it	
IT-ICA	ICEA — Istituto per la Certificazione Etica e Ambientale Strada Maggiore, 29 I-40125 Bologna Tel: +39 051 272986 Fax: +39 051 232011 E-mail: icea@icea.info Website: www.icea.info	
IT-IMC	Istituto Mediterraneo di Certificazione srl — IMC Via Carlo Pisacane, 32 I-60019 Senigallia (AN) Tel: +39 071 7928725 or 7930179 Fax: +39 071 7910043 E-mail: imcert@imcert.it Website: www.imcert.it	
IT-BAC	Bioagricert srl Via dei Macabraccia, 8 I-40033 Casalecchio Di Reno (BO) Tel: +39 051562158 Fax: +39 051564294 E-mail: info@bioagricert.org Website: www.bioagricert.org	
IT-CPB	CCPB S.r.l. via Jacopo Barozzi 8 I-40126 Bologna Tel: +39 051 254688 or 6089811 Fax: +39 051 254842 E-mail: ccpb@ccpb.it Website: www.ccpb.it	
IT-CDX	CODEX srl Via Duca degli Abruzzi, 41 I-95048 Scordia (CT) Tel: +39 095 650716/634 Fax: +39 095 650356 E-mail: codex@codexsrl.it Website: www.codexsrl.it	
IT-QCI	QC & I International Services s.a.s. Villa Parigini Località Basciano Monteriggioni I-53035 Siena Tel: +39 (0)577 327234 Fax: +39 (0)577 329907 E-mail: lettera@qci.it Website: www.qci.it	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
IT-ECO	<p>Ecocert Italia S.r.l. Corso delle Province 60 I-95127 Catania Tel: +39 095 442746 or 433071 Fax: +39 095 505094 E-mail: info@ecocertitalia.it Website: www.ecocertitalia.it</p>	
IT-BSI	<p>BIOS srl Via Monte Grappa 37/C I-36063 Marostica (VI) Tel: +39 0424 471125 Fax: +39 0424 476947 E-mail: info@certbios.it Website: www.certbios.it</p>	
IT-ECS	<p>ECS — Ecosystem International Certificazioni s.r.l. Via Monte San Michele 49 I-73100 Lecce Tel: +39 0832 318433 Fax: +39 0832 315845 E-mail: info@ecosystem-srl.com Website: www.ecosystem-srl.com</p>	
IT-BZO	<p>BIOZOO srl Via Chironi 9 I-07100 SASSARI Tel: +39 079 276537 Fax: +39 178 2247626 E-mail: info@biozoo.org Website: www.biozoo.org</p>	
IT-ABC	<p>ABC Fratelli Bartolomeo società semplice via Roma, 45 Grumo Appula I-70025 Bari Tel: +39 080 3839578 Fax: +39 080 3839578 E-mail: abc.italia@libero.it Website: www.abcitalia.org</p>	
IT-ANC	<p>ANCCP S.r.l via Rombon 11 I-20134 MILANO Tel: +39 02 2104071 Fax: +39 02 210407218 E-mail: anccp@anccp.it Website: www.anccp.it</p>	
IT-SDL	<p>Sidel S.p.a. via Larga, 34/2 I-40138 BOLOGNA Tel: +39 051 6026611 Fax: +39 051 6012227 E-mail: sidel@sidelitalia.it Website: www.sideitalia.it</p>	
IT-CTQ	<p>Certiquality S.r.l. Via Gaetano Giardino 4 I-20123 Milano Tel: +39 02 8069171 Fax: +39 02 86465295 E-mail: certiquality@certiquality.it Website: www.certiquality.it</p>	
IT-BZ-BZT	<p>ABCERT GmbH Martinstrasse 42-44 D-73728 Esslingen Tel: +49 (0) 711 351792-0 Fax: +49 (0) 711 351792-200 E-mail: info@abcert.de Website: www.abcert.de</p>	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
IT-BZ-INC	INAC GmbH International Nutrition and Agriculture Certification In der Kämmersliethe 1 D-37213 Witzhausen Tel: +49 (0)5542 911400 Fax: +49 (0)5542 911401 Website: www.inac-gmbh.net	
IT-BZ-IMO	IMO GMBH Obere Laube 51/53 D-78462 Konstanz Tel: +49 (0) 7531 81301-0 Fax: +49 (0) 7531 81301-29 E-mail: imod@imo.ch Website: www.imo-control.net	
IT-BZ-QCI	QC I GmbH — Gesellschaft für Kontrolle und Zertifizierung von Qualitätssicherungssystemen mbh Gleuelerstraße 286 D-50935 KÖLN Tel: +49 (0)221 94392-09 Fax: +49 (0)221 94392-11 E-mail: qci.koeln@qci.de Website: www.qci.de	
IT-BZ-BKT	Kontrollservice BIKO Tirol Wilhelm-Greil-Straße 9 A-6020 INNSBRUCK Tel: +43 (0)5 92 92 3101 Fax: +43 (0)5 92 92 3199 E-mail: biko@lk-tirol.at Website: www.kontrollservice-tirol.at	
LÄTI		Süsteem A
LV-EQ	Biedrība „Vides kvalitāte” Rīgas iela 113 Salaspils Rīgas raj. LV-2169 Tel: +371 67709090 Fax: +371 67709090 E-mail: eq@videskvalitate.lv Website: www.videskvalitate.lv	
LV-STC	Valsts SIA „Sertifikācijas un testēšanas centrs” Dārza iela 12 Priekule pagasts Cēsu raj. LV-4126 Tel: +371 64130013 Fax: +371 641 30010 E-mail: info@stc.lv Website: www.stc.lv	
LEEDU		Süsteem B
LT-01	Ekoagros K. Donelaičio str. 33 or A. Mickevičiaus str. 48 LT-44240 Kaunas Tel: +370 37203181 Fax: +370 37203182 E-mail: ekoagros@ekoagros.lt Website: www.ekoagros.lt	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
LUKSEMBURG		Süsteem C
LU-BIO-01	Administration des Services techniques de l'Agriculture (autorité compétente) Service de la protection des végétaux BP 1904 L-1019 Luxembourg Tel: +352 45 71 72 353 Fax: +352 45 71 72 340 E-mail: Monique.Faber@asta.etat.lu Website: www.asta.etat.lu	
LU-BIO-04	Prüfverein Verarbeitung Ökologische Landbauprodukte e.V. (DE-007) Vorholzstr. 36 D-76137 Karlsruhe Tel: +49 721 35239-20 Fax: +49 721-626840-22 E-mail: kontakt@pruefverein.de Website: www.pruefverein.de	
LU-BIO-05	Kontrollverein Ökologischer Landbau e.V. (DE-022) Vorholzstraße 36 D-76137 Karlsruhe Tel: +49 (0)721 35239-10 Fax: +49 (0)721 35239-09 E-mail: kontakt@kontrollverein.de Website: www.kontrollverein.de	
LU-BIO-06	CERTISYS (BE-01) Siège social: Av. de l'Escrime 85 Schermlaan B-1150 Bruxelles Bureaux: Chemin de la Haute Baudecet 1 B-1457 Walhain Tel: +32 (0) 81 60 03 77 Fax: +32 (0) 81 60 03 13 E-mail: info@certisys.eu Website: www.certisys.eu	
MALTA		Süsteem C
MT01	Malta Standards Authority 2nd Floor, Evans Building Merchants' Street Valletta Tel: + 356 21242420 Fax: + 356 21242406 E-mail: michael.cassar@msa.org.mt Website: www.msa.gov.mt	
MT02	BIOZOO via Chironi 9 IT-07100 Sassari Tel: + 39 079 276537 E-mail: info@biozoo.org Website: www.biozoo.org	
MADALMAAD		Süsteem B
NL01	Stichting Skal Postbus 384 NL-8000 AJ Zwolle Tel: +31 38 4268181 Fax: +31 38 4268182 E-mail: info@skal.nl Website: www.skal.nl	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
POOLA		Süsteem C
RE-01/2005/PL	EKOGWARANCJA PTRE Ltd ul. Irysowa 12/2 PL-20-834 Lublin Tel.: +48 (0) 81 742 68 64 E-mail: biuro@ekogwarancja.pl Website: www.ekogwarancja.pl	
RE-02/2005/PL	Certifying Body of Organic Production PNG Ltd PL-26-065 Piekoszów Zajaczkow k.Kielc Tel.: +48 (0)41 306 40 00 E-mail: png@ecofarm.pl Website: www.ecofarm.pl	
RE-03/2005/PL	COBICO Ltd ul. Grzegórzecka 77 PL-31-559 Kraków Tel.: +48 (0)12 632 35 71 E-mail: cobico@cobico.pl Website: www.cobico.pl	
RE-04/2005/PL	BIOEKSPERT Ltd ul. Narbutta 3A m1 PL-02-564 Warsaw Tel.: +48 (0)22 499 53 66 E-mail: bioekspert@bioekspert.waw.pl Website: www.bioekspert.waw.pl	
RE-05/2005/PL	BIOCERT MAŁOPOLSKA Ltd. ul. Lubicz 25A PL-31-503 Kraków Tel.: +48 (0)12 430 36 06 E-mail: sekretariat@biocert.pl Website: www.biocert.pl	
RE-06/2005/PL	Polish Centre of Research and Certification, Branch in Piła ul. Śniadeckich 5 PL-64-920 Piła Tel.: +48 (0)67 213 87 00 E-mail: pcbcpila@i-pila.pl Website: www.pcbc.gov.pl	
RE-07/2005/PL	AgroBioTest Ltd ul. Nowoursynowska 166 PL-02-787 Warsaw Tel.: +48 (0)22 847 87 39 E-mail: agro.bio.test@agrobiotest.pl Website: www.agrobiotest.pl	
PORTUGAL		Süsteem A
PT/AB 02	ECOCERT PORTUGAL, Unipessoal Lda Rua Alexandre Herculano, 68 — 1º Esq. P-2520-273 Peniche Tel: +351 262 785117 Fax: +351 262 787171 E-mail: ecocert@mail.telepac.pt Website: www.ecocert.com	
PT/AB 03	SATIVA, DESENVOLVIMENTO RURAL, Lda Rua Robalo Gouveia, 1º 1a P-1900-392 Lisboa Tel: +351 21 799 11 00 Fax: +351 21 799 11 19 E-mail: sativa@sativa.pt Website: www.sativa.pt	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
PT/AB 04	CERTIPLANET, Certificação da Agricultura, Floresta e Pescas, Unipessoal Lda Av. do Porto de Pescas, Lote C — 15, 1 ° C P-2520 — 208 Peniche Tel: +351 262 789 005 Fax: +351 262 789 514 E-mail: certiplanet@sapo.pt Website: www.certiplanet.pt	
PT/AB 05	CERTIALENTEJO, Certificação de Produtos Agrícolas, Lda Rua Diana de Liz — Horta do Bispo Apartado 320 P-7006 — 804 Évora Tel: +351 266 769564/5 Fax: +351 266769566 E-mail: geral@certialentejo.pt Website: www.certialentejo.pt	
PT/AB 06	AGRICERT — Certificação de Produtos Alimentares Lda Rua Alfredo Mirante, 1, R/C Esq. P-7350-153 Elvas Tel: +351 268 625 026 Fax: +351 268 626 546 E-mail: agricert@agricert.pt Website: www.agricert.pt	
PT/AB 07	TRADIÇÃO E QUALIDADE — Associação Interprofissional para os Produtos Agro-Alimentares de Trás-os-Montes Av. 25 de Abril 273 S/L E P-5370-202 Mirandela Tel/Fax: +351 278 261 410 E-mail: tradicao-qualidade@clix.pt	
PT/AB 08	CODIMACO — Certificação e Qualidade, Lda Pátio do Município, 1, 3º Dtº P-2550 — 103 Cadaval Tel: +351 262 691 155 Fax: +351 262 695 095 E-mail: codimaco@codimaco.pt Website: www.codimaco.pt	
PT/AB 09	SGS Portugal — Sociedade Geral de Superintendência, S A Pólo Tecnológico de Lisboa, Lote 6, Pisos 0 e 1 P-1600-546 Lisboa Tel: +351 217 104 200 Fax: +351 217 157 520 E-mail: sgs.portugal@sgs.com Website: www.pt.sgs.com	
RUMEENIA		Süsteem A
RO-ECO-001	BCS OKO-Garantie România SRL Strada Belsugului, nr. 24, ap.1 RO-540037, Oras Targu Mures Judet Mures Tel: +40 265250846 Fax: +40 265250928 E-mail: bcs_oko@zappmobile.ro Website: www.bcs-oeco.com	
RO-ECO-002	S.C QC I România SRL Strada Franz Listz nr.1, ap.1 RO-300081, Oras Timisoara Judet Timis Tel: +40 723 748499 Fax: +40 256241562 E-mail: victor_scorodeti@yahoo.com	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
RO-ECO-003	SUOLO E SALUTE SRL România Strada Nicolae Balcescu nr. 5, sc. G, ap. 9 RO-600052, Oras Bacau Judet Bacau Tel: +40 234206165 Fax: +40 234206166 E-mail: danielciubotaru@yahoo.com	
RO-ECO-005	ICEA ROMANIA SRL Strada Comisia Centrala nr. 80 A RO-620165, Oras Focsani Judet Vrancea Tel: +40 237210497 Fax: +40 0237210497 E-mail: icearomania@yahoo.com	
RO-ECO-006	S.C. Eleghos Bio Ellas România SRL Strada Calea Mosilor, nr. 284, bl. 22A,, sc. B, ap. 32, sector 2 RO-020894, Oras Bucuresti Tel/Fax: +40 216104020 E-mail: dragomir_damian@yahoo.com	
RO-ECO-007	ECOCERT ESE SRL Strada Viitorului, nr. 112, ap. 1, sector 2 RO-020616, Oras Bucuresti Tel/Fax: +40 2106835 E-mail: office.romania@ecocert.com	
RO-ECO-008	S.C Ecoinspect SRL România Strada Horia, nr. 75, ap.5 RO-400202, Oras Cluj Napoca Judet Cluj Tel/Fax: +40 264432088 E-mail: ecoinspect@from.ro Website: www.ecoinspect.ro	
RO-ECO-009	BIOS SRL Italia România Branch Strada Dionisie Lupu, nr.50, ap. 2, sector 1 RO-010458, Oras Bucuresti Tel: +40 212106620 Fax: +40 212106660 E-mail: bios.romania@certbios.it	
RO-ECO-010	LACON SRL Germania- România Branch Strada Baia de Aries, nr. 3, bl. 5B, sc. 1, et. 4, ap.18, sector 6 RO-060801, Oras Bucuresti, Tel: +40 214115446 E-mail: marianaexpert@yahoo.com	
RO-ECO-011	SC BIO CERT SRL România Strada Calea Mosilor, nr. 284, bl. 22A, sc. B, ap. 32, sect. 2 RO-020894, Oras Bucuresti Tel/Fax: +40 216104020 E-mail: biocert_romania@yahoo.com	
RO-ECO-012	BIOINSPECTA SRL Suisse România Branch Strada Gurghiu, nr. 2, ap. 9 RO-400647, Oras Cluj-Napoca Judet Cluj Tel/Fax: +40 264573546 E-mail: monika.zimmermeier@bio-inspecta.ch	
RO-ECO-013	IMO CONTROL SRL România Strada Crizantemelor, nr. 7, ap. 51 RO-545400, Oras Sighisoara Judet Mures Tel/Fax: +40 269543609 E-mail: tartler@gmx.de	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
RO-ECO-014	CERES HAPPURG GmbH Sucursala Iernut Romania Strada 1 dec.1918, bl. 3, sc. A, ap. 5 RO-545100, Oras Iernut Judet Mures Tel: +40 740591529 E-mail: ameliarachita@yahoo.com Website: www.ceres-cert.com	
RO-ECO-015	Agreco R.F GÖDERZ GmbH Germania Sucursala Romania Strada Magurii, nr. 4, bloc 33, sc.C ap.16 RO-100473, Oras Ploiesti Judet Prahova Tel: +40 244561615 E-mail:info@agrecogmbh.de Website: www.agrecogmbh.de	
RO-ECO-016	Bioagricert Italia srl Sucursala România str. Mateescu Nicolae nr. 3, camera nr. 1, sector 6 București Tel/Fax: +40 213173291 E-mail: achira@info.usamv.ro Website: www.bioagricert.org	
RO-ECO-017	Certification Services International CSI GmbH Germania Sucursala Romania str. Reconstructiei nr.6, Bloc 28, Sc.2, etaj 1, ap 50, sect.3 București Tel/Fax: +40 216475983 E-mail: beeswoborders@yahoo.com Website: www.csicert.com	
SLOVAKKIA		Süsteem A
SK-02-BIO	Naturalis SK Ltd. Björnsonova 14 SK-811 05 Bratislava Tel: +421 2 52 62 66 61-3 Fax: +421 2 52 62 66 63 E-mail: kontrola@naturalis.sk, certo@naturalis.sk Website: www.naturalis.sk	
SLOVEENIA		Süsteem A
SI-01-EKO	Institute of Inspection and Certification in Agriculture and Forestry Vinarska ulica 14 SLO-2000 Maribor Tel: +386 2 228 49 31/32/33 Fax: +386 2 251 94 82 E-mail: info@kon-cert.si Website: www.kon-cert.si	
SI-IKC-EKO	IKC — Institute for Inspection and Certification of University of Maribor Pivola 8 SLO-2311 Hoče Tel: +386 (0)2 613 08 31 (-32) Fax: +386 (0)2 613 08 33 E-mail: Polonca.replic@uni-mb.si Website: www.ikc-um.si	
SI-BV-EKO	Bureau Veritas, d.o.o. Linhartova cesta 49A SLO-1000 Ljubljana Tel: +386 1 475 76 61 Fax: +386 1 475 76 07 E-mail: Marko.Majer@si.bureauveritas.com E-mail: info@si.bureauveritas.com Website: www.bureauveritas.si	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
HISPAANIA		Süsteem C
ES-AN-00-AE ES-CM-03-AE	Servicio de certificación CAAE Av. Emilio Lemos, 2 Edificio Torre Este, planta 6a Módulo 603 E-41020 Sevilla Tel: +34 955 024 150 Tel: +34 902 521 555 Fax: +34 955 029 440 E-mail: certi@caae.es Website: www.caae.es	AN, CM
ES-AN-01-AE ES-AR-05/C-AE ES-CM-01-AE	SOHISCERT S.A. Finca La Cañada — Ctra Sevilla-Utrera Km 20.8 E-41710 Utrera (Sevilla) Tel: +34 955 86 80 51 Fax: +34 955 86 81 37 E-mail: sohiscert@sohiscert.com Website: www.sohiscert.com	AN, AR, CM
ES-AN-03-AE	AGROCOLOR, S.L. Ctra. De Ronda, nº11.-bajo E-04004 Almeria Tel: +34 950 280 380 Fax: +34 950 281 331 E-mail: agrocolor@agrocolor.es Website: www.agrocolor.es	AN
ES-AN-04-AE ES-AR-23/C-AE	LGAI TECHNOLOGICAL CENTER, S.A. Parque Empresarial de Las Mercedes C/Campezo nº 1, Edificio 3, 1ª planta E-28022 Madrid Tel: +34 91 208 0800/+34 912 756 312 Fax: +34 912 080 803 E-mail: certiagroalimentario@appluscorp.com/imanas@appluscorp.com Website: www.appluscorp.com	AN, AR
ES-AN-05-AE	AGROCALIDAD DEL SUR S.L. C/ Méndez Núñez 15, 3º 21001 Huelva Tel: +34 959 255 524 Fax: +34 959 285 926 E-mail: agrocalidadsur@agrocalidadsur.com Website: http://www.agrocalidadsur.com	
ES-AR-AE	Comité Aragonés de Agricultura Ecológica (CAAE) Edificio Centrorigen Ctra. Cogullada, 65 — Mercazaragoza E-50014 Zaragoza Tel: +34 976.47.57.78 Fax: +34 976.47.58.17 E-mail: caae-aragon@caae-aragon.com Website: http://www.caae-aragon.com	AR
ES-AR-03/C-AE	BCS Öko — Garantie GmbH Cimbernstrasse, 21 D-90402 Nürnberg — Alemania Tel: +49 911 424 391/+34 679 983 598 Fax: +49 911 424 391 E-mail: fischer@bcs-oeko.de/esanchez@canricastell.net	AR
ES-AN-06-AE ES-AR-17/C-AE	Certificación of Environmental Standards GmbH (CERES) C/Serrano, 91, 2º E-28006 Madrid Tel: +34 915 630 171 Fax: +34 915 637 335 E-mail: ceres-iberica@gmail.com Website: www.ceres-cert.com	AN, AR

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
ES-AR-18/C-AE	CERTIAL, S.L. Polígono Los Leones, Nave 63 E-50298-PINSEQUE (Zaragoza) Tel: +34-97-6656919 Fax: +34-97-6656823 E-mail: info@certial.com Website: www.certial.com	AR
ES-AR-19/C-AE	Instituto de Ecomercado (IMO) C/ Venezuela, 17 3º C E-36203-VIGO (Pontevedra) Tel/Fax: +34 986 423 252 E-mail: imo-spain@imo.ch Website: www.imo.ch	AR
ES-AS-AE	Consejo de la Producción Agraria Ecológica del Principado de Asturias Avda. Prudencio González, 81 E-33424 Posada de Llanera (Asturias) Tel: +34 98 577 35 58 Fax: +34 98 577 22 05 E-mail: copae@copaeastur.org Website: www.copaeastur.org	AS
ES-BA-AE	Consejo Balear de la Producción Agraria Ecológica C/Selletes, 25 (Edif. Centro BIT) E-07300 INCA (Mallorca) Tel: +34 971 88 70 14 Fax: +34 971 88 70 01 E-mail: info@cbpae.org Website: www.cbpae.org	BA
ES-CA-AE	Instituto Canario de Calidad Agroalimentaria (ICCA) Av. José Manuel Guimerá, 8, 4ª planta E-38071 Santa Cruz de Tenerife Tel: +34 922 47 6514 Fax: +34 922 47 67 39 E-mail: icca.cagpa@gobiernodecanarias.org Website: www.gobiernodecanarias.org/agricultura/icca	CA
ES-CL-AE	Consejo de Agricultura Ecológica de Castilla y León C/Pío del Río Horteiga, 1, 5º A E-47014 Valladolid Tel: +34 983/34 38 55 Fax: +34 983/34 26 40 E-mail: caecyl@nemo.es	CL
ES-CM-01-AE	SOHISCERT S.A. see ES-AN-01-AE Delegación en Toledo C/ Italia, 113 45005 Toledo Tel: +34 925 28 04 68 Fax: +34 925 28 02 22 E-mail: castillalamanca@sohiscert.com	CM
ES-CM-02-AE	Servicios de Inspección y certificación S.L. (SIC) C/Ronda de Buenavista, 15, 2º E-45005 TOLEDO Tel/Fax: +34 925 28 51 39 E-mail: sic-toledo@sicagro.org Delegación en Albacete P de la Libertad, 15-6º E-02001 Albacete Tel: +34 967 21 09 09 Fax: +34 967 21 07 07 E-mail: sic-albacete@sicagro.org Website: www.sicagro.org	CM

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
ES-CM-03-AE	Servicio de certificación CAAE See ES-AN-00-AE Delegación en Castilla-La Mancha: C/ Pedro Muñoz, 1 Edificio CEEI E-13005 Ciudad Real Tel: +34 926 20 03 39 Fax: +34 926 21 20 12 E-mail: certi@caae.es Website:www.caae.es	CM
ES-CM-04-AE	ECOAGROCONTROL, S.L. C/ Carlos VII, 9 E-13630 Socuéllamos (Ciudad Real) Tel: +34 926 53 26 28 Fax: +34 926 53 90 64 E-mail: tecnico@ecoagrocontrol.com Website: www.ecoagrocontrol.com	CM
ES-CN-AE	Consejo Regulador de la Agricultura Ecológica de Cantabria C/Héroes Dos de Mayo, s/n E-39600 Muriedas-Camargo (Cantabria) Tel: +34 942 26 98 55 Fax: +34 942 26 98 56 E-mail: odeca@odeca.es	CN
ES-CT-AE	Consejo Catalán de la Producción Agraria Ecológica Avinguda Meridiana, 38 E-08018 Barcelona Tel: +34 93 552 47 90 Fax: +34 93 552 47 91 E-mail: ccpaie.darp@gencat.cat Website: www.ccpae.org	CT
ES-EX-01-AE	Consejo Regulador Agroalimentario Ecológico de Extremadura Avda. de Huelva 6, 2º E-06004 Badajoz Tel: +34 924 01 08 60 Fax: +34 924 01 08 47 E-mail: craex@eco.juntaex.es	EX Kontroll töötajate ja importijate üle
ES-EX-02-AE	Comité Extremeño de la Producción Agraria Ecológica Avda. Portugal, s/n E-06800 Mérida (Badajoz) Tel: +34 924 00 22 75 Fax: +34 924 00 21 26 E-mail: cepae@adr.juntaex.es Website: www.cepae.org	EX Kontroll tootjate üle
ES-GA-AE	Consejo Regulador de la Agricultura Ecológica de Galicia Edificio Multiusos C/Circunvalación, s/n Apdo de Correos 55 E-27400 Monforte de Lemos (Lugo) Tel: +34 982 40 53 00 Fax: +34 982 41 65 30 E-mail: craega@craega.es Website: www.craega.es	GA
ES-MA-AE	Comité de Agricultura Ecológica de la Comunidad de Madrid Ronda de Atocha, 17, 7º planta E-28012 Madrid Tel: +34 91 420 66 65 Fax: +34 91 420 66 66 E-mail: agricultura.ecologica@madrid.org Website: www.caem.es	MA

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
ES-MU-AE	Consejo de Agricultura Ecológica de la Región de Murcia Avda. del Río Segura, 7 E-30002 Murcia Tel: +34 968 35 54 88 Fax: +34 968 22 33 07 E-mail: caermurcia@caermurcia.com Website: www.caermurcia.com	MU
ES-NA-AE	Consejo de la Producción Agraria Ecológica de Navarra Avda — San Jorge, 81 entreplanta dcha. E-31012 Pamplona — Iruña Tel: +34 948-17 83 32 Tel: +34 948-25 67 37 Tel: +34 948-25 66 42 Fax: +34 948-25 15 33 E-mail: cpaen@cpaen.org Website: www.cpaen.org	NA
ES-VAS-AE	Consejo de Agricultura y Alimentación Ecológica de Euskadi Euskadiko Nekazaritza eta Elikadura Ekologikoaren Kontseilua Bekoibarra kalea, 35, „San Migel” eraikina 2/9 bulegoa E-48300 Gernika (Bizcaia) Tel: +34 902 540 165 E-mail: info@eneek-caee.net	VAS
ES-RI-AE	Dirección General de Calidad e Investigación Agroalimentaria Consejería de Agricultura, Ganadería y Desarrollo Rural Avda. de la Paz, 8-10 E-26071 Logroño (La Rioja) Tel: +34 941 29 16 00 Fax: +34 941 29 16 02 E-mail: seccionproduccion.compatible.agri@larioja.org Website: www.larioja.org/agricultura	RI
ES-VA-AE	Comité de Agricultura Ecológica de la Comunidad Valenciana Camí de la Marjal, s/n E-46470 Albal (Valencia) Tel: +34 961 22 05 60 Fax: +34 961 22 05 61 E-mail: caecv@caecv.com Website: www.caecv.com	VA
ROOTSI		Süsteem A
SE Ekol 1	Aranea Certifiering AB Box 1940 S-751 49 Uppsala Tel: +46 18 17 00 00 Fax: +46 18 10 03 66 E-mail: info@araneacert.se Website: www.araneacert.se	
SE Ekol 3	SMAK AB Box 42 S-230 53 Alnarp Tel: +46 40 46 00 72 Fax: +46 40 46 33 72 E-mail: smak@smak.se Website: www.smak.se	Esmatootmiseks ja sööda märgistamiseks

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
ÜHENDKUNINGRIIK		Süsteem A
UK 2	<p>Organic Farmers and Growers Ltd The Old Estate Yard Shrewsbury Road Albrighton Shrewsbury Shropshire SY4 3AG United Kingdom Tel: +44 (0)1939 291800 E-mail: info@organicfarmers.org.uk Website: www.organicfarmers.org.uk</p>	
UK 3	<p>Scottish Organic Producers Association Scottish Food Quality Certification (SFQC) 10th Avenue Royal Highland Centre Ingliston Edinburgh EH28 8NF United Kingdom Support and development: Tel: +44 (0)131 333 0940 E-mail: sopa@sfqc.co.uk Website: www.sopa.org.uk</p>	
UK 4	<p>Organic Food Federation 31 Turbine Way Eco Tech Business Park Swaffham Norfolk PE37 7XD United Kingdom Tel: +44 (0)1760 720444 E-mail: info@orgfoodfed.com Website: www.orgfoodfed.com</p>	
UK 5	<p>Soil Association Certification Ltd South Plaza Marlborough Street Bristol BS1 3NX United Kingdom Farmers and growers: Tel: +44 (0)117 914 2412 E-mail: prod.cert@soilassociation.org Website: www.soilassociation.org/certification</p>	
UK 6	<p>Bio-Dynamic Agricultural Association Demeter Certification Office 17 Inverleith Place Edinburgh EH3 5QE United Kingdom Farmers and growers: Tel: +44 (0)131 478 1201 E-mail: timbrink@biodynamic.org.uk Website: www.biodynamic.org.uk/demeter</p>	
UK 7	<p>Irish Organic Farmers and Growers Association Main Street Newtownforbes Co. Longford Ireland Tel: +353 043 42495 E-mail: iofga@eircom.net</p>	
UK 9	<p>Organic Trust Limited Vernon House 2 Vernon Avenue Clontarf Dublin 3 Ireland Tel: +353 185 30271 Fax: +353 185 30271 E-mail: organic@iol.ie Website: www.organic-trust.org</p>	

Liikmesriik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
UK 13	Quality Welsh Food Certification Ltd Gorseland North Road Aberystwyth Ceredigion SY23 2WB United Kingdom Tel: +44 (0)1970 636688 E-mail: mossj@wfsagri.net	
UK 15	Ascisco Ltd South Plaza Marlborough Street Bristol BS1 3NX United Kingdom Farmers and growers: Tel: +44(0)117 914 2407 E-mail: Dpeace@soilassociation.org	

EMP riik ja kood	Kontrolliv(ad) ametiasutus(ed) või eraõiguslik(ud) kontrollasutus(ed)	Märkused
ISLAND		Süsteem B
IS-1	Vottunarstofan Tún e h f Laugavegur 7 IS-101 Reykjavík E-mail: tun@nmedia.is	
NORRA		Süsteem A
N-001	Debio N-1940 Bjørkelangen Tel: +47 63862650 Fax: +47 63856985 E-mail: kontor@debio.no Website: www.debio.no	

EUROOPA MAJANDUSPIIRKONDA KÄSITLEV TEAVE

EFTA JÄRELEVALVEAMET

Kutse märkuste esitamiseks vastavalt järelevalveameti ja kohtu asutamise kohta sõlmitud EFTA riikide lepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikele 2 riigiabi andmise kohta seoses allutatud kindlustusandjate maksustamisega Liechtensteinis

(2009/C 72/05)

Vastavalt järelevalveameti ja kohtu asutamise kohta sõlmitud EFTA riikide lepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikele 2 algatas EFTA järelevalveamet menetluse 24. septembri 2008. aasta otsusega nr 620/08/COL, mis on esitatud käesolevale kokkuvõttele järgnevatel lehekülgedel autentsetes keeles. Liechtensteini ametiasutustele on sellest teatamiseks saadetud otsuse koopia.

EFTA järelevalveamet palub EFTA riikidel, ELi liikmesriikidel ja huvitatud isikutel saata märkused kõnealuse meetme kohta ühe kuu jooksul käesoleva teatise avaldamisest aadressil:

EFTA Surveillance Authority
Registry
35, rue Belliard
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Märkused edastatakse Liechtensteini ametiasutustele. Märkusi esitavad huvitatud isikud võivad kirjalikult taotleda neid käsitlevate andmete konfidentsiaalsust, täpsustades taotluse põhjused.

KOKKUVÕTE

Menetluse algatas EFTA järelevalveamet, saates 14. märtsil 2007 Liechtensteini ametiasutustele teabenõude.

18. detsembri 1997. aasta seaduse alusel, millega muudeti Liechtensteini maksuseadust⁽¹⁾, kehtestasid Liechtensteini ametiasutused allutatud kindlustusandjate suhtes kohaldatavad maksustamise erieeskirjad.

Maksuseaduse artikli 82a lõike 1 kohaselt on allutatud kindlustusandjate kapitalimaks 1 % ettevõtja omakapitalist. Üle 50 miljoni EUR suuruse omakapitali korral vähendatakse maksumäära 0,75 promillini (‰) ja üle 100 miljoni EUR suuruse omakapitali korral 0,5 promillini (‰). Kapitalimaksu üldine määr on 2 %.

Maksuseaduse artiklis 82a, mida tuleb lugeda koostoimes artikliga 73, viidatakse sellele, et allutatud kindlustusandjatel ei ole kohustust tasuda tulumaksu.

Lisaks on maksuseaduse artikli 88d lõike 3 kohaselt allutatud kindlustusandjate aktsiad või osad vabastatud kupongimaksust. Tavaliselt on sellise maksu määr 4 %.

(¹) Liechtensteini maksuseaduse muutmise seadus, 18. detsember 1997, avaldatud 1998. aasta ametlikus väljaandes nr 36.

EFTA järelevalveameti esialgse arvamuse kohaselt on allutatud kindlustusandjad EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses ettevõtjad, kes pakuvad teenuseid ühele ettevõtjale või konkreetselt piiritletud ettevõtjate rühmale. Kindlustuse pakkumine on teenus, mis on üldjuhul majandustegevus. Allutatud kindlustusandja saab tavaliselt pakutud teenuste eest tulu. Asjaolu, et teenust osutatakse kas ainult ühele kliendile või piiratud hulgal klientidele, ei tähenda seda, et see ei ole majandustegevus.

Tulumaksuvabastus ja kapitalimaksu vähendamine vastavad EFTA järelevalveameti esialgsel hinnangul ka ülejäänud tingimustele, mille kohaselt on nende puhul tegemist riigiabiga EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses.

Täielik või osaline maksuvabastus toob kaasa riigi vahendite vähenemise. Ettevõtjatele on antud eelised, sest nad on vabastatud maksudest, mida nad üldjuhul peaksid tasuma oma eelarvest. Abikõlblikud ettevõtjad pakuvad selliseid teenuseid, millega kauplevad EMP lepingu osalised, ja seega on need avatud piiriülesele konkurentsile. Meetmed on valikulised, sest neid kohaldatakse ainult kindlaks määratud ettevõtjate rühma suhtes. EFTA järelevalveamet on seisukohal, et selline valikulisus ei saa olla maksusüsteemi loogiline osa.

Sama kehtib ka kupongimaksu suhtes. Erinevus seisneb aga selles, et kupongimaks on kinnipeetav maks. Kupongimaksuvabastus annab seega eelise allutatud kindlustusandja omanikele, kes on tavaliselt (suur)ettevõtjad. Seega saavad sellised ettevõtjad abimeetmest otsest kasu. Lisaks võivad allutatud kindlustusandjad kupongimaksuvabastusest ka kaudset kasu kaasa. See muudab nad investorite jaoks atraktiivsemaks ja seega muutub tänu kõnealusele meetmele nende juurdepääs kapitalile lihtsamaks.

EMP lepingu artikli 61 lõikes 1 nimetatud toetusmeetmed on üldiselt kokkusobimatud EMP lepingu tingimustega, välja arvatud juhul, kui nad kuuluvad EMP lepingu artikli 61 lõikes 2 või 3 sätestatud erandite alla. EFTA järelevalveamet on esialgu seisukohal, et ühtegi nimetatud sätete kohast erandit ei saa allutatud kindlustusandjate maksustamise suhtes Liechtensteinis kohaldada. Kuna meetmed võeti pärast Liechtensteini ühinemist EMP lepinguga, tuleks EMP lepingu tingimustega kokkusobimatu abi üldjuhul tagasi maksta.

Kokkuvõte

Eelnevatele kaalutlustele toetudes otsustas EFTA järelevalveamet vastavalt EMP lepingu artikli 1 lõikele 2 alustada ametliku uurimismenetluse. Huvitatud isikuid kutsutakse üles esitama oma märkused ühe kuu jooksul käesoleva otsuse avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas*.

V

(Teated)

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

KOMISJON

OTSUS nr 842,

23. detsember 2008,

millega avatakse vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 2 lõike 1 punktile 3 lubade andmise pakkumismenetlus seoses nafta ja maagaasi (maapõuevarade) geoloogilise luure ja uurimisega maatükil 1-5 „Devetaki”, mis asub Loveni, Pleveni ja Gabrovo piirkonnas ning millega teatatakse kavandatud pakkumismenetlusest lubade andmiseks

(2009/C 72/06)

BULGAARIA VABARIIK

MINISTRITE NÕUKOGU

Maapõuevarade seaduse artikli 5 lõike 2, artikli 42 lõike 1 punkti 1 ja artikli 44 lõike 3 kohaselt ning võttes arvesse energiaseaduse artikli 4 lõike 2 punkti 16 ja artikli 1 lõiget 24a,

ON MINISTRITE NÕUKOGU VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

1. Avatakse pakkumismenetlus seoses toornafta ja maagaasi geoloogilise luure ja uurimisega maatükil 1-5 „Devetaki”, pindalaga 786,74 km² ning koordinaatidega, mis on määratletud ja märgitud geoloogilise luure ja uurimise lepingu eelnõule (mis on pakkumisdokumentide lahutamatu osa) lisatud kaardil.
2. Teatatakse, et punkti 1 kohane lubade andmine põhineb pakkumismenetluse tulemustel.
3. Määratakse kindlaks, et geoloogilise luure ja uurimise load kehtivad viis aastat pärast geoloogilise luure ja uurimise lepingu jõustumist ning kõnealust tähtaega võib vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 31 lõikele 3 pikendada.
4. Punkti 1 kohane lubade andmise pakkumismenetlus toimub 150. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, Bulgaaria majandus- ja energeetikaministeriumi hoones aadressil Triaditza 8, Sofia.
5. Pakkumisdokumentide ostmise tähtaeg on 120. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, kell 17.00.
6. Pakkumismenetlusele osalemise teatise esitamise tähtaeg on 130. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, kell 17.00.
7. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 144. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, kell 17.00.
8. Isiklik kohalolek pakkumismenetlusele ei ole nõutav.
9. Pakkumisdokumentide hind on 500 BGN. Pakkumisdokumente saab osta majandus- ja energeetikaministeriumi kabineti nr 802, aadressil Triaditza 8, Sofia, otsuse punktis 5 sätestatud aja jooksul.

10. Pakkumismenetlusel osalejad peavad vastama maapõuevarade seaduse artikli 23 lõikes 1 kindlaksmääratud nõuetele.
11. Pakkumisi hinnatakse esitatud tööprogrammi, keskkonnakaitsevahendite, koolituste, boonuste ning osalejate haldus- ja finantssuutlikkuse alusel.
12. Pakkumismenetlusel osalemise rahaline tagatis on 10 000 BGN, mis tuleks maksta punktis 6 määratud tähtjaks majandus- ja energeetikaministeeriumi pangakontole, nagu on märgitud pakkumisdokumentides.
13. Kui taotlejal ei lubata pakkumismenetlusel osaleda, tagastatakse rahaline tagatis 14 päeva jooksul pärast vastava teate edastamist taotlejale.
14. Eduka taotleja rahalist tagatist ei tagastata, muude taotlejate rahalised tagatised tagastatakse 14 päeva jooksul pärast ministrite nõukogu otsuse avaldamist geoloogilise luure ja uurimise lubade andmise kohta Bulgaaria ametlikus väljaandes.
15. Pakkumismenetlusel osalemise teatised ja taotlejate ettepanekud pakkumismenetluse tingimuste kohta tuleks esitada majandus- ja energeetikaministeeriumile aadressil Triaditza 8, vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 46 nõuetele.
16. Pakkumised peavad vastama pakkumisdokumentides esitatud nõuetele ja tingimustele.
17. Pakkumismenetlus toimub ka siis, kui menetlusel on lubatud osaleda vaid ühel taotlejal.
18. Majandus- ja energeetikaministeerium on volitatud:
 - 18.1. saatma käesoleva otsuse teksti avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas* ja Bulgaaria ametlikus väljaandes, samuti ministrite nõukogu veebisaidil;
 - 18.2. määrama komitee pakkumismenetluse korraldamiseks ja läbiviimiseks.
19. Käesoleva otsuse kohta esitatud kaebused võib saata kõrgeimale halduskohtule 14 päeva jooksul pärast otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Peaminister

Sergei STANISHEV

Ministrite Nõukogu Peasekretär

Veselin DAKOV

Tõendatud koopia

Riigikantsleji Direktor

Veselin DAKOV

OTSUS nr 843,**23. detsember 2008,**

millega avatakse vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 2 lõike 1 punktile 3 lubade andmise pakkumismenetlus seoses nafta ja maagaasi (maapõuevarade) geoloogilise luure ja uurimisega maatükil 1-9 „Miziya”, mis asub Vratsa piirkonnas ning millega teatatakse kavandatud pakkumismenetlusest lubade andmiseks

(2009/C 72/07)

BULGAARIA VABARIIK

MINISTRITE NÕUKOGU

Maapõuevarade seaduse artikli 5 lõike 2, artikli 42 lõike 1 punkti 1 ja artikli 44 lõike 3 kohaselt ning võttes arvesse energiaseaduse artikli 4 lõike 2 punkti 16 ja artikli 1 lõiget 24a,

ON MINISTRITE NÕUKOGU VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

1. Avatakse pakkumismenetlus seoses toornafta ja maagaasi geoloogilise luure ja uurimisega maatükil 1-9 „Miziya”, pindalaga 155,95 km² ning koordinaatidega, mis on määratletud ja märgitud geoloogilise luure ja uurimise lepingu eelnõule (mis on pakkumisdokumentide lahutamatu osa) lisatud kaardil.
2. Teatatakse, et punkti 1 kohane lubade andmine põhineb pakkumismenetluse tulemustel.
3. Määratakse kindlaks, et geoloogilise luure ja uurimise load kehtivad viis aastat pärast geoloogilise luure ja uurimise lepingu jõustumist ning kõnealust tähtaega võib vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 31 lõikele 3 pikendada.
4. Punkti 1 kohane lubade andmise pakkumismenetlus toimub 150. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, Bulgaaria majandus- ja energeetikaministeeriumi hoones aadressil Triaditza 8, Sofia.
5. Pakkumisdokumentide ostmise tähtaeg on 120. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, kell 17.00.
6. Pakkumismenetlusele osalemise teatise esitamise tähtaeg on 130. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, kell 17.00.
7. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 144. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, kell 17.00.
8. Isiklik kohalolek pakkumismenetlusele ei ole nõutav.
9. Pakkumisdokumentide hind on 500 BGN. Pakkumisdokumente saab osta majandus- ja energeetikaministeeriumi kabinetis nr 802, aadressil Triaditza 8, Sofia, otsuse punktis 5 sätestatud aja jooksul.
10. Pakkumismenetlusele osalejad peavad vastama maapõuevarade seaduse artikli 23 lõikes 1 kindlaksmääratud nõuetele.
11. Pakkumise hinnatakse esitatud tööprogrammi, keskkonnakaitsevahendite, koolituste, boonuste ning osalejate haldus- ja finantssuutlikkuse alusel.
12. Pakkumismenetlusele osalemise rahaline tagatis on 10 000 BGN, mis tuleks maksta punktis 6 määratud tähtajaks majandus- ja energeetikaministeeriumi pangakontole, nagu on märgitud pakkumisdokumentides.
13. Kui taotlejal ei lubata pakkumismenetlusele osaleda, tagastatakse rahaline tagatis 14 päeva jooksul pärast vastava teate edastamist taotlejale.
14. Eduka taotleja rahalist tagatist ei tagastata, muude taotlejate rahalised tagatised tagastatakse 14 päeva jooksul pärast ministrite nõukogu otsuse avaldamist geoloogilise luure ja uurimise lubade andmise kohta Bulgaaria ametlikus väljaandes.

15. Pakkumismenetlusele osalemise teatised ja taotlejate ettepanekud pakkumismenetluse tingimuste kohta tuleks esitada majandus- ja energeetikaministeeriumile aadressil Triaditza 8, vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 46 nõuetele.
16. Pakkumised peavad vastama pakkumisdokumentides esitatud nõuetele ja tingimustele.
17. Pakkumismenetlus toimub ka siis, kui menetlusele on lubatud osaleda vaid ühel taotlejal.
18. Majandus- ja energeetikaministeerium on volitatud:
- 18.1. saatma käesoleva otsuse teksti avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas* ja Bulgaaria ametlikus väljaandes, samuti ministrite nõukogu veebisaidil;
- 18.2. määrama komitee pakkumismenetluse korraldamiseks ja läbiviimiseks.
19. Käesoleva otsuse kohta esitatud kaebused võib saata kõrgeimale halduskohtule 14 päeva jooksul pärast otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Peaminister

Sergei STANISHEV

Ministrite Nõukogu Peasekretär

Veselin DAKOV

Tõendatud koopia

Riigikantselei Direktor

Veselin DAKOV

OTSUS nr 844,**23. detsember 2008,**

millega avatakse vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 2 lõike 1 punktile 3 lubade andmise pakkumismenetlus seoses nafta ja maagaasi (maapõuevarade) geoloogilise luure ja uurimisega maatükil 1-10 „Botevo”, mis asub Vratsa ja Montana piirkonnas ning millega teatatakse kavandatud pakkumismenetlusest lubade andmiseks

(2009/C 72/08)

BULGAARIA VABARIIK

MINISTRITE NÕUKOGU

Maapõuevarade seaduse artikli 5 lõike 2, artikli 42 lõike 1 punkti 1 ja artikli 44 lõike 3 kohaselt ning võttes arvesse energiaseaduse artikli 4 lõike 2 punkti 16 ja artikli 1 lõiget 24a,

ON MINISTRITE NÕUKOGU VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

1. Avatakse pakkumismenetlus seoses toornafta ja maagaasi geoloogilise luure ja uurimisega maatükil 1-10 „Botevo”, pindalaga 280,58 km² ning koordinaatidega, mis on määratletud ja märgitud geoloogilise luure ja uurimise lepingu eelnõule (mis on pakkumisdokumentide lahutamatu osa) lisatud kaardil.
2. Teatatakse, et punkti 1 kohane lubade andmine põhineb pakkumismenetluse tulemustel.
3. Määratakse kindlaks, et geoloogilise luure ja uurimise load kehtivad viis aastat pärast geoloogilise luure ja uurimise lepingu jõustumist ning kõnealust tähtaega võib vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 31 lõikele 3 pikendada.
4. Punkti 1 kohane lubade andmise pakkumismenetlus toimub 150. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, Bulgaaria majandus- ja energeetikaministeeriumi hoones aadressil Triaditza 8, Sofia.
5. Pakkumisdokumentide ostmise tähtaeg on 120. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, kell 17.00.
6. Pakkumismenetlusel osalemise teatise esitamise tähtaeg on 130. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, kell 17.00.
7. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 144. päeval pärast käesoleva otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, kell 17.00.
8. Isiklik kohalolek pakkumismenetlusel ei ole nõutav.
9. Pakkumisdokumentide hind on 500 BGN. Pakkumisdokumente saab osta majandus- ja energeetikaministeeriumi kabinetis nr 802, aadressil Triaditza 8, Sofia, otsuse punktis 5 sätestatud aja jooksul.
10. Pakkumismenetlusel osalejad peavad vastama maapõuevarade seaduse artikli 23 lõikes 1 kindlaksmääratud nõuetele.
11. Pakkumisi hinnatakse esitatud tööprogrammi, keskkonnakaitsevahendite, koolituste, boonuste ning osalejate haldus- ja finantssuutlikkuse alusel.
12. Pakkumismenetlusel osalemise rahaline tagatis on 10 000 BGN, mis tuleks maksta punktis 6 määratud tähtajaks majandus- ja energeetikaministeeriumi pangakontole, nagu on märgitud pakkumisdokumentides.
13. Kui taotlejal ei lubata pakkumismenetlusel osaleda, tagastatakse rahaline tagatis 14 päeva jooksul pärast vastava teate edastamist taotlejale.
14. Eduka taotleja rahalist tagatist ei tagastata, muude taotlejate rahalised tagatised tagastatakse 14 päeva jooksul pärast ministrite nõukogu otsuse avaldamist geoloogilise luure ja uurimise lubade andmise kohta Bulgaaria ametlikus väljaandes.

15. Pakkumismenetlusele osalemise teatised ja taotlejate ettepanekud pakkumismenetluse tingimuste kohta tuleks esitada majandus- ja energeetikaministeeriumile aadressil Triaditza 8, vastavalt maapõuevarade seaduse artikli 46 nõuetele.
16. Pakkumised peavad vastama pakkumisdokumentides esitatud nõuetele ja tingimustele.
17. Pakkumismenetlus toimub ka siis, kui menetlusele on lubatud osaleda vaid ühel taotlejal.
18. Majandus- ja energeetikaministeerium on volitatud:
- 18.1. saatma käesoleva otsuse teksti avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas* ja Bulgaaria ametlikus väljaandes, samuti ministrite nõukogu veebisaidil;
- 18.2. määrama komitee pakkumismenetluse korraldamiseks ja läbiviimiseks.
19. Käesoleva otsuse kohta esitatud kaebused võib saata kõrgeimale halduskohtule 14 päeva jooksul pärast otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Peaminister

Sergei STANISHEV

Ministrite Nõukogu Peasekretär

Veselin DAKOV

Tõendatud koopia

Riigikantselei Direktor

Veselin DAKOV

MUUD AKTID

KOMISJON

Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine

(2009/C 72/09)

Käesoleva dokumendi avaldamine annab õiguse esitada vastuväiteid vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 ⁽¹⁾ artiklile 7. Komisjon peab vastuväited kätte saama kuue kuu jooksul alates käesoleva dokumendi avaldamise kuupäevast.

KOKKUVÕTE

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 510/2006**„GRELOS DE GALICIA”****EÜ nr: ES-PGI-0005-0469-13.06.2005****KPN () KGT (X)**

Käesolevas kokkuvõttes esitatakse teavitamise eesmärgil spetsifikaadi põhipunktid.

1. Liikmesriigi pädev asutus:

Nimi: Subdirección General de Calidad y Agricultura ecológica — Dirección General de Industrias y Mercados Agroalimentarios — Secretaría General de Medio Rural del Ministerio de Medio Ambiente, y Medio Rural y Marino de España

Aadress: Paseo Infanta Isabel 1
28071 Madrid
ESPAÑA

Telefon: +34 913475394

Faks: +34 913475410

E-post: sgcaae@mapya.es

2. Taotlejate rühm:

Nimi: CHAMPIVIL, S.L. y otros

Aadress: Mourence, 6
27820 Villalba (Lugo)
ESPAÑA

Telefon: +34 9825112 22

Faks: +34 982512135

E-post: info@champivil.com

Koosseis: Tootjad/töötledajad (X) muud ()

(¹) ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

3. **Toote liik:**

Klass 1.6 — Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul

4. **Spetsifikaat:**

(Määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 4 lõikega 2 ettenähtud nõuete kokkuvõte)

4.1. *Nimetus:*

„Grellos de Galicia”

4.2. *Kirjeldus:*

Kaitstud geograafilise tähisega toode „Grellos de Galicia” on inimtoiduks ettenähtud osa taimest, mis kuulub liiki *Brassica rapa L. var. rapa* (üldtuntud kui naeris). Toode pärineb sordirühmadest, mis vastavad Santiago ja Lugo ökotüüpidele, ning registreeritud kaubanduslikest sortidest „Grellos de Santiago” ja „Globo blanco de Lugo”, mis esindavad kõnealust kaht ökotüüpi. Toodet turustatakse värskelt, külmutatult või konserveeritult.

Taime morfoloogilised omadused on järgmised: paksenenud ülaosaga, lapik peajuur, mis on kinnitunud sileda, juurekaelast alates haruneva varre külge. Alumised lehed on lehevartega, harjaselised ning külgmiste laiade ja väikeste hõlmadega; lehtede tipuosa on suurem. Öievarre ülaosas on piklikud, odajad lehed kahe suure, ümara, väljaulatava ja karvadeta kõrvaga, mis kinnituvad varrele.

Nimetus „grellos” hõlmab lehti ja taimevarsi, mida korjatakse taime elutsükli jooksul ja mida tuntakse nime all „nabizas”, ning lehti ja öievarsi, mida korjatakse vahetult enne õitsemist ja mida tuntakse mitmel pool Galicias nime all „cimos”.

Värsked naerilehti turustatakse ühtlike partiidena vastavalt nende päritolule ja sordile ligikaudu 0,5–1 kg kimpudena, mis on kinnitatud taimelintide või kvaliteedikäsiraamatus sätestatud muude materjalide abil.

Külmutatud naerilehed sorteeritakse, pestakse, kupatatakse ning vahel ka tükeldatakse enne külmutamist ja pakendatakse sellisest materjalist ja sellise kaaluga pakenditesse, mis on sätestatud kvaliteedikäsiraamatus.

Konserveeritult turustatavaid naerilehti töödeldakse naturaalselt, lisades konserveerimiseks üksnes keeduvett ja tavalist soola, ilma hapestavate aineteta. Toode pakendatakse metallkarpidesse või klaaspurkidesse, mille kaal on ette nähtud kehtivate õigusaktidega ning otseselt sätestatud kvaliteedikäsiraamatus.

Organoleptilised omadused: naerilehti ei tarbita värskena. Nende söödavaks muutmiseks on vaja keeta neid teatava aja jooksul, mis sõltub nende valmidusastmest. Seepärast kirjeldatakse organoleptiliste omadustega tarbimisvalmis naerilehti, st kas tarbija poolt või tööstuslikult keedetud toodet.

Kõnealused omadused on järgmised: intensiivne roheline värvus, mis tumeneb, kui taim läheneb õitsemisajale. Kergelt hapukas maitse, milles on tunda mõrkjat nooti. Veidi kiuline tekstuur, mis on eriti esilekerkiv kitsalehelise, paljurootsulise sordi puhul. Väikese kiudainesisalduse tõttu väga pehme.

4.3. *Geograafiline piirkond:*

Tootmispiirkond hõlmab kõiki Galicia autonoomse piirkonna haldusüksusi. Töötlemis- ja pakendamispkiirkond ühtib tootmispiirkonnaga.

4.4. *Päritolutõend:*

Üksnes sellised naerilehed võivad kanda kaitstud geograafilist tähist „Grellos de Galicia” ning sobivad kõnealust geograafilist tähist kandvate naerilehtede töötlemiseks, mida kasvatavad vastavasse registrisse kantud tootjad kooskõlas spetsifikaadis ja kvaliteedikäsiraamatus sätestatud tingimustega. Samuti võivad kaitstud geograafilist tähist „Grellos de Galicia” kanda üksnes vastavasse registrisse kuuluvates rajatistes valmistatavad ja/või töödeldavad naerilehed.

Kontrolliasutus inspekteerib kõiki füüsilisi või juriidilisi isikuid, kellele kuuluvad registritesse kantud kinnisvara, põllumajandusettevõtted, hoidlad, tööstusettevõtted ja tooted, eesmärgiga teha kindlaks, kas kaitstud geograafilist tähist „Grellos de Galicia” kandvad tooted vastavad spetsifikaadis ja kvaliteedikäsi-raamatus sätestatud tingimustele.

4.5. Tootmismeetod:

Kasutatav seeme pärineb Santiago ja Lugo ökotüüpide taimedest, mis vastavad lubatud kaubanduslikele sortidele „Grellos de Santiago” ja „Globo blanco de Lugo” või nende sordirühmadele, mis on saadud sama maadiki taaskasutamisel või muudelt kaitstud geograafilise tähise „Grellos de Galicia” istanduste registritesse kantud maadikkidelt. Seemned külvatakse hajukülvi teel alates augusti keskpaigast, kusjuures täpne kuupäev sõltub piirkonnast ja sordi varajasusest. Saaki koristatakse käsitsi, eelistades jahedamaid tunde. Toodet tuleb käsitseda väga ettevaatlikult, et vältida lehtede vigastamist, mis võib mõjutada toote väljanägemist ning loob ligipääsutingimused haigusetekitajatele. Kui toode läheb töötlemisele, võib seda koristada ka mehaaniliste abivahenditega. Saagikoristuspäeval saadetakse naerilehed hoidlasse või töötlevasse tööstusesse, käsitsedes neid kahjustuste vältimiseks äärmiselt ettevaatlikult.

Naerilehti töödeldakse ja pakendatakse määratletud geograafilises piirkonnas, kuna toodet tuleb koristusjärgselt äärmise ettevaatlikkusega käsitseda ja säilitada. Kõnealuste toimingute teostamine määratletud geograafilises piirkonnas on seega vajalik selleks, et:

- *vältida toote kvaliteedi halvenemist*: naerilehed on lehtkõõgiljad, mille kvaliteet halveneb koristuse ja töötlemisrajatisse viimise vahel kiiresti. Veekaotuse ja rakulüüsi tulemusel muutuvad lehed kollaseks ning näruvad, mistõttu väheneb toote kaubanduslik väärtus. Naerilehtedel on funktsionaalse toiduainena kõrge glükosinolaadi-, flavonoidi- ja vitamiinisalduse tõttu lisandväärtus. Ent kõnealused ühendid hakkavad pärast saagikoristust kiiresti lagunema, mis toob kaasa toote toiteväärtuse olulise halvenemise. Konkreetseks näiteks võib tuua, et C-vitamiini sisaldus väheneb kahe päevaga rohkem kui 50 % ning et glükosinolaadid (vähivastased ühendid) lagunevad pärast saagikoristust kiiresti. Seepärast on oluline toodet käsitseda, transportida, ladustada ja töödelda vahetult pärast saagikoristust vähem kui 24 tunni jooksul, mistõttu tuleb tagada, et vahemaad saagikoristus-, jaotus- pakendamise- ja/või töötlemispunktide vahel oleksid võimalikult väikesed;
- *tagada jälgitavus ja kontroll*: kontrolliasutuse tegevusulatus piirneb määratletud geograafilise piirkonna, st Galicia autonoomse piirkonnaga. Kontrolli- ja sertifitseerimissüsteem võimaldab tagada toote „Grellos de Galicia” päritolu ja jälgitavuse, kui toode on ettevalmistatud, töödeldud ja pakendatud kõnealuses autonoomses piirkonnas;
- *säilitada toote „Grellos de Galicia” iseloomulikud omadused ja tagada kvaliteet*: Galicia autonoomses piirkonnas on pikaajalised traditsioonid kõnealuse toote tarbimisel ja valmistamisel. Toote pakendamine määratletud geograafilises piirkonnas aitab oluliselt kaasa toote „Grellos de Galicia” iseloomulike omaduste ja kvaliteedi säilitamisele. Kaitstud geograafilise tähisega naerilehtede tootjad ja kontrolliasutus peavad rakendama kõnealuse toote transpordi, töötlemise ja pakendamise seotud eeskirju ning jälgima nende täitmist. Kõnealustel asutustel on toote „Grellos de Galicia” asjakohaseks käsitlemiseks vajalikud teadmised ja tehnika.

4.6. Seos piirkonnaga:

Naeriste kaasamine külvikorda on jäädvustatud XIII sajandil mitmetes omavalitsuste dokumentides ja naerikasvatusega seotud talude (*nabales*) müügilepingutes. Külvikorrasüsteem võimaldas maad täielikult ära kasutada, kasvatades vaheldumisi suvivilja, naerist ja talivilja.

Naerid on hea külmataluvusega ning nende kasvuks ja arenguks sobib niiske ja mõõduka temperatuuriga kliima. Naerid vajavad viljakat pinnast, mille orgaanilise aine sisaldus on kõrge; muld on keskmise tihedusega, sügav ja kobe, hästi kuivendatud, kuid kõrge suhtelise niiskusega. Selliseid ilmastikutingimusi ja pinnast esineb Galicias ulatuslikel maa-aladel.

Naerilehed on põhiline koostisosa mõnedes Galicia köögi kõige tüüpilisemates roogades, nagu *Caldo* või *Pote gallego*, *Cocido* ja *Lacón con Grellos*, eristades seega Galicia kööki teiste piirkondade köökidest.

Tootele on palju viidatud nii ajaloolises kui ka kulinaarses plaanis ning sellest nähtub, kui sügavalt on naerilehed galeegi kultuuris juurdunud. Mitmed etnograafia ja gastronoomia valdkonna autorid on üksmeelselt rõhutanud naerilehtede positsiooni ja eripära tüüpilise Galicia köögi esindajana. Nii võib leida viiteid naerilehtedele selliste autorite teostest nagu mitmeid teemasid käsitletud kuulus kirjamees Ramón Otero Pedrayo (*Guía de Galicia*, 1926), toidukriitik Ángel Muro (*Almanaque y conferencias culinarias*, 1890–1905) ning kirjanikud Emilia Pardo Bazán (*La cocina española antigua*, 1912), Manuel María Puga y Parga (*La cocina práctica*, 1905) ja Álvaro Cunqueiro (*A cociña galega*, 1973).

Toodet on mainitud Galiciale iseloomuliku köögiviljana ka 1996. aastal Hispaania põllumajandus-, kalandus- ja toiduaineministeeriumi välja antud ülevaates Hispaania traditsioonilistest toodetest (*Inventario Español de Productos Tradicionales*).

4.7. Kontrolliasutus:

Nimi: Instituto Galego da Calidade Alimentaria (INGACAL)

Aadress: Rúa Fonte dos Concheiros, 11 bajo.
15703 Santiago de Compostela
ESPAÑA

Telefon: +34 981540055

Faks: +34 981540018

E-post: sxca.agri@xunta.es

4.8. Märgistus:

Kaitstud geograafilise tähise „Grelos de Galicia” all turustatavatel naerilehtedel peab pärast sertifitseerimist olema iga tootja/pakendaja tunnusmärgile vastav kaubanduslik märkis. Ühtlasi peab toode kandma geograafilise tähise märgist, millel on esitatud kontrolliasutuse heakskiidetud ja väljastatud vastava numbrilise tähtnumbriline kood ning kaitstud geograafilise tähise ametlik logo.

Nii kaubanduslikul märkeisel kui ka geograafilise tähise märkeisel peavad olema esitatud sõnad „Indicación Geográfica Protegida „Grelos de Galicia””.

Märkeisel võib soovi korral esitada ka taime valmidusastme, eristades taime elutsükli jooksul koristatud naerilehti (*nabizas*) enne õitsemist koristatud lehtedest (*cimos*), nagu on osutatud toote kirjeldust käsitlevas punktis.

Lisaks võidakse lubada, et muul kui käesolevas spetsifikaadis käsitletud viisil töödeldud naerilehtede pakendite märkeisel on osutatud, et toode on valmistatud kaitstud geograafilise tähisega „Grelos de Galicia” naerilehtedest, tingimusel et tooraine vastab spetsifikaadi nõuetele ning kvaliteedikäsiraamatus sätestatud asjaomastele eeskirjadele.

Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine

(2009/C 72/10)

Käesoleva dokumendi avaldamine annab õiguse esitada vastuväiteid vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 ⁽¹⁾ artiklile 7. Komisjon peab vastuväited kätte saama kuue kuu jooksul alates käesoleva dokumendi avaldamise kuupäevast.

KOKKUVÕTE

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 510/2006

„MOUTARDE DE BOURGOGNE”

EÜ nr: FR-PGI-005-0503-25.10.2005

KPN () KGT (X)

Käesolevas kokkuvõttes esitatakse teavitamise eesmärgil spetsifikaadi põhipunktid.

1. Liikmesriigi pädev asutus:

Nimi: Institut National des Appellations d'Origine (I.N.A.O.)
Aadress: 51, rue d'Anjou
75 008 Paris
FRANCE
Telefon: +33 153898000
Faks: +33 142255797
E-post: info@inao.gouv.fr

2. Taotlejate rühm:

Nimi: Association Moutarde de Bourgogne (AMB)
Aadress: AMB ARIA Bourgogne
4, Bd du Docteur Jean Veillet
21 000 Dijon
FRANCE
Telefon: +33 380288140
Faks: +33 380288169
E-post: laure.ohleyer@cote-dor.chambagri.fr
Koosseis: Tootjad/töötledajad (X) muud (X)

3. Toote liik:

Klass 2.6: Sinepipasta

4. Spetsifikaat:

(Määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 4 lõikega 2 ettenähtud nõuete kokkuvõte)

⁽¹⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

4.1. *Nimetus:*

„Moutarde de Bourgogne”

4.2. *Kirjeldus:*

„Moutarde de Bourgogne” on kange või väga kange valge veini baasil valmistatud helekollase värvuse ning tiheda, ühtlase ja kreemja tekstuuriga sinep. Sellele on iseloomulik tugev Burgundia valge veini lõhn ja maitse ning eriline teravus.

4.2.1. Lubatud koostisosad ja lisaained:

- Burgundias toodetud ja ladustatud sinepiseemned;
- lahjendusvedelik: koosneb veest ja Burgundia veinipiirkonnas toodetud kontrollitud päritolunimetusega valgest veinist, mille sisaldus tootes on vähemalt 25 %. Valged kuivad veinid on toodetud Burgundia traditsioonilistest viinamarjasortidest Aligoté ja Chardonnay. Neid iseloomustab tugev aromaatsus ja pikk järelmaitse;
- sool, suhkur, maitseained, lisaained (mis on kooskõlas ELi 1995. aasta lisaaineid käsitleva direktiiviga, välja arvatud tehisvärvid, teraviljajahu vms stabilisaator või paksendaja, sinepi looduslikud või kunstlikud lõhnaained, sinepiekstrakt või eeterlik õli).

4.2.2. Toote „Moutarde de Bourgogne” füüsikalised-keemilised omadused:

- seemnetest saadav kuivekstrakt > või = 24 % lõpptootest;
- sinepiseemnest saadav rasvaine > või = 9 % lõpptootes massist;
- jääkainetesisaldus pastas on alla 2 % kogumassist.

4.3. *Geograafiline piirkond:*

Seemned tuleb tingimata toota ja ladustada ning sinepipasta toota (töödelda) tootmispiirkonnas. Tootmispiirkonnaks on Burgundia piirkonda moodustavad departemangud: Côte d'Or, Nièvre, Saône, Loire ja Yonne.

Geograafilise piirkonna määramine põhineb Burgundia kohalikul erioskusel toota sinepiseemneid ja veini, mis sinepipastaks töödelduna annavad iseloomulike omadustega toote (vt jaotis 4.6).

Burgundias toodetud sinepiseemnetel on erilised omadused. Neid omadusi on tunnustatud juba sajandeid. François I arst Charles Estienne leidis, et Burgundia sinepi kõrge kvaliteet tuleneb selle tootmiseks kasutatud põltsinepist (sinepitaime tavanimetus). Kuni Teise maailmasõjani kasvatati põltsinepit metsades ja söerikastel lagendikel. Pärast puusöe põletamist lagendikel oli maapind kaaliumirikas ja soodne sinepi kasvatamiseks (ja seemned olid sinepiõlirikad), nii et söepõletajad külvasid märtsis ja koristasid saaki augustis. Burgundia suhteliselt ühtlane poolkontinentaalne kliima sobib sinepi kasvatamiseks. Sinepitaim ei vaja palju vett. Ta talub hästi veepuudust ja kõrgeid temperatuure. Seevastu talub see halvasti liiga niiskeid hiliskevadeid. Pärast mitmekümneaastast madalseisu on sinepikasvatus taas Burgundia sinepipastatootjate huviorbiidis; eesmärk on kontrollida tooraine tootmise kvaliteeti ja parandada lõpptootes kvaliteeti. Taaskäivitusprogrammis osalevad teadusasutused, Côte d'Or'i põllumajanduskoda, piirkondlikud ladustusasutused, põllumajandusettevõtjad ja töötajad. Vastavalt Burgundia mulla- ja kliimatingimuste iseärasustele ja töötajate kvaliteedinõuetele valiti kindlate omadustega sordid.

Geograafilise piirkonna sees määrati ala, kus sinepitaime on võimalik kasvatada. Piirkonna määramisel lähtuti geoloogilistest ja mulla tingimustest, mille alusel valiti sinepitaime kasvatamiseks soodsad alad ning jäeti välja happelised pruunid mullad ja kõrgustike ränirikad mullad. Katsed on näidanud, et nende mullaliikide korral ei ole viljelemine tõhus: seemned arenevad halvasti ja lenduva isotiotsüanaadi sisaldus ei ole piisav, mistõttu ei ole võimalik saada iseloomulike omadustega sinepipastat.

4.4. Päritolutõend:

Kogu Burgundia sinepi valmistamise protsessi jooksul tagatakse jälgitavus kodifitseeritud dokumentide abil, alates viljeluskohast kuni pakendatud pastani. Sinepiseemneid korjatakse ainult geograafiliste tähise piirkonnana määratletud viljeluspiirkonnast. Viljeluskohtades tuleb järgida tootmisprotsessi kavas määratud valikukriteeriume. Põllumajandustootjad viivad oma toodangu Burgundias asuvasse ladustusasutusse. Kõigil sinepiseemne tootmises, ladustamises või töötlemises osalejatel on kohustus pidada kodifitseeritud dokumente. Sinepiseemnetest ja valmispastast võetakse tootmise käigus analüüside tegemiseks proove.

4.5. Tootmismetod:

Sinepiseemne kasvatamiseks on lubatud ainult Association Moutarde de Bourgogne (AMB) valitud seemned, mille alla kuuluvad pruuni- ja valgekestaline *Brassica juncea* ja *Brassica nigra*. Luuakse tootmis-kava, mis hõlmab viljelusalasid, põllu valikut ja nende asukohta kaitstud geograafilise tähise piirkonnas. Pärast koristust viiakse seemned Burgundias asuvasse ladustusasutusse, mis tagab seemnete jälgitavuse, puhastamise ja ladustamise.

Selles etapis kontrollitakse, et seemned vastaksid järgmistele kriteeriumidele:

- AMB valitud seemnete ja variatsioonide Burgundia päritolu;
- roheliste või valmimata seemnete maksimaalne osakaal on 1,5 % (I ja II sort);
- võõraste seemnete osakaal: kuni 0,3 % I sordi korral ja kuni 0,5 % II sordi korral;
- seemnete hulgas ei ole putukaid, hallitust ega kuumenenud seemneid;
- seemnete suurus: tuhande seemne kaal (TSK) > 2,35 g (TSK > 2 g erandlike ilmastikutingimuste korral);
- vesi ja lenduvad ained: 4,2–9 % kaalust;
- rasvained: 28–42 % massist kuivaines;
- lenduv isotiotsüanaat: 0,7–0,94 % massist kuivaines;
- valgud: 24,2–30,8 % massist kuivaines.

Pärast kontrolli valmistatakse seemned ette ja tarnitakse geograafilises piirkonnas tegutsevatele tootjatele. Seemned purustatakse ja segatakse lahjendusvedelikuga (vesi + vein). Segus kasutatakse Burgundia veinipiirkonnas toodetud kontrollitud päritolunimetusega valget veini. Selles etapis on võimalik eemaldada seemnesisu ja teha esmane sinepipasta. Seejärel pasta sõelutakse, et eemaldada seemnekestad. Saadakse helekollast värvi tiheda ühtlase kreemja tekstuuriga ja õhumullideta pasta. Pärast seda etappi jäetakse pasta seisma, lastes tekkida sinepile omasel teraval maitasel. Seejärel pasta ladustatakse ja pakendatakse.

4.6. Seos piirkonnaga:

Seos geograafilise päritoluga põhineb vanal piirkondlikul oskusel, ajaloolisel sinepiseemnete viljelemisel Burgundias, tugeval ajaloolisel sidemel Burgundia sinepi- ja veiniproduktide vahel ning kaugele tagasi ulataval mainel.

4.6.1. Kindlaksmääratud kvaliteet:

Iseloomulikult teravamaitseiline sinep „Moutarde de Bourgogne” saadakse Burgundias toodetud ja ladustatud sinepiseemnete segamisel veest, soolast, suhkrust, maitseainetest ja vähemalt 25 %-st Burgundias traditsioonilisel viisil valmistatud kuivast valgest veinist koosneva lahjendusvedelikuga. Burgundia valgetele veinidele on iseloomulik tugev aromaatsus ja pikk järelmaitse, mis annavad Burgundia sinepile seda sinepit muudest eristava tugeva ja iseloomuliku lõhna ning Burgundia valge veini maitse. Seemnete kuivainesisaldus peab olema suurem kui 24 % ja rasvainesisaldus suurem kui 9 %.

4.6.2. Maine:

Burgundia ja sinep on omavahel ajalooliselt tihedalt seotud. Räägitakse, et aastal 1336 söödi Rouvres'is peol, mille krahv Eudes IV korraldas Burgundia krahvi Philippe VI auks, ära tollase mõõtühiku järgi 206,75 liitrit sinepit. XVI sajandist on teada sinepivalmistajate gildi põhikirju (Dijonis loodi gild 1634 ja Beaune'is 1647). Kuni XIX sajandini toodeti sinepit väikestes töökodades. Aga tööstusrevolutsioon puudutas ka sinepitööstust. Burgundia sinepitootjad võistlesid leidlikkuses, näiteks võib nimetada Dijoni töösturit M. Greyd, kes tutvustas 1850. aastal kunsti, teaduste ja ilukirjanduse akadeemia kaudu seadet, mis võimaldas tootlikkust oluliselt suurendada. 1750–1984 tegutses Burgundias 263 sinepitootjat, mis on rohkem kui üheski teises Prantsusmaa piirkonnas.

Sinepiseemnete kasvatamisel Burgundias on samuti pikk ajalugu, näiteks François I arst Charles Estienne leidis, et Burgundias toodetud sinep on kvaliteetsem tänu põldsinepile, mis kasvab siin paremini kui kuskil mujal.

Vein ja sinep on omavahel tihedalt seotud. 1911. aastal kirjutas A. BERTHIOT, et sinepi maine tuleneb selle valmistamise kvaliteedist: purustatakse parimad seemned ja segatakse burgundiapärase vedelikuga, milleks on väga roheline vein (verjus), mis saadakse veel küpsemata valgete viinamarjade pressimisel. Pärast seda, kui *Phylloxera* hävitas seda sorti viinamarju kandvad viinapuud, hakkasid sinepivalmistajad kasutama väikeseid hapusid viinamarju, mis samuti hävisid, ja asendasid need poogitud kvaliteetsortidega. Valge veini kasutamine äädika asemel võimaldab sinepit organoleptiliselt liigitada.

Sinepivalmistajad hakkasid varakult kasutama nimetust „Moutarde de Bourgogne”. Aastal 1891 registreeriti Sensi kohtus (89) nimetus „Moutarde de Bourgogne, extra-blanche supérieure” ja aastal 1903 Dijoni kaubanduskohtus tootemark „Moutarde Jacquemart au pur verjus de Bourgogne”. Lisaks nime-tusele annavad Burgundia sinepi püsivast mainest tunnistust ka Burgundiale ja selle ajaloole viitamine mitmete toodete puhul. Sellised tooted on näiteks „Jean-sans-Peur”, „Téméraire”, „Moutarde à la cuillère de la Belle Bourguignonne”, „La Bourguignonne”.

4.6.3. Inimfaktorid, erioskused:

Kuni Teise maailmasõjani oli sinepikasvatuse Burgundias olulisel kohal. Pärast 1945. aastat püüdsid töösturid tootmist selles piirkonnas säilitada. Sel eesmärgil andis sinepitootjate ametiühing välja brošüüri sinepikasvatuse kohta. Muude õlitaimede ja maailmaturu konkurentsi tõttu ei jõutud selle algatusega kuigi kaugele.

Sinepiseemne laialdasem viljelemine algas uuesti 1990-ndate aastate alguses. Sel ajal tehti selles valdkonnas mitmeid jõupingutusi:

- tootjad püüavad mitmekesistada tarneallikaid ja parandada tooraine tootmise kvaliteeti. Selleks soovivad nad suunata seemnete arengut, et parandada lõpptooted kvaliteeti;
- põllumajandusettevõtjad püüavad ise leida võimalust oma toodangu mitmekesistamiseks ja väärtustamiseks piirkondlikul tasandil.

Sinepiviljeluse elustamiseks loodi juhtkomitee, kuhu kuuluvad:

- Dijoni Riiklik Agronoomiakõrgkool ja Riiklik Agronoomiauringute Instituut, kes tegelevad geneetiliste uuringutega: tootmise parandamine, AMB kriteeriumidele vastav seemnete kvaliteet;
- Côte d'Or'i põllumajanduskoda, kelle ülesandeks on rakendusuringud ja eksperimenteerimine;
- piirkondlikud ladustamisettevõtted, kelle ülesandeks on saagi logistika ja seemnete pakendamine;
- põllumajandustootjad, kes testivad loodustingimustes eksperimentide põhjal seatud platvorme ja viljelevad piisava hulga seemneid, et töösturid saaksid teha tootmiskatseid;
- Prantsuse lihunike, toitlustusettevõtjate ja lihatöötajate ning töösturite ühendus, kes teeb erinevaid tootmiskatseid: pooltööstuslikud ja tööstuslikud piloottestid.

See koostöö käigus määratleti kaks sorti, millele taotleti kaitstud geograafilist tähist.

Samaaegselt uurimistöoga arenes ka tootmine, kasvades 1993. aasta 350 hektarilt 2003. aastaks 1 230 hektarile.

4.7. *Kontrolliasutus:*

Nimi: CERTIPAQ

Adress: 44, rue La Quintinie
75015 Paris
FRANCE

Telefon: +33 145309292

Faks: +33 145309300

E-post: certipaq@certipaq.com

4.8. *Märgistus:*

Märgis sisaldab järgmisi andmeid:

— Müüginimetus: „Moutarde de Bourgogne”;

— Logo KPN.

Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine

(2009/C 72/11)

Käesoleva dokumendi avaldamine annab õiguse esitada vastuväiteid vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 ⁽¹⁾ artiklile 7. Komisjon peab vastuväited kätte saama kuue kuu jooksul alates käesoleva dokumendi avaldamise kuupäevast.

KOKKUVÕTE

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 510/2006

„ŠTAJERSKO PREKMURSKO BUČNO OLJE”

EÜ nr: SI-PGI-0005-0418-29.10.2004

KPN () KGT (X)

Käesolevas kokkuvõttes esitatakse teabe andmise eesmärgil spetsifikaadi põhipunktid.

1. Liikmesriigi pädev asutus:

Nimi: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS

Aadress: Dunajska 58
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA

Telefon: +386 14789109

Faks: +386 14789055

E-post: varnahrana.mkgp@gov.si

2. Taotlejate rühm:

Nimi: GOLICA GIZ

Aadress: Trg svobode 3,
SI-2310 Slovenska Bistrica
SLOVENIJA

Telefon: +386 28432611

Faks: +386 28432613

E-post: —

Koosseis: Tootjad/töötledajad (X)muu ()

3. Toote liik:

Klass: 1.5 — Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne)

4. Spetsifikaat:

(Määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 4 lõikega 2 ettenähtud nõuete kokkuvõte)

4.1. Nimetus:

„Štajersko prekmursko bučno olje”

⁽¹⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

4.2. Kirjeldus:

„Štajersko prekmursko bučno olje” on rafineerimata söödav taimeõli, mida toodetakse õlikõrvitsa kõrgkvaliteetsete röstitud seemnete pressimise teel.

„Štajersko prekmursko bučno olje” värvus varieerub tumerohelisest kuni punaseni ning õlil on iseloomulik aromaadne lõhn ja maitse. Sellel on hea rasvhapetesisaldus: umbes 20 % küllastunud rasvhappeid ja umbes 35 % monoküllastumata rasvhappeid ning umbes 45 % polüküllastumata rasvhappeid.

„Štajersko prekmursko bučno olje” on rikas tokoferoolide poolest, sest 100 g õli sisaldab umbes 50 mg E-vitamiini. Õli sisaldab ka muid vitamiine, mikroelemente, karotinoide, haruldasi aminohappeid ja looduslikku värvi (klorofüll).

4.3. Geograafiline piirkond:

Kõrvitsaseemnetest „Štajersko prekmursko bučno olje” tootmise piirkond on määratud joonega, mis läheb Dravogradist Slovenj Gradeci, Mislinja ja Velenje (kus peatee moodustab piiri), Šoštanje, Mozirje, Nazarje, Vranksko, Preboldi, Zabukovica ja Laškoni. Sealt edasi läheb piir mööda Savinja ja Sava jõgesid, möödudes Radečest, Sevnicast, Krškost ja Brežiceks, kuni Obrežjeni, seejärel mööda riigipiiri Horvaatiaga kuni riigipiirini Ungariga, mööda riigipiiri Ungariga kuni riigipiirini Austriaga ja seejärel mööda riigipiiri Austriaga (mööda Karavankide mäestikku) tagasi Dravogradi.

4.4. Päritolutõend:

Kõik „Štajersko prekmursko bučno olje” tootjad peavad olema registreeritud määratletud piirkonnas ja töötlema kõrvitsaseemneid kõrvitsaõliks vastavalt spetsifikaadile. Nad on kohustatud säilitama andmed müüja, igalt kõrvitsaseemnete üksikmüüjalt saadud kõrvitsaseemnete koguse, analüüside kuupäeva, keemilise analüüsi tulemuste ning füüsikaliste ja keemiliste näitajate kohta. Tootjad peavad säilitama andmed ka tootmisprotsessi, toormaterjali kulu määramise, materjalikulu ja toodetud kõrvitsaõli kohta.

Kõiki neid tegureid jälgib Euroopa standardi EN 45011 kohaselt akrediteeritud sertifitseerimisasutus.

4.5. Tootmismeetod:

„Štajersko prekmursko bučno olje” tootmiseks võib kasutada mitut liiki kõrvitsaseemneid, aga need peavad vastama kindlaksmääratud kvaliteedinõuetele.

Need kõrvitsaseemned võivad olla toodetud väljaspool määratletud geograafilist piirkonda, aga peavad olema „Štajersko prekmursko bučno oljeks” töödeldud määratletud geograafilises piirkonnas.

1. Kõrvitsaseemnete kogumine (füüsikalise-keemiliste näitajate (mustus, niiskusesisaldus, õlisisaldus, kahjustatud seemnete osakaal) ja välimuse kontrollimine).
2. Seemnete ladustamine.
3. Seemnete puhastamine (mustuse eemaldamine).
4. Seemne kuivatamine kuni niiskusesisalduse 6–7 % saavutamiseni.
5. Seemnete purustamine.
6. Sõtkumine.
7. Seemnete röstimine (röstitud massi kõrgeim temperatuur 120 °C, 30–60 minutit).
8. Röstitud massi pressimine.
9. Kõrvitsaõli sadestumine.
10. Kvaliteedikontroll (füüsikalise-keemiline analüüs ja organoleptiline analüüs).
11. Pudelisse pakendamine ja märgistamine.

4.6. Seos piirkonnaga:

„Štajersko prekmursko bučno olje” on punktis 4.3 määratletud geograafilise piirkonna kulinaartoode. Kõrvitsaseemneõli tootmine on Štajerskas ja Prekmurjes traditsioon, nagu seda tõendavad kirjalikud allikad esimese kõrvitsaseemneõlipressi rajamise kohta Framis 1750. aastal. Laiaulatuslik kõrvitsaseemnete tootmine selles piirkonnas viis mitme vabriku rajamiseni, kus töödeldi kõrvitsaseemned õliks käsitsimeetodil (Slovenska Bistrica, Središče ob Dravi, Selo pri Pragerskem jne). 1904. aastal rajas Albert Stigar kõrvitsaseemnete käsitsimeetodil kõrvitsaseemneõliks töötlemise vabriku Slovenska Bistricasse. Prekmurjes ei ole ühtegi suurt töötlemisettevõtet, vaid ainult väikesed põllumajandustootjatele kuuluvad ettevõtted. Üks selline ettevõte on Feri Vučak, mis asub Vadarcis, Goričkos. Sealne veski/töötlemisseade on seal juba 130 aastat ja seda kasutab selle perekonna juba neljas põlvkond.

„Štajersko prekmursko bučno olje” maine ulatub Sloveeniast väljapoole muudesse Euroopa riikidesse, USAsse, Austraaliasse, Venemaale jne, nagu näitab kõige uuenduslikuma toote auhind, mille see võitis IFE07 konkursil (rahvusvaheline toidumess) Londonis 2007. aastal.

4.7. Kontrolliasutus:

Nimi: Bureau Veritas d.o.o.
Aadress: Linhartova 49a
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Telefon: +386 14757670
Faks: +386 14747602
E-post: info@bureauveritas.si

4.8. Märgistus:

Kui „Štajersko prekmursko bučno olje” on pakendatud geograafilises piirkonnas, võib iga tootja kasutada oma pakendus- ja märgistusviisi, aga sildil või mujal peab olema märgitud kaitstud päritolunimetus „Štajersko prekmursko bučno olje”, selle värviline logo ja vastava ühenduse sümbol või riiklik kvaliteedimärk.

Kui toode on pakendatud väljaspool määratud geograafilist piirkonda, peab olema tagatud „Štajersko prekmursko bučno olje” päritolu tuvastamise võimalikkus. Ka sel juhul peab tootele „Štajersko prekmursko bučno olje” olema kantud kaitstud päritolunimetus, logo ja vastava ühenduse sümbol.
